八十卷本：第四十九卷至第五十二卷

大方广佛华严经

（简体注音本）

仁慧草堂编制

说 明

本简体注音版《大方广佛华严经》电子书，是根据《乾隆大藏经》大乘华严部，第 0084 部，唐于阗国三藏沙门实叉难陀译《大方广佛华严经》（80 卷）影印本校正注音的。读诵仪轨取自福建莆田广化寺《大方广佛华严经》印本，华严字母根据柏林禅寺《华严字母》印本校正，标点符号及注音仅供参考。

为了便于读诵，本电子书按顺序每四卷合为一册，共二十册。若每天读一册，可二十天读完。

本电子书是免费结缘品。特此说明。

仁慧草堂

二〇二二年五月

扫码关注仁慧草堂微信公众号

Email：renhuicaotang@163.com

南無本師釋迦牟尼佛

目 录

起诵仪 ..... - 1 -
香赞 ..... - 1 -
开经偈 ..... - 1 -
大方广佛华严经卷第四十九 ..... - 2 -
普贤行品第三十六 ..... - 2 -
补阙真言 ..... - 23 -
举赞 ..... - 23 -
举字母赞 ..... - 23 -
华严字母 ..... - 24 -
回向偈 ..... - 25 -
大方广佛华严经卷第五十 ..... - 26 -
如来出现品第三十七之一 ..... - 26 -
补阙真言 ..... - 56 -
举赞 ..... - 56 -
举字母赞 ..... - 56 -
华严字母 ..... - 57 -
回向偈 ..... - 58 -
大方广佛华严经卷第五十一 ..... - 59 -
如来出现品第三十七之二 ..... - 59 -
补阙真言 ..... - 85 -
举赞 ..... - 85 -
举字母赞 ..... - 85 -
华严字母 ..... - 86 -
回向偈 ..... - 87 -
大方广佛华严经卷第五十二 ..... - 88 -
如来出现品第三十七之三 ..... - 88 -
补阙真言 ..... - 114 -
举赞 ..... - 114 -
举字母赞 ..... - 114 -
华严字母 ..... - 115 -
回向偈 ..... - 116 -

● 起诵仪

xiāngzàn

香赞

（一遍）

lú xiāngzhà ruò　fǎ jiè méngxūn　zhū fó hǎi huì xī yáowén　suí chù
炉香乍爇. 法界蒙薰. 诸佛海会悉遥闻. 随处
jié xiángyún　chéng yì fāng yīn　zhū fó xiànquánshēn
结祥云. 诚意方殷. 诸佛现全身.

ná mó xiāngyún gài pú sà mó hē sà
南无香云盖菩萨摩诃萨（合掌三称）

ná mó běn shī shì jiā móu ní fó
南无本师释迦牟尼佛（合掌三称）

kāi jīng jì

开经偈

（一遍）

wú shàngshènshēnwēimiào fǎ　bǎiqiānwàn jié nánzāo yù
无上甚深微妙法　百千万劫难遭遇
wǒ jīn jiàn wén dé shòu chí　yuàn jiě rú lái zhēn shí yì
我今见闻得受持　愿解如来真实义

ná mó dà fāngguǎng fó huāyánjīng
南无大方 广 佛华严经（合掌三称）

ná mó huāyán hǎi huì fó pú sà
南无华严海会佛菩萨（合掌三称）

ná mó běn shī shì jiā móu ní fó
南无本师释迦牟尼佛（合掌三称）

dà fāngguǎng fó huā yán jīng juàn dì sì shí jiǔ

大方广佛华严经卷第四十九

táng yú tiánguósānzàngshāmén shí chānántuó yì

唐于阗国三藏沙门实叉难陀译[1]

pǔ xiánhèng pǐn dì sān shí liù

普贤行品第三十六

ěr shí pǔ xián pú sà mó hē sà fù gàozhū pú sà dà zhòngyán

尔时，普贤菩萨摩诃萨复告诸菩萨大众言：

fó zǐ rú xiàngsuǒyǎn cǐ dàn suí zhòngshēnggēn qì suǒ yí lüè

“佛子！如向所演，此但随众生根器所宜，略

shuō rú lái shǎo fēn jìng jiè hé yǐ gù zhū fó shì zūn wèi zhūzhòng

说如来少分境界。何以故？诸佛世尊，为诸众

shēng wú zhì zuò è jì wǒ wǒ suǒ zhí zhuó yú shēn diāndǎo

生，无智作恶，计我、我所，执著于身，颠倒

yí huò xié jiàn fēn bié yǔ zhū jié fù hénggòngxiāngyìng suí shēng sǐ

疑惑，邪见分别，与诸结缚恒共相应，随生死

liú yuǎn rú lái dào gù chūxīng yú shì fó zǐ wǒ bú jiàn yī fǎ wéi

流远如来道故，出兴于世。佛子！我不见一法为

dà guò shī rú zhū pú sà yú tā pú sà qǐ chēn xīn zhě hé yǐ gù

大过失，如诸菩萨于他菩萨起瞋心者。何以故？

fó zǐ ruò zhū pú sà yú yú pú sà qǐ chēn huì xīn jí chéng jiù bǎi

佛子！若诸菩萨于余菩萨起瞋恚心，即成就百

wànzhàngmén gù hé děngwéi bǎiwànzhàng suǒwèi bú jiàn pú tí

万障门故。何等为百万障？所谓不见菩提

zhàng bù wénzhèng fǎ zhàng shēng bú jìng shì jiè zhàng shēngzhū è

障；不闻正法障；生不净世界障；生诸恶

qù zhàng shēngzhūnànchùzhàng duōzhū jí bìngzhàng duō bèi bàng

趣障；生诸难处障；多诸疾病障；多被谤

huǐ zhàng shēngwándùnzhū qù zhàng huài shī zhèngniànzhàng quēshǎo

毁障；生顽钝诸趣障；坏失正念障；阙少

zhì huì zhàng yǎnzhàng ěr zhàng bí zhàng shézhàng shēnzhàng

智慧障；眼障；耳障；鼻障；舌障；身障；

[1] 丽本：于闐國三藏實叉難陀奉制譯；永乐北藏本及龙藏本：唐于闐國三藏沙門實叉難陀譯

yì zhàng è zhī shí zhàng è bàndǎngzhàng yào xí xiǎoshèngzhàng
意障；恶知识障；恶伴党障；乐习小乘障；

yào jìn fányōngzhàng bú xìn yào dà wēi dé rénzhàng yào yǔ lí zhèng
乐近凡庸障；不信乐大威德人障；乐与离正

jiàn rén tóngzhùzhàng shēngwàidào jiā zhàng zhù mó jìng jiè zhàng lí
见人同住障；生外道家障；住魔境界障；离

fó zhèngjiàozhàng bú jiànshànyǒuzhàng shàngēn liú nànzhàng zēng
佛正教障；不见善友障；善根留难障；增

bú shàn fǎ zhàng dé xià liè chùzhàng shēngbiān dì zhàng shēng è
不善法障；得下劣处障；生边地障；生恶

rén jiā zhàng shēng è shénzhōngzhàng shēng è lóng è yè chā
人家障；生恶神中障；生恶龙、恶夜叉、

è qián tà pó è ē xiū luó è jiā lóu luó è jǐn nà luó è
恶乾闼婆、恶阿修罗、恶迦楼罗、恶紧那罗、恶

mó hóu luó qié è luó chàzhōngzhàng bú yào fó fǎ zhàng xí tóng
摩睺罗伽、恶罗刹中障；不乐佛法障；习童

méng fǎ zhàng yàozhuóxiǎoshèngzhàng bú yào dà shèngzhàng xìng
蒙法障；乐著小乘障；不乐大乘障；性

duō jīng bù zhàng xīn chángyōunǎozhàng ài zhuóshēng sǐ zhàng bù
多惊怖障；心常忧恼障；爱著生死障；不

zhuān fó fǎ zhàng bù xǐ jiànwén fó zì zài shéntōngzhàng bù dé pú
专佛法障；不喜见闻佛自在神通障；不得菩

sà zhū gēnzhàng bù xíng pú sà jìngxíngzhàng tuì qiè pú sà shēn xīn
萨诸根障；不行菩萨净行障；退怯菩萨深心

zhàng bù shēng pú sà dà yuànzhàng bù fā yī qiè zhì xīn zhàng yú
障；不生菩萨大愿障；不发一切智心障；于

pú sà xíng xiè dàizhàng bù néngjìng zhì zhū yè zhàng bù néngshè qǔ
菩萨行懈怠障；不能净治诸业障；不能摄取

dà fú zhàng zhì lì bù néngmíng lì zhàng duàn yú guǎng dà zhì huì
大福障；智力不能明利障；断于广大智慧

zhàng bú hù chí pú sà zhūxíngzhàng yào fěi bàng yī qiè zhì yǔ zhàng
障；不护持菩萨诸行障；乐诽谤一切智语障；

yuǎn lí zhū fó pú tí zhàng yàozhùzhòngmó jìng jiè zhàng bù zhuān
远离诸佛菩提障；乐住众魔境界障；不专

xiū fó jìng jiè zhàng bù jué dìng fā pú sà hóng shì zhàng bú yào yǔ pú
修佛境界障；不决定发菩萨弘誓障；不乐与菩

sà tóngzhùzhàng bù qiú pú sà shàngēnzhàng xìngduōjiàn yí zhàng
萨同住障；不求菩萨善根障；性多见疑障；

xīn cháng yú àn zhàng bù néngxíng pú sà píngděng shī gù qǐ bù shě
心 常 愚暗 障；不 能 行菩萨平 等 施故，起不舍
zhàng bù néng chí rú lái jiè gù qǐ pò jiè zhàng bù néng rù kān
障；不 能 持如来戒故，起破戒 障；不 能 入堪
rěn mén gù qǐ yú chī nǎo hài chēn huì zhàng bù néngxíng pú sà
忍门故，起愚痴、恼害、瞋恚 障；不 能 行菩萨
dà jīng jìn gù qǐ xiè dàigòuzhàng bù néng dé zhū sānmèi gù qǐ
大精进故，起懈怠垢 障；不 能 得诸三昧故，起
sǎnluànzhàng bù xiū zhì bō rě bō luó mì gù qǐ è huì zhàng yú
散乱 障；不修治般若波罗蜜故，起恶慧 障；于
chù fēi chùzhōng wú shànqiǎozhàng yú dù zhòngshēngzhōng wú fāngbiàn
处 非处 中 无善 巧 障；于度 众 生 中 无方 便
zhàng yú pú sà zhì huì zhōng bù néngguāncházhàng yú pú sà chū lí
障；于菩萨智慧 中 不 能 观 察 障；于菩萨出离
fǎ zhōng bù néngliǎo zhī zhàng bù chéng jiù pú sà shí zhǒngguǎng dà
法 中 不 能 了知 障；不 成 就菩萨十 种 广 大
yǎn gù yǎn rú shēngmángzhàng ěr bù wén wú ài fǎ gù kǒu rú
眼故，眼如 生 盲 障；耳不闻无碍法故，口如
yǎ yángzhàng bú jù xiànghǎo gù bí gēn pò huàizhàng bù néngbiàn
哑 羊 障；不具 相 好故，鼻根破坏 障；不 能 辨
liǎozhòngshēng yǔ yán gù chéng jiù shégēnzhàng qīngjiànzhòngshēng gù
了 众 生 语言故，成 就舌根 障；轻贱 众 生 故，
chéng jiù shēngēnzhàng xīn duōkuángluàn gù chéng jiù yì gēnzhàng
成 就身根 障；心多 狂 乱故，成 就意根 障；
bù chí sānzhǒng lǜ yí gù chéng jiù shēn yè zhàng héng qǐ sì zhǒng
不持三 种 律仪故，成 就身业 障；恒起四 种
guò shī gù chéng jiù yǔ yè zhàng duōshēngtān chēn xié jiàn gù
过失故，成 就语业 障；多 生 贪、瞋、邪见故，
chéng jiù yì yè zhàng zéi xīn qiú fǎ zhàng duànjué pú sà jìng jiè
成 就意业 障；贼心求法 障；断绝菩萨境界
zhàng yú pú sà yǒngměng fǎ zhōng xīn shēng tuì qiè zhàng yú pú sà
障；于菩萨勇 猛 法 中 心 生 退怯 障；于菩萨
chū lí dàozhōng xīn shēng lǎn duòzhàng yú pú sà zhì huì guāngmíngmén
出离道 中 心 生 懒惰 障；于菩萨智慧 光 明门
zhōng xīn shēng zhǐ xī zhàng yú pú sà niàn lì zhōng xīn shēng liè ruò
中 心 生 止息 障；于菩萨念力 中 心 生 劣弱
zhàng yú rú lái jiào fǎ zhōng bù néngzhù chí zhàng yú pú sà lí shēng
障；于如来教法 中 不 能 住持 障；于菩萨离 生

dào bù néng qīn jìn zhàng yú pú sà wú shī huàidào bù néng xiū xí
道不能亲近障；于菩萨无失坏道不能修习

zhàng suí shùn èr shèngzhèngwèizhàng yuǎn lí sān shì zhū fó pú sà
障；随顺二乘正位障；远离三世诸佛菩萨

zhǒngxìngzhàng
种性障。

fó zǐ ruò pú sà yú zhū pú sà qǐ yī chēn xīn zé chéng
“佛子！若菩萨于诸菩萨起一瞋心，则成

jiù rú shì děng bǎi wànzhàngmén hé yǐ gù fó zǐ wǒ bú jiàn
就如是等百万障门。何以故？佛子！我不见

yǒu yī fǎ wéi dà guò è rú zhū pú sà yú yú pú sà qǐ chēn xīn zhě
有一法为大过恶，如诸菩萨于余菩萨起瞋心者。

shì gù zhū pú sà mó hē sà yù jí mǎn zú zhū pú sà xíng yīng qín xiū
是故，诸菩萨摩诃萨欲疾满足诸菩萨行，应勤修

shí zhǒng fǎ hé děngwéi shí suǒ wèi xīn bú qì shě yī qiè zhòngshēng
十种法。何等为十？所谓心不弃舍一切众生，

yú zhū pú sà shēng rú lái xiǎng yǒng bù fěi bàng yī qiè fó fǎ zhī zhū
于诸菩萨生如来想，永不诽谤一切佛法，知诸

guó tǔ wú yǒuqióng jìn yú pú sà xíngshēnshēng xìn yào bù shě píng
国土无有穷尽，于菩萨行深生信乐，不舍平

děng xū kōng fǎ jiè pú tí zhī xīn guānchá pú tí rù rú lái lì jīng
等虚空法界菩提之心，观察菩提入如来力，精

qín xiū xí wú ài biàn cái jiàohuàzhòngshēng wú yǒu pí yàn zhù yī qiè
勤修习无碍辩才，教化众生无有疲厌，住一切

shì jiè xīn wú suǒzhuó shì wéi shí
世界心无所著。是为十。

fó zǐ pú sà mó hē sà ān zhù cǐ shí fǎ yǐ zé néng
“佛子！菩萨摩诃萨安住此十法已，则能

jù zú shí zhǒngqīngjìng hé děngwéi shí suǒ wèitōng dá shènshēn fǎ
具足十种清净。何等为十？所谓通达甚深法

qīngjìng qīn jìn shàn zhī shí qīngjìng hù chí zhū fó fǎ qīngjìng liǎo dá
清净，亲近善知识清净，护持诸佛法清净，了达

xū kōng jiè qīngjìng shēn rù fǎ jiè qīngjìng guānchá wú biān xīn qīngjìng
虚空界清净，深入法界清净，观察无边心清净，

yǔ yī qiè pú sà tóngshàngēnqīngjìng bù zhuózhū jié qīngjìng guānchá
与一切菩萨同善根清净，不著诸劫清净，观察

sān shì qīngjìng xiū xíng yī qiè zhū fó fǎ qīngjìng shì wéi shí
三世清净，修行一切诸佛法清净。是为十。

fó zǐ pú sà mó hē sà zhù cǐ shí fǎ yǐ zé jù zú shí
“佛子！菩萨摩诃萨住此十法已，则具足十

zhǒngguǎng dà zhì hé děngwéi shí suǒ wèi zhī yī qiè zhòngshēng xīn
种 广 大智。何 等 为十？所谓知一切 众 生 心

xíng zhì zhī yī qiè zhòngshēng yè bào zhì zhī yī qiè fó fǎ zhì zhī
行智，知一切 众 生 业报智，知一切佛法智，知

yī qiè fó fǎ shēn mì lǐ qù zhì zhī yī qiè tuó luó ní mén zhì zhī yī
一切佛法深密理趣智，知一切陀罗尼门智，知一

qiè wén zì biàn cái zhì zhī yī qiè zhòngshēng yǔ yán yīn shēng cí
切文字辩才智，知一切 众 生 语言、音 声 、辞

biànshànqiǎo zhì yú yī qiè shì jiè zhōng pǔ xiàn qí shēn zhì yú yī qiè
辩 善 巧智，于一切世界 中 普现其身智，于一切

zhòng huì zhōng pǔ xiànyǐngxiàng zhì yú yī qiè shòushēngchùzhōng jù yī
众 会 中 普现影 像 智，于一切受 生 处 中 具一

qiè zhì zhì shì wéi shí
切智智。是为十。

fó zǐ pú sà mó hē sà zhù cǐ shí zhì yǐ zé dé rù shí
“佛子！菩萨摩诃萨住此十智已，则得入十

zhǒng pǔ rù hé děngwéi shí suǒ wèi yī qiè shì jiè rù yī máodào
种 普入。何 等 为十？所谓一切世界入一毛 道，

yī máodào rù yī qiè shì jiè yī qiè zhòngshēngshēn rù yī shēn yī
一毛 道入一切世界；一切 众 生 身入一身，一

shēn rù yī qiè zhòngshēngshēn bù kě shuō jié rù yī niàn yī niàn rù
身入一切 众 生 身；不可说劫入一念，一念入

bù kě shuō jié yī qiè fó fǎ rù yī fǎ yī fǎ rù yī qiè fó fǎ
不可说劫；一切佛法入一法，一法入一切佛法；

bù kě shuōchù rù yī chù yī chù rù bù kě shuōchù bù kě shuōgēn
不可说处入一处，一处入不可说处；不可说根

rù yī gēn yī gēn rù bù kě shuōgēn yī qiè gēn rù fēi gēn fēi gēn
入一根，一根入不可说根；一切根入非根，非根

rù yī qiè gēn yī qiè xiǎng rù yī xiǎng yī xiǎng rù yī qiè xiǎng yī
入一切根；一切 想 入一 想，一 想 入一切 想；一

qiè yán yīn rù yī yán yīn yī yán yīn rù yī qiè yán yīn yī qiè sān shì
切言音入一言音，一言音入一切言音；一切三世

rù yī shì yī shì rù yī qiè sān shì shì wéi shí
入一世，一世入一切三世。是为十。

fó zǐ pú sà mó hē sà rú shì guānchá yǐ zé zhù shí
“佛子！菩萨摩诃萨如是观 察已，则住十

zhǒngshèngmiào xīn hé děngwéi shí suǒ wèizhù yī qiè shì jiè yǔ yán
种 胜 妙心。何等为十？所谓住一切世界语言、

fēi yǔ yánshèngmiào xīn zhù yī qiè zhòngshēngxiǎngniàn wú suǒ yī zhǐ
非语言 胜 妙心，住一切 众 生 想 念无所依止

shèngmiào xīn zhù jiū jìng xū kōng jiè shèngmiào xīn zhù wú biān fǎ jiè
胜 妙心，住究竟虚空界 胜 妙心，住无边法界

shèngmiào xīn zhù yī qiè shēn mì fó fǎ shèngmiào xīn zhùshènshēn wú
胜 妙心，住一切深密佛法 胜 妙心，住甚 深无

chā bié fǎ shèngmiào xīn zhù chúmiè yī qiè yí huòshèngmiào xīn zhù
差别法 胜 妙心，住除灭一切疑惑 胜 妙心，住

yī qiè shì píngděng wú chā bié shèngmiào xīn zhù sān shì zhū fó píngděng
一切世平 等无差别 胜 妙心，住三世诸佛平 等

shèngmiào xīn zhù yī qiè zhū fó lì wú liàngshèngmiào xīn shì wéi
胜 妙心，住一切诸佛力无量 胜 妙心。是为

shí
十。

fó zǐ pú sà mó hē sà zhù cǐ shí zhǒngshèngmiào xīn yǐ
“佛子！菩萨摩诃萨住此十 种 胜 妙心已，

zé dé shí zhǒng fó fǎ shànqiǎo zhì hé děngwéi shí suǒ wèiliǎo dá
则得十 种 佛法善 巧智。何 等为十？所谓了达

shènshēn fó fǎ shànqiǎo zhì chūshēngguǎng dà fó fǎ shànqiǎo zhì
甚 深佛法善 巧智，出 生 广 大佛法善 巧智，

xuānshuōzhǒngzhǒng fó fǎ shànqiǎo zhì zhèng rù píngděng fó fǎ shàn
宣 说 种 种 佛法善 巧智，证 入平 等佛法善

qiǎo zhì míngliǎochā bié fó fǎ shànqiǎo zhì wù jiě wú chā bié fó fǎ
巧智，明 了差别佛法善 巧智，悟解无差别佛法

shànqiǎo zhì shēn rù zhuāngyán fó fǎ shànqiǎo zhì yī fāngbiàn rù fó
善 巧智，深入 庄 严佛法善 巧智，一方 便入佛

fǎ shànqiǎo zhì wú liàngfāngbiàn rù fó fǎ shànqiǎo zhì zhī wú biān
法善 巧智，无量 方 便入佛法善 巧智，知无边

fó fǎ wú chā bié shànqiǎo zhì yǐ zì xīn zì lì yú yī qiè fó fǎ bú
佛法无差别善 巧智，以自心自力于一切佛法不

tuì zhuǎnshànqiǎo zhì shì wéi shí
退 转 善 巧智。是为十。

fó zǐ pú sà mó hē sà wén cǐ fǎ yǐ xiányīng fā xīn
“佛子！菩萨摩诃萨闻此法已，咸应发心，

gōng jìng shòu chí hé yǐ gù pú sà mó hē sà chí cǐ fǎ zhě shǎo
恭 敬受 持。何以故？菩萨摩诃萨持此法者，少

zuògōng lì jí dé ē nòuduō luó sānmiǎosān pú tí jiē dé jù zú
作功力，疾得阿耨多罗三藐三菩提，皆得具足

yī qiè fó fǎ xī yǔ sān shì zhū fó fǎ děng
一切佛法，悉与三世诸佛法等。”

ěr shí fó shén lì gù fǎ rú shì gù shí fāng gè yǒu shí bù
尔时，佛神力故，法如是故，十方各有十不

kě shuō bǎi qiān yì nà yóu tā fó chàwēi chén shù shì jiè liù zhǒngzhèn
可说百千亿那由他佛刹微尘数世界六种震

dòng yù chūguò zhū tiān yī qiè huāyún xiāngyún mò xiāngyún yī
动，雨出过诸天一切华云、香云、末香云、衣

gài chuángfān mó ní bǎoděng jí yǐ yī qiè zhuāngyán jù yún yù
盖、幢幡、摩尼宝等及以一切庄严具云，雨

zhòng jì yuèyún yù zhū pú sà yún yù bù kě shuō rú lái sè xiàngyún
众妓乐云，雨诸菩萨云，雨不可说如来色相云，

yù bù kě shuōzàn tàn rú lái shàn zāi yún yù rú lái yīn shēngchōngmǎn
雨不可说赞叹如来善哉云，雨如来音声充满

yī qiè fǎ jiè yún yù bù kě shuōzhuāngyán shì jiè yún yù bù kě shuō
一切法界云，雨不可说庄严世界云，雨不可说

zēngzhǎng pú tí yún yù bù kě shuōguāngmíngzhàoyàoyún yù bù kě
增长菩提云，雨不可说光明照耀云，雨不可

shuōshén lì shuō fǎ yún rú cǐ shì jiè sì tiān xià pú tí shù xià pú tí
说神力说法云。如此世界四天下菩提树下菩提

chǎng pú sà gōngdiànzhōng jiàn yú rú lái chéngděngzhèng jué yǎnshuō
场菩萨宫殿中，见于如来成等正觉演说

cǐ fǎ shí fāng yī qiè zhū shì jiè zhōng xī yì rú shì
此法，十方一切诸世界中悉亦如是。

ěr shí fó shén lì gù fǎ rú shì gù shí fāng gè guò shí bù
尔时，佛神力故，法如是故，十方各过十不

kě shuō fó chàwēi chén shù shì jiè wài yǒu shí fó chàwēi chén shù pú sà
可说佛刹微尘数世界外，有十佛刹微尘数菩萨

mó hē sà lái yì cǐ tǔ chōngmǎn shí fāng zuò rú shì yán shàn
摩诃萨来诣此土，充满十方，作如是言：“善

zāi shàn zāi fó zǐ nǎi néngshuō cǐ zhū fó rú lái zuì dà shì yuàn
哉善哉！佛子！乃能说此诸佛如来最大誓愿

shòu jì shēn fǎ fó zǐ wǒ děng yī qiè tóngmíng pǔ xián gè cóng
授记深法。佛子！我等一切同名普贤，各从

pǔ shèng shì jiè pǔ chuáng zì zài rú lái suǒ lái yì cǐ tǔ xī yǐ fó
普胜世界普幢自在如来所来诣此土，悉以佛

shén lì gù yú yī qiè chù yǎn shuō cǐ fǎ rú cǐ zhòng huì rú shì
神力故，于一切处演说此法；如此众会，如是
suǒ shuō yī qiè píng děng wú yǒu zēng jiǎn wǒ děng jiē chéng fó wēi shén
所说，一切平等无有增减。我等皆承佛威神
lì lái cǐ dào chǎng wèi rǔ zuò zhèng rú cǐ dào chǎng wǒ děng shí
力，来此道场为汝作证。如此道场，我等十
fó chà wēi chén shù pú sà ér lái zuò zhèng shí fāng yī qiè zhū shì jiè
佛刹微尘数菩萨而来作证，十方一切诸世界
zhōng xī yì rú shì
中悉亦如是。”

ěr shí pǔ xián pú sà mó hē sà yǐ fó shén lì zì shàn gēn lì
尔时，普贤菩萨摩诃萨以佛神力、自善根力，
guān chá shí fāng jì yú[2] fǎ jiè yù kāi shì pú sà xíng yù xuān shuō rú
观察十方洎于法界，欲开示菩萨行，欲宣说如
lái pú tí jiè yù shuō dà yuàn jiè yù shuō yī qiè shì jiè jié shù
来菩提界，欲说大愿界，欲说一切世界劫数，
yù míng zhū fó suí shí chū xiàn yù shuō rú lái suí gēn shú zhòng shēng chū
欲明诸佛随时出现，欲说如来随根熟众生出
xiàn lìng qí gòng yǎng yù míng rú lái chū shì gōng bù táng juān yù míng
现令其供养，欲明如来出世功不唐捐，欲明
suǒ zhòng shàn gēn bì huò guǒ bào yù míng dà wēi dé pú sà wèi yī qiè
所种善根必获果报，欲明大威德菩萨为一切
zhòng shēng xiàn xíng shuō fǎ lìng qí kāi wù ér shuō sòng yán
众生现形说法令其开悟，而说颂言：

rǔ děng yīng huān xǐ shě lí yú zhū gài
汝等应欢喜　舍离于诸盖
yī xīn gōng jìng tīng pú sà zhū yuàn hèng
一心恭敬听　菩萨诸愿行
wǎng xī zhū pú sà zuì shèng rén shī zǐ
往昔诸菩萨　最胜人师子
rú bǐ suǒ xiū xíng wǒ dāng cì dì shuō
如彼所修行　我当次第说
yì shuō zhū jié shù shì jiè bìng zhū yè
亦说诸劫数　世界并诸业
jí yǐ wú děng zūn yú bǐ ér chū xīng
及以无等尊　于彼而出兴

[2] 丽本：乎；永乐北藏本及龙藏本：于

rú shì guò qù fó　dà yuàn chū yú shì
如 是 过 去 佛　大 愿 出 于 世

yún hé wèi zhòng shēng　miè chú zhū kǔ nǎo
云 何 为 众 生　灭 除 诸 苦 恼

yī qiè lùn shī zǐ　suǒ xíng xiāng xù mǎn
一 切 论 师 子　所 行 相 续 满

dé fó píng děng fǎ　yī qiè zhì jìng jiè
得 佛 平 等 法　一 切 智 境 界

jiàn yú guò qù shì　yī qiè rén shī zǐ
见 于 过 去 世　一 切 人 师 子

fàng dà guāng míng wǎng　pǔ zhào shí fāng jiè
放 大 光 明 网　普 照 十 方 界

sī wéi fā shì yuàn　wǒ dāng zuò shì dēng
思 惟 发 是 愿　我 当 作 世 灯

jù zú fó gōng dé　shí lì yī qiè zhì
具 足 佛 功 德　十 力 一 切 智

yī qiè zhū zhòng shēng　tān huì chī chì rán
一 切 诸 众 生　贪 恚 痴 炽 然

wǒ dāng xī jiù tuō　lìng miè è dào kǔ
我 当 悉 救 脱　令 灭 恶 道 苦

fā rú shì shì yuàn　jiān gù bú tuì zhuǎn
发 如 是 誓 愿　坚 固 不 退 转

jù xiū pú sà xíng　huò shí wú ài lì
具 修 菩 萨 行　获 十 无 碍 力

rú shì shì yuàn yǐ　xiū xíng wú tuì qiè
如 是 誓 愿 已　修 行 无 退 怯

suǒ zuò jiē bù xū　shuō míng lùn shī zǐ
所 作 皆 不 虚　说 名 论 师 子

yú yī xián jié zhōng　qiān fó chū yú shì
于 一 贤 劫 中　千 佛 出 于 世

bǐ suǒ yǒu pǔ yǎn　wǒ dāng cì dì shuō
彼 所 有 普 眼　我 当 次 第 说

rú yī xián jié zhōng　wú liàng jié yì rán
如 一 贤 劫 中　无 量 劫 亦 然

bǐ wèi lái fó xíng　wǒ dāng fēn bié shuō
彼 未 来 佛 行　我 当 分 别 说

rú yī fó chà zhǒng　wú liàng chà yì rán
如 一 佛 刹 种　无 量 刹 亦 然

wèi lái shí lì zūn　　zhū xíng wǒ jīn shuō
未 来 十 力 尊　　诸 行 我 今 说

zhū fó cì xīng shì　　suí yuàn suí míng hào
诸 佛 次 兴 世　　随 愿 随 名 号

suí bǐ suǒ dé jì　　suí qí suǒ shòu mìng
随 彼 所 得 记　　随 其 所 寿 命

suí suǒ xiū zhèng fǎ　　zhuān qiú wú ài dào
随 所 修 正 法　　专 求 无 碍 道

suí suǒ huà zhòng shēng　　zhèng fǎ zhù yú shì
随 所 化 众 生　　正 法 住 于 世

suí suǒ jìng fó chà　　zhòng shēng jí fǎ lún
随 所 净 佛 刹　　众 生 及 法 轮

yǎn shuō shí fēi shí　　cì dì jìng qún shēng
演 说 时 非 时　　次 第 净 群 生

suí zhū zhòng shēng yè　　suǒ xíng jí xìn jiě
随 诸 众 生 业　　所 行 及 信 解

shàng zhōng xià bù tóng　　huà bǐ lìng xiū xí
上 中 下 不 同　　化 彼 令 修 习

rù yú rú shì zhì　　xiū qí zuì shèng xíng
入 于 如 是 智　　修 其 最 胜 行

cháng zuò pǔ xián yè　　guǎng dù zhū zhòng shēng
常 作 普 贤 业　　广 度 诸 众 生

shēn yè wú zhàng ài　　yǔ yè xī qīng jìng
身 业 无 障 碍　　语 业 悉 清 净

yì xíng yì rú shì　　sān shì mí bù rán
意 行 亦 如 是　　三 世 靡 不 然

pú sà rú shì xíng　　jiū jìng pǔ xián dào
菩 萨 如 是 行　　究 竟 普 贤 道

chū shēng jìng zhì rì　　pǔ zhào yú fǎ jiè
出 生 净 智 日　　普 照 于 法 界

wèi lái shì zhū jié　　guó tǔ bù kě shuō
未 来 世 诸 劫　　国 土 不 可 说

yī niàn xī liǎo zhī　　yú bǐ wú fēn bié
一 念 悉 了 知　　于 彼 无 分 别

xíng zhě néng qù rù　　rú shì zuì shèng dì
行 者 能 趣 入　　如 是 最 胜 地

cǐ zhū pú sà fǎ　　wǒ dāng shuō shǎo fēn
此 诸 菩 萨 法　　我 当 说 少 分

zhì huì wú biān jì　　tōng dá fó jìng jiè
智慧无边际　　通达佛境界

yī qiè jiē shàn rù　　suǒ xíng bú tuì zhuǎn
一切皆善入　　所行不退转

jù zú pǔ xián huì　　chéng mǎn pǔ xián yuàn
具足普贤慧　　成满普贤愿

rù yú wú děng zhì　　wǒ dāng shuō bǐ xíng
入于无等智　　我当说彼行

yú yī wēi chén zhōng　　xī jiàn zhū shì jiè
于一微尘中　　悉见诸世界

zhòng shēng ruò wén zhě　　mí luàn xīn fā kuáng
众生若闻者　　迷乱心发狂

rú yú yī wēi chén　　yī qiè chén yì rán
如于一微尘　　一切尘亦然

shì jiè xī rù zhōng　　rú shì bù sī yì
世界悉入中　　如是不思议

yī yī chén zhōng yǒu　　shí fāng sān shì fǎ
一一尘中有　　十方三世法

qù chà jiē wú liàng　　xī néng fēn bié zhī
趣刹皆无量　　悉能分别知

yī yī chén zhōng yǒu　　wú liàng zhǒng fó chà
一一尘中有　　无量种佛刹

zhǒng zhǒng jiē wú liàng　　yú yī mǐ bù zhī
种种皆无量　　于一靡不知

fǎ jiè zhōng suǒ yǒu　　zhǒng zhǒng zhū yì xiàng
法界中所有　　种种诸异相

qù lèi gè chā bié　　xī néng fēn bié zhī
趣类各差别　　悉能分别知

shēn rù wēi xì zhì　　fēn bié zhū shì jiè
深入微细智　　分别诸世界

yī qiè jié chéng huài　　xī néng míng liǎo shuō
一切劫成坏　　悉能明了说

zhī zhū jié xiū duǎn　　sān shì jí yī niàn
知诸劫修短　　三世即一念

zhòng xíng tóng bù tóng　　xī néng fēn bié zhī
众行同不同　　悉能分别知

shēn rù zhū shì jiè　　guǎng dà fēi guǎng dà
深入诸世界　　广大非广大

yī shēn wú liàng chà
一身无量刹

yī chà wú liàng shēn
一刹无量身

shí fāng zhōng suǒ yǒu
十方中所有

yì lèi zhū shì jiè
异类诸世界

guǎng dà wú liàng xiàng
广大无量相

yī qiè xī néng zhī
一切悉能知

yī qiè sān shì zhōng
一切三世中

wú liàng zhū guó tǔ
无量诸国土

jù zú shèn shēn zhì
具足甚深智

xī liǎo bǐ chéng bài
悉了彼成败

shí fāng zhū shì jiè
十方诸世界

yǒu chéng huò yǒu huài
有成或有坏

rú shì bù kě shuō
如是不可说

xián dé xī shēn liǎo
贤德悉深了

huò yǒu zhū guó tǔ
或有诸国土

zhǒng zhǒng dì yán shì
种种地严饰

zhū qù yì fù rán
诸趣亦复然

sī yóu yè qīng jìng
斯由业清净

huò yǒu zhū shì jiè
或有诸世界

wú liàng zhǒng zá rǎn
无量种杂染

sī yóu zhòng shēng gǎn
斯由众生感

yī qiè rú qí xíng
一切如其行

wú liàng wú biān chà
无量无边刹

liǎo zhī jí yī chà
了知即一刹

rú shì rù zhū chà
如是入诸刹

qí shù bù kě zhī
其数不可知

yī qiè zhū shì jiè
一切诸世界

xī rù yī chà zhōng
悉入一刹中

shì jiè bù wéi yī
世界不为一

yì fù wú zá luàn
亦复无杂乱

shì jiè yǒu yǎng fù
世界有仰覆

huò gāo huò fù xià
或高或复下

jiē shì zhòng shēng xiǎng
皆是众生想

xī néng fēn bié zhī
悉能分别知

guǎng bó zhū shì jiè
广博诸世界

wú liàng wú yǒu biān
无量无有边

zhī zhǒng zhǒng shì yī
知种种是一

zhī yī shì zhǒng zhǒng
知一是种种

pǔ xián zhū fó zǐ　　néng yǐ pǔ xián zhì
普 贤 诸 佛 子　　能 以 普 贤 智

liǎo zhī zhū chà shù　　qí shù wú biān jì
了 知 诸 刹 数　　其 数 无 边 际

zhī zhū shì jiè huà　　chà huà zhòng shēng huà
知 诸 世 界 化　　刹 化 众 生 化

fǎ huà zhū fó huà　　yī qiè jiē jiū jìng
法 化 诸 佛 化　　一 切 皆 究 竟

yī qiè zhū shì jiè　　wēi xì guǎng dà chà
一 切 诸 世 界　　微 细 广 大 刹

zhǒngzhǒng yì zhuāngyán　　jiē yóu yè suǒ qǐ
种 种 异 庄 严　　皆 由 业 所 起

wú liàng zhū fó zǐ　　shàn xué rù fǎ jiè
无 量 诸 佛 子　　善 学 入 法 界

shén tōng lì zì zài　　pǔ biàn yú shí fāng
神 通 力 自 在　　普 遍 于 十 方

zhòng shēng shù děng jié　　shuō bǐ shì jiè míng
众 生 数 等 劫　　说 彼 世 界 名

yì bù néng lìng jìn　　wéi chú fó kāi shì
亦 不 能 令 尽　　唯 除 佛 开 示

shì jiè jí rú lái　　zhǒng zhǒng zhū míng hào
世 界 及 如 来　　种 种 诸 名 号

jīng yú wú liàng jié　　shuō zhī bù kě jìn
经 于 无 量 劫　　说 之 不 可 尽

hé kuàng zuì shèng zhì　　sān shì zhū fó fǎ
何 况 最 胜 智　　三 世 诸 佛 法

cóng yú fǎ jiè shēng　　chōngmǎn rú lái dì！
从 于 法 界 生　　充 满 如 来 地！

qīng jìng wú ài niàn　　wú biān wú ài huì
清 净 无 碍 念　　无 边 无 碍 慧

fēn bié shuō fǎ jiè　　dé zhì yú bǐ àn
分 别 说 法 界　　得 至 于 彼 岸

guò qù zhū shì jiè　　guǎng dà jí wēi xì
过 去 诸 世 界　　广 大 及 微 细

xiū xí suǒ zhuāng yán　　yī niàn xī néng zhī
修 习 所 庄 严　　一 念 悉 能 知

qí zhōng rén shī zǐ　　xiū fó zhǒng zhǒng xíng
其 中 人 师 子　　修 佛 种 种 行

chéng yú děng zhèng jué　　shì xiàn zhū zì zài
成 于 等 正 觉　　示 现 诸 自 在

rú shì wèi lái shì　　cì dì wú liàng jié
如 是 未 来 世　　次 第 无 量 劫

suǒ yǒu rén zhōng zūn　　pú sà xī néng zhī
所 有 人 中 尊　　菩 萨 悉 能 知

suǒ yǒu zhū hèng yuàn　　suǒ yǒu zhū jìng jiè
所 有 诸 行 愿　　所 有 诸 境 界

rú shì qín xiū xíng　　yú zhōng chéng zhèng jué
如 是 勤 修 行　　于 中 成 正 觉

yì zhī bǐ zhòng huì　　shòu mìng huà zhòng shēng
亦 知 彼 众 会　　寿 命 化 众 生

yǐ cǐ zhū fǎ mén　　wèi zhòng zhuàn fǎ lún
以 此 诸 法 门　　为 众 转 法 轮

pú sà rú shì zhī　　zhù pǔ xián hèng dì
菩 萨 如 是 知　　住 普 贤 行 地

zhì huì xī míng liǎo　　chū shēng yī qiè fó
智 慧 悉 明 了　　出 生 一 切 佛

xiàn zài shì suǒ shè　　yī qiè zhū fó tǔ
现 在 世 所 摄　　一 切 诸 佛 土

shēn rù cǐ zhū chà　　tōng dá yú fǎ jiè
深 入 此 诸 刹　　通 达 于 法 界

bǐ zhū shì jiè zhōng　　xiàn zài yī qiè fó
彼 诸 世 界 中　　现 在 一 切 佛

yú fǎ dé zì zài　　yán lùn wú suǒ ài
于 法 得 自 在　　言 论 无 所 碍

yì zhī bǐ zhòng huì　　jìng tǔ yìng huà lì
亦 知 彼 众 会　　净 土 应 化 力

jìn wú liàng yì jié　　cháng sī wéi shì shì
尽 无 量 亿 劫　　常 思 惟 是 事

tiáo yù shì jiān zūn　　suǒ yǒu wēi shén lì
调 御 世 间 尊　　所 有 威 神 力

wú jìn zhì huì zàng　　yī qiè xī néng zhī
无 尽 智 慧 藏　　一 切 悉 能 知

chū shēng wú ài yǎn　　wú ài ěr bí shēn
出 生 无 碍 眼　　无 碍 耳 鼻 身

wú ài guǎng cháng shé　　néng lìng zhòng huān xǐ
无 碍 广 长 舌　　能 令 众 欢 喜

zuì shèng wú ài xīn　guǎng dà pǔ qīng jìng
最 胜 无 碍 心　广 大 普 清 净

zhì huì biàn chōng mǎn　xī zhī sān shì fǎ
智 慧 遍 充 满　悉 知 三 世 法

shàn xué yī qiè huà　chà huà zhòng shēng huà
善 学 一 切 化　刹 化 众 生 化

shì huà tiáo fú huà　jiū jìng huà bǐ àn
世 化 调 伏 化　究 竟 化 彼 岸

shì jiān zhǒng zhǒng bié　jiē yóu yú xiǎng zhù
世 间 种 种 别　皆 由 于 想 住

rù fó fāng biàn zhì　yú cǐ xī míng liǎo
入 佛 方 便 智　于 此 悉 明 了

zhòng huì bù kě shuō　yī yī wèi xiàn shēn
众 会 不 可 说　一 一 为 现 身

xī shǐ jiàn rú lái　dù tuō wú biān zhòng
悉 使 见 如 来　度 脱 无 边 众

zhū fó shèn shēn zhì　rú rì chū shì jiān
诸 佛 甚 深 智　如 日 出 世 间

yī qiè guó tǔ zhōng　pǔ xiàn wú xiū xī
一 切 国 土 中　普 现 无 休 息

liǎo dá zhū shì jiān　jiǎ míng wú yǒu shí
了 达 诸 世 间　假 名 无 有 实

zhòng shēng jí shì jiè　rú mèng rú guāng yǐng
众 生 及 世 界　如 梦 如 光 影

yú zhū shì jiān fǎ　bù shēng fēn bié jiàn
于 诸 世 间 法　不 生 分 别 见

shàn lí fēn bié zhě　yì bú jiàn fēn bié
善 离 分 别 者　亦 不 见 分 别

wú liàng wú shù jié　jiě zhī jí yī niàn
无 量 无 数 劫　解 之 即 一 念

zhī niàn yì wú niàn　rú shì jiàn shì jiān
知 念 亦 无 念　如 是 见 世 间

wú liàng zhū guó tǔ　yī niàn xī chāo yuè
无 量 诸 国 土　一 念 悉 超 越

jīng yú wú liàng jié　bú dòng yú běn chù
经 于 无 量 劫　不 动 于 本 处

bù kě shuō zhū jié　jí shì xū yé qǐng
不 可 说 诸 劫　即 是 须 臾 顷

mò jiàn xiū yǔ duǎn　　jiū jìng chà nà fǎ
莫 见 修 与 短　　究 竟 刹 那 法

xīn zhù yú shì jiān　　shì jiān zhù yú xīn
心 住 于 世 间　　世 间 住 于 心

yú cǐ bú wàng qǐ　　èr fēi èr fēn bié
于 此 不 妄 起　　二 非 二 分 别

zhòng shēng shì jiè jié　　zhū fó jí fó fǎ
众 生 世 界 劫　　诸 佛 及 佛 法

yī qiè rú huàn huà　　fǎ jiè xī píng děng
一 切 如 幻 化　　法 界 悉 平 等

pǔ yú shí fāng chà　　shì xiàn wú liàng shēn
普 于 十 方 刹　　示 现 无 量 身

zhī shēn cóng yuán qǐ　　jiū jìng wú suǒ zhuó
知 身 从 缘 起　　究 竟 无 所 著

yī yú wú èr zhì　　chū xiàn rén shī zǐ
依 于 无 二 智　　出 现 人 师 子

bù zhuó wú èr fǎ　　zhī wú èr fēi èr
不 著 无 二 法　　知 无 二 非 二

liǎo zhī zhū shì jiān　　rú yàn rú guāng yǐng
了 知 诸 世 间　　如 焰 如 光 影

rú xiǎng yì rú mèng　　rú huàn rú biàn huà
如 响 亦 如 梦　　如 幻 如 变 化

rú shì suí shùn rù　　zhū fó suǒ xíng chù
如 是 随 顺 入　　诸 佛 所 行 处

chéng jiù pǔ xián zhì　　pǔ zhào shēn fǎ jiè
成 就 普 贤 智　　普 照 深 法 界

zhòng shēng chà rǎn zhuó　　yī qiè jiē shě lí
众 生 刹 染 著　　一 切 皆 舍 离

ér xīng dà bēi xīn　　pǔ jìng zhū shì jiān
而 兴 大 悲 心　　普 净 诸 世 间

pú sà cháng zhèng niàn　　lùn shī zǐ miào fǎ
菩 萨 常 正 念　　论 师 子 妙 法

qīng jìng rú xū kōng　　ér xīng dà fāng biàn
清 净 如 虚 空　　而 兴 大 方 便

jiàn shì cháng mí dǎo　　fā xīn xián jiù dù
见 世 常 迷 倒　　发 心 咸 救 度

suǒ xíng jiē qīng jìng　　pǔ biàn zhū fǎ jiè
所 行 皆 清 净　　普 遍 诸 法 界

zhū fó jí pú sà　　fó fǎ shì jiān fǎ
诸佛及菩萨　　佛法世间法

ruò jiàn qí zhēn shí　　yī qiè wú chā bié
若见其真实　　一切无差别

rú lái fǎ shēn zàng　　pǔ rù shì jiān zhōng
如来法身藏　　普入世间中

suī zài yú shì jiān　　yú shì wú suǒ zhuó
虽在于世间　　于世无所著

pì rú qīng jìng shuǐ　　yǐng xiàng wú lái qù
譬如清净水　　影像无来去

fǎ shēn biàn shì jiān　　dāng zhī yì rú shì
法身遍世间　　当知亦如是

rú shì lí rǎn zhuó　　shēn shì jiē qīng jìng
如是离染著　　身世皆清净

zhàn rán rú xū kōng　　yī qiè wú yǒu shēng
湛然如虚空　　一切无有生

zhī shēn wú yǒu jìn　　wú shēng yì wú miè
知身无有尽　　无生亦无灭

fēi cháng fēi wú cháng　　shì xiàn zhū shì jiān
非常非无常　　示现诸世间

chú miè zhū xié jiàn　　kāi shì yú zhèng jiàn
除灭诸邪见　　开示于正见

fǎ xìng wú lái qù　　bù zhuó wǒ wǒ suǒ
法性无来去　　不著我我所

pì rú gōng huàn shī　　shì xiàn zhǒng zhǒng shì
譬如工幻师　　示现种种事

qí lái wú suǒ cóng　　qù yì wú suǒ zhì
其来无所从　　去亦无所至

huàn xìng fēi yǒu liàng　　yì fù fēi wú liàng
幻性非有量　　亦复非无量

yú bǐ dà zhòng zhōng　　shì xiàn liàng wú liàng
于彼大众中　　示现量无量

yǐ cǐ jì dìng xīn　　xiū xí zhū shàn gēn
以此寂定心　　修习诸善根

chū shēng yī qiè fó　　fēi liàng fēi wú liàng
出生一切佛　　非量非无量

yǒu liàng jí wú liàng　　jiē xī shì wàng xiǎng
有量及无量　　皆悉是妄想

liǎo dá yī qiè qù　　bù zhuó liàng wú liàng
了达一切趣　　不著量无量

zhū fó shèn shēn fǎ　　guǎng dà shēn jì miè
诸佛甚深法　　广大深寂灭

shèn shēn wú liàng zhì　　zhī shèn shēn zhū qù
甚深无量智　　知甚深诸趣

pú sà lí mí dǎo　　xīn jìng cháng xiāng xù
菩萨离迷倒　　心净常相续

qiǎo yǐ shén tōng lì　　dù wú liàng zhòng shēng
巧以神通力　　度无量众生

wèi ān zhě lìng ān　　ān zhě shì dào chǎng
未安者令安　　安者示道场

rú shì biàn fǎ jiè　　qí xīn wú suǒ zhuó
如是遍法界　　其心无所著

bú zhù yú shí jì　　bú rù yú niè pán
不住于实际　　不入于涅槃

rú shì biàn shì jiān　　kāi wù zhū qún shēng
如是遍世间　　开悟诸群生

fǎ shù zhòng shēng shù　　liǎo zhī ér bú zhuó
法数众生数　　了知而不著

pǔ yù yú fǎ yǔ　　chōng qià zhū shì jiān
普雨于法雨　　充洽诸世间

pǔ yú zhū shì jiè　　niàn niàn chéng zhèng jué
普于诸世界　　念念成正觉

ér xiū pú sà xíng　　wèi céng yǒu tuì zhuǎn
而修菩萨行　　未曾有退转

shì jiān zhǒng zhǒng shēn　　yī qiè xī liǎo zhī
世间种种身　　一切悉了知

rú shì zhī shēn fǎ　　zé dé zhū fó shēn
如是知身法　　则得诸佛身

pǔ zhī zhū zhòng shēng　　zhū jié jí zhū chà
普知诸众生　　诸劫及诸刹

shí fāng wú yá jì　　zhì hǎi wú bú rù
十方无涯际　　智海无不入

zhòng shēng shēn wú liàng　　yī yī wèi xiàn shēn
众生身无量　　一一为现身

fó shēn wú yǒu biān　　zhì zhě xī guān jiàn
佛身无有边　　智者悉观见

yī niàn zhī suǒ zhī　chū xiàn zhū rú lái
一念之所知　出现诸如来

jīng yú wú liàng jié　chēng yáng bù kě jìn
经于无量劫　称扬不可尽

zhū fó néng xiàn shēn　chù chù bō niè pán
诸佛能现身　处处般涅槃

yī niàn zhōng wú liàng　shè lì gè chā bié
一念中无量　舍利各差别

rú shì wèi lái shì　yǒu qiú yú fó guǒ
如是未来世　有求于佛果

wú liàng pú tí xīn　jué dìng zhì xī zhī
无量菩提心　决定智悉知

rú shì sān shì zhōng　suǒ yǒu zhū rú lái
如是三世中　所有诸如来

yī qiè xī néng zhī　míng zhù pǔ xián hèng
一切悉能知　名住普贤行

rú shì fēn bié zhī　wú liàng zhū hèng dì
如是分别知　无量诸行地

rù yú zhì huì chù　qí lún bú tuì zhuǎn
入于智慧处　其轮不退转

wēi miào guǎng dà zhì　shēn rù rú lái jìng
微妙广大智　深入如来境

rù yǐ bú tuì zhuǎn　shuō míng pǔ xián huì
入已不退转　说名普贤慧

yī qiè zuì shèng zūn　pǔ rù fó jìng jiè
一切最胜尊　普入佛境界

xiū xíng bú tuì zhuǎn　dé wú shàng pú tí
修行不退转　得无上菩提

wú liàng wú biān xīn　gè gè chā bié yè
无量无边心　各各差别业

jiē yóu xiǎng jī jí　píng děng xī liǎo zhī
皆由想积集　平等悉了知

rǎn wū fēi rǎn wū　xué xīn wú xué xīn
染污非染污　学心无学心

bù kě shuō zhū xīn　niàn niàn zhōng xī zhī
不可说诸心　念念中悉知

liǎo zhī fēi yī èr　fēi rǎn yì fēi jìng
了知非一二　非染亦非净

yì fù wú zá luàn　　jiē cóng zì xiǎng qǐ
亦复无杂乱　　皆从自想起

rú shì xī míng jiàn　　yī qiè zhū zhòng shēng
如是悉明见　　一切诸众生

xīn xiǎng gè bù tóng　　qǐ zhǒng zhǒng shì jiān
心想各不同　　起种种世间

yǐ rú shì fāng biàn　　xiū zhū zuì shèng xíng
以如是方便　　修诸最胜行

cóng fó fǎ huà shēng　　dé míng wéi pǔ xián
从佛法化生　　得名为普贤

zhòng shēng jiē wàng qǐ　　shàn è zhū qù xiǎng
众生皆妄起　　善恶诸趣想

yóu shì huò shēng tiān　　huò fù duò dì yù
由是或生天　　或复堕地狱

pú sà guān shì jiān　　wàng xiǎng yè suǒ qǐ
菩萨观世间　　妄想业所起

wàng xiǎng wú biān gù　　shì jiān yì wú liàng
妄想无边故　　世间亦无量

yī qiè zhū guó tǔ　　xiǎng wǎng zhī suǒ xiàn
一切诸国土　　想网之所现

huàn wǎng fāng biàn gù　　yī niàn xī néng rù
幻网方便故　　一念悉能入

yǎn ěr bí shé shēn　　yì gēn yì rú shì
眼耳鼻舌身　　意根亦如是

shì jiān xiǎng bié yì　　píng děng jiē néng rù
世间想别异　　平等皆能入

yī yī yǎn jìng jiè　　wú liàng yǎn jiē rù
一一眼境界　　无量眼皆入

zhǒng zhǒng xìng chā bié　　wú liàng bù kě shuō
种种性差别　　无量不可说

suǒ jiàn wú chā bié　　yì fù wú zá luàn
所见无差别　　亦复无杂乱

gè suí yú zì yè　　shòu yòng qí guǒ bào
各随于自业　　受用其果报

pǔ xián lì wú liàng　　xī zhī bǐ yī qiè
普贤力无量　　悉知彼一切

yī qiè yǎn jìng jiè　　dà zhì xī néng rù
一切眼境界　　大智悉能入

rú shì zhū shì jiān　　xī néng fēn bié zhī
如 是 诸 世 间　　悉 能 分 别 知

ér xiū yī qiè xíng　　yì fù wú tuì zhuǎn
而 修 一 切 行　　亦 复 无 退 转

fó shuō zhòng shēng shuō　　jí yǐ guó tǔ shuō
佛 说 众 生 说　　及 以 国 土 说

sān shì rú shì shuō　　zhǒng zhǒng xī liǎo zhī
三 世 如 是 说　　种 种 悉 了 知

guò qù zhōng wèi lái　　wèi lái zhōng xiàn zài
过 去 中 未 来　　未 来 中 现 在

sān shì hù xiāng jiàn　　yī yī jiē míng liǎo
三 世 互 相 见　　一 一 皆 明 了

rú shì wú liàng zhǒng　　kāi wù zhū shì jiān
如 是 无 量 种　　开 悟 诸 世 间

yī qiè zhì fāng biàn　　biān jì bù kě dé
一 切 智 方 便　　边 际 不 可 得

大方广佛华严经卷第四十九

bǔ quēzhēnyán

补阙真言

（三遍）

ná mó sānmǎnduō mò tuó nán ē bō là dì hē duōzhé zhé
南无三满哆.没驮喃.阿钵啰帝.喝多折.折

nà mí ǎn jī mí jī mí dá tǎ gě tǎ nán mò wǎ shān dìng
捺弥.唵.鸡弥鸡弥.怛塔葛塔喃.末瓦山.矴

bō là dì wū dá mó dá mó dá tǎ gě tǎ nán mò wǎ hòng pō
钵啰帝.乌怛摩怛摩.怛塔葛塔喃.末瓦吽.婆

suō hē
莎诃.

jǔ zàn

举赞

pǔ guāng zài huì dà fǎ chóngxuān gāochāo shí shèng yǔ sān
普光再会.大法重宣.高超十圣与三

xián děng jué yì yōuxuán xīn yuè gū yuán jiū jìng lí yánquán
贤.等觉义幽玄.心月孤圆.究竟离言诠.

jǔ zì mǔzàn

举字母赞

（一遍）

huāyán zì mǔ zhòng yì qīnxuān shàn cái tóng zǐ dé zhēnchuán
华严字母.众艺亲宣.善财童子得真传.

mì mì yì yōuxuán gōng dé wú biān chàngsòng lì rén tiān
秘密义幽玄.功德无边.唱诵利人天.

huāyán zì mǔ

华严字母

（一遍）

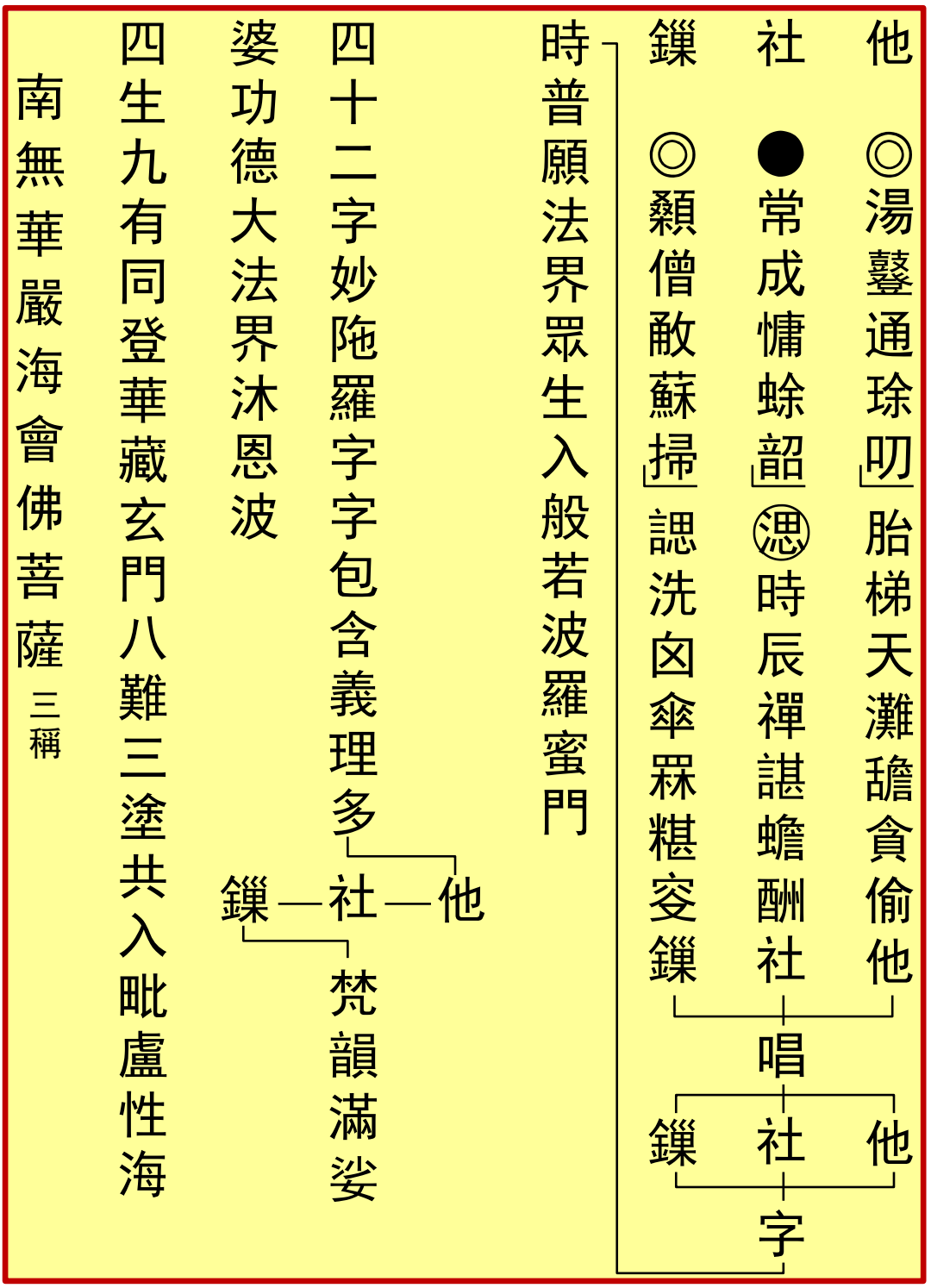

19. 他 tao 湯 tang 鼕 teng 通 tong 珍 tu 叨 tao 胎 tai 梯 ti 天 tin 灘 tan 醓 tin 貪 tan 偷 tou 他 tao

唱 chàng 他 tao 字 zì 时 shí. 普 pǔ 愿 yuàn 法 fǎ 界 jiè 众 zhòng 生 shēng. 入 rù 般 bō 若 rě 波 bō 罗 luó 蜜 mì 门 mén.

chao chang cheng chong chu chao chai chi chin chan chin
20. 社 常 成 慵 蜍 韶 淝 時 辰 禪 諶
chanchouchao chàngchao zì shí pǔ yuàn fǎ jiè zhòngshēng rù
蟾 酬 社 唱 社 字时. 普 愿 法 界 众 生 . 入
bō rě bō luó mì mén
般若波罗蜜门.

sao sangseng song su sao sai si sin san sin san sou sao
21. 鏁 顙 僧 敢 蘇 掃 諰 洗 囟 傘 罧 糂 窔 鏁
chàngsao zì shí pǔ yuàn fǎ jiè zhòngshēng rù bō rě bō luó mì
唱 鏁字时. 普 愿 法 界 众 生 . 入般若波罗蜜
mén
门.

sì shí èr zì miào tuó luó zì zì bāohán yì lǐ duō tao chao
四十二字 妙 陀罗. 字字包含义理多. 他. 社 .
sao fàn yùnmǎnsuō pó gōng dé dà fǎ jiè mù ēn bō
鏁. 梵韵满娑婆. 功 德 大. 法界沐恩波.

sì shēng jiǔ yǒu tóngdēnghuāzàngxuánmén bā nánsān tú
四 生 九有. 同 登 华 藏 玄 门. 八难三途.
gòng rù pí lú xìng hǎi
共 入毗卢性海.

ná mó huāyán hǎi huì fó pú sà
南无华严海会佛菩萨（合掌三称）

huí xiàng jì
回 向 偈

（一遍）

yuàn yǐ cǐ gōng dé pǔ jí yú yī qiè
愿 以 此 功 德 普 及 于 一 切
wǒ děng yǔ zhòngshēng jiē gòngchéng fó dào
我 等 与 众 生 皆 共 成 佛 道

dà fāngguǎng fó huā yán jīng juàn dì wǔ shí

大方广佛华严经卷第五十

táng yú tiánguósānzàngshāmén shí chānántuó yì

唐于阗国三藏沙门实叉难陀译[3]

rú lái chūxiàn pǐn dì sān shí qī zhī yī

如来出现品第三十七之一

ěr shí shì zūn cóngméijiān bái háoxiàngzhōngfàng dà guāngmíng

尔时，世尊从眉间白毫相中放大光明，

míng rú lái chūxiàn wú liàng bǎi qiān yì nà yóu tā ē sēng qí guāngmíng

名如来出现，无量百千亿那由他阿僧祇光明

yǐ wéijuànshǔ qí guāng pǔ zhào shí fāng jìn xū kōng fǎ jiè yī qiè shì

以为眷属。其光普照十方尽虚空法界一切世

jiè yòurào shí zā xiǎnxiàn rú lái wú liàng zì zài jué wù wú shù zhū

界，右绕十匝，显现如来无量自在，觉悟无数诸

pú sà zhòng zhèndòng yī qiè shí fāng shì jiè chúmiè yī qiè zhū è dào

菩萨众，震动一切十方世界，除灭一切诸恶道

kǔ yìng bì yī qiè zhū mó gōngdiàn xiǎn shì yī qiè zhū fó rú lái zuò pú

苦，映蔽一切诸魔宫殿，显示一切诸佛如来坐菩

tí zuò chéngděngzhèng jué jí yǐ yī qiè dàochǎngzhòng huì zuò shì shì

提座成等正觉及以一切道场众会；作是事

yǐ ér lái yòurào pú sà zhòng huì rù rú lái xìng qǐ miào dé pú sà

已，而来右绕菩萨众会，入如来性起妙德菩萨

dǐng shí cǐ dàochǎng yī qiè dà zhòngshēn xīn yǒngyuè shēng dà huān

顶。时，此道场一切大众身心踊跃，生大欢

xǐ zuò rú shì niàn shèn qí xī yǒu jīn zhě rú lái fàng dà guāng

喜，作如是念：“甚奇希有！今者如来放大光

míng bì dāngyǎnshuōshènshēn dà fǎ

明，必当演说甚深大法。”

ěr shí rú lái xìng qǐ miào dé pú sà yú liánhuāzuòshàng piān

尔时，如来性起妙德菩萨于莲华座上，偏

tǎn yòujiān yòu jì hé zhǎng yī xīn xiàng fó ér shuōsòngyán

袒右肩，右跽合掌，一心向佛而说颂言：

[3] 丽本：于闐國三藏實叉難陀奉制譯；永乐北藏本及龙藏本：唐于闐國三藏沙門實叉難陀譯

zhèng jué gōng dé dà zhì chū
正 觉 功 德 大 智 出

pǔ dá jìng jiè dào bǐ àn
普 达 境 界 到 彼 岸

děng yú sān shì zhū rú lái
等 于 三 世 诸 如 来

shì gù wǒ jīn gōng jìng lǐ
是 故 我 今 恭 敬 礼

yǐ shēng[4] wú xiàng jìng jiè àn
已 升[4] 无 相 境 界 岸

ér xiànmiàoxiàngzhuāngyánshēn
而 现 妙 相 庄 严 身

fàng yú lí gòu qiān guāng míng
放 于 离 垢 千 光 明

pò mó jūn zhòng xián lìng jìn
破 魔 军 众 咸 令 尽

shí fāng suǒ yǒu zhū shì jiè
十 方 所 有 诸 世 界

xī néng zhèn dòng wú yǒu yú
悉 能 震 动 无 有 余

wèi céngkǒng bù yī zhòngshēng
未 曾 恐 怖 一 众 生

shàn shì wēi shén lì rú shì
善 逝 威 神 力 如 是

xū kōng fǎ jiè xìng píng děng
虚 空 法 界 性 平 等

yǐ néng rú shì ér ān zhù
已 能 如 是 而 安 住

yī qiè hán shēng wú shǔ liàng
一 切 含 生 无 数 量

xián lìng miè è chú zhòng gòu
咸 令 灭 恶 除 众 垢

kǔ xíng qín láo wú shù jié
苦 行 勤 劳 无 数 劫

chéng jiù zuì shàng pú tí dào
成 就 最 上 菩 提 道

yú zhū jìng jiè zhì wú hè
于 诸 境 界 智 无 碍

yǔ yī qiè fó tóng qí xìng
与 一 切 佛 同 其 性

dǎo shī fàng cǐ dà guāng míng
导 师 放 此 大 光 明

zhèn dòng shí fāng zhū shì jiè
震 动 十 方 诸 世 界

yǐ xiàn wú liàng shén tōng lì
已 现 无 量 神 通 力

ér fù huán lái rù wǒ shēn
而 复 还 来 入 我 身

jué dìng fǎ zhōng néng shàn xué
决 定 法 中 能 善 学

wú liàng pú sà jiē lái jí
无 量 菩 萨 皆 来 集

lìng wǒ fā qǐ wèn fǎ xīn
令 我 发 起 问 法 心

shì gù wǒ jīn qǐng fǎ wáng
是 故 我 今 请 法 王

jīn cǐ zhòng huì jiē qīng jìng
今 此 众 会 皆 清 净

shàn néng dù tuō zhū shì jiān
善 能 度 脱 诸 世 间

zhì huì wú biān wú rǎn zhuó
智 慧 无 边 无 染 著

rú shì xián shèng xián lái jí
如 是 贤 胜 咸 来 集

lì yì shì jiān zūn dǎo shī
利 益 世 间 尊 导 师

zhì huì jīng jìn jiē wú liàng
智 慧 精 进 皆 无 量

jīn yǐ guāngmíngzhào dà zhòng
今 以 光 明 照 大 众

lìng wǒ wèn yú wú shàng fǎ
令 我 问 于 无 上 法

[4] 丽本：昇；永乐北藏本及龙藏本：升

shéi yú dà xiān shēn jìng jiè ér néng zhēn shí jù kāi yǎn
谁于大仙深境界 而能真实具开演

shéi shì rú lái fǎ zhǎng zǐ shì jiān zūn dǎo yuàn xiǎn shì
谁是如来法长子 世间尊导愿显示

ěr shí rú lái jí yú kǒuzhōngfàng dà guāngmíng míng wú ài
尔时，如来即于口中放大光明，名无碍

wú wèi bǎi qiān yì ē sēng qí guāngmíng yǐ wéijuànshǔ pǔ zhào shí
无畏，百千亿阿僧祇光明以为眷属。普照十

fāng jìn xū kōngděng fǎ jiè yī qiè shì jiè yòurào shí zā xiǎnxiàn rú
方尽虚空等法界一切世界，右绕十匝，显现如

lái zhǒngzhǒng zì zài kāi wù wú liàngzhū pú sà zhòng zhèndòng yī qiè
来种种自在，开悟无量诸菩萨众，震动一切

shí fāng shì jiè chúmiè yī qiè zhū è dào kǔ yìng bì yī qiè zhū mó gōng
十方世界，除灭一切诸恶道苦，映蔽一切诸魔宫

diàn xiǎn shì yī qiè zhū fó rú lái zuò pú tí zuò chéngděngzhèng jué jí
殿，显示一切诸佛如来坐菩提座成等正觉及

yǐ yī qiè dàochǎngzhòng huì zuò shì shì yǐ ér lái yòurào pú sà
以一切道场众会；作是事已，而来右绕菩萨

zhòng huì rù pǔ xián pú sà mó hē sà kǒu qí guāng rù yǐ pǔ xián
众会，入普贤菩萨摩诃萨口。其光入已，普贤

pú sà shēn jí shī zǐ zuò guò yú běn shí jí zhū pú sà shēnzuò bǎi bèi
菩萨身及师子座，过于本时及诸菩萨身座百倍，

wéichú rú lái shī zǐ zhī zuò
唯除如来师子之座。

ěr shí rú lái xìng qǐ miào dé pú sà wèn pǔ xián pú sà mó hē
尔时，如来性起妙德菩萨问普贤菩萨摩诃

sà yán fó zǐ fó suǒ shì xiànguǎng dà shénbiàn lìng zhū pú sà
萨言：“佛子！佛所示现广大神变，令诸菩萨

jiē shēnghuān xǐ bù kě sī yì shì mònéng zhī shì hé ruì xiàng
皆生欢喜，不可思议，世莫能知，是何瑞相？”

pǔ xián pú sà mó hē sà yán fó zǐ wǒ yú wǎng xī jiànzhū rú
普贤菩萨摩诃萨言：“佛子！我于往昔见诸如

lái yīng zhèngděng jué shì xiàn rú shì guǎng dà shénbiàn jí shuō rú
来、应、正等觉示现如是广大神变，即说如

lái chūxiàn fǎ mén rú wǒ wéicǔn jīn xiàn cǐ xiàng dāngshuō qí fǎ
来出现法门。如我惟忖，今现此相，当说其法。”

shuō shì yǔ shí yī qiè dà dì xī jiē zhèndòng chūshēng wú liàngwèn
说是语时，一切大地悉皆震动，出生无量问

fǎ guāngmíng
法 光 明。

shí xìng qǐ miào dé pú sà wèn pǔ xián pú sà yán fó zǐ
时，性起妙德菩萨问普贤菩萨言：“佛子！

pú sà mó hē sà yīngyún hé zhī zhū fó rú lái yīng zhèngděng jué chū
菩萨摩诃萨应云何知诸佛如来、应、正等觉出

xiàn zhī fǎ yuànwèi wǒ shuō fó zǐ cǐ zhū wú liàng bǎi qiān yì
现之法？愿为我说！佛子！此诸无量百千亿

nà yóu tā pú sà zhòng huì jiē jiǔ xiū jìng yè niàn huì chéng jiù dào
那由他菩萨众会，皆久修净业，念慧成就，到

yú jiū jìng dà zhuāngyán àn jù yī qiè fó wēi yí zhī xíng zhèngniànzhū
于究竟大庄严岸，具一切佛威仪之行，正念诸

fó wèi céngwàng shī dà bēi guānchá yī qiè zhòngshēng jué dìngliǎo zhī
佛未曾忘失，大悲观察一切众生，决定了知

zhū dà pú sà shéntōngjìng jiè yǐ dé zhū fó shén lì suǒ jiā néngshòu
诸大菩萨神通境界，已得诸佛神力所加，能受

yī qiè rú lái miào fǎ jù rú shì děng wú liànggōng dé jiē yǐ lái jí
一切如来妙法；具如是等无量功德，皆已来集。

fó zǐ rǔ yǐ céng yú wú liàng bǎi qiān yì nà yóu tā fó suǒ chéng shì
佛子！汝已曾于无量百千亿那由他佛所承事

gòngyǎng chéng jiù pú sà zuì shàngmiàohèng yú sānmèimén jiē dé
供养，成就菩萨最上妙行，于三昧门皆得

zì zài rù yī qiè fó mì mì zhī chù zhī zhū fó fǎ duànzhòng yí
自在，入一切佛秘密之处，知诸佛法，断众疑

huò wéi zhū rú lái shén lì suǒ jiā zhī zhòngshēnggēn suí qí suǒyào
惑，为诸如来神力所加，知众生根，随其所乐

wèishuōzhēn shí jiě tuō zhī fǎ suí shùn fó zhì yǎnshuō fó fǎ dào yú bǐ
为说真实解脱之法，随顺佛智演说佛法到于彼

àn yǒu rú shì děng wú liànggōng dé shàn zāi fó zǐ yuànshuō rú
岸，有如是等无量功德。善哉佛子！愿说如

lái yīng zhèngděng jué chūxiàn zhī fǎ shēnxiàng yán yīn xīn
来、应、正等觉出现之法，身相、言音、心

yì jìng jiè suǒxíng zhī xíng chéngdàozhuàn fǎ lún[5] nǎi zhì shì xiàn
意境界，所行之行，成道转法轮[5]，乃至示现

rù bō niè pán jiànwén qīn jìn suǒshēngshàngēn rú shì děng shì yuàn
入般涅槃，见闻亲近所生善根；如是等事，愿

[5] 丽本：法；永乐北藏本及龙藏本：法輪

jiē wèishuō
皆为说！”

shí rú lái xìng qǐ miào dé pú sà yù chóngmíng cǐ yì xiàng
时，如来性起妙德菩萨欲重明此义，向

pǔ xián pú sà ér shuōsòngyuē
普贤菩萨而说颂曰：

shàn zāi wú ài dà zhì huì
善哉无碍大智慧
shàn jué wú biān píng děng jìng
善觉无边平等境
yuànshuō wú liàng fó suǒ xíng
愿说无量佛所行
fó zǐ wén yǐ jiē xīn qìng
佛子闻已皆欣庆
pú sà yún hé suí shùn rù
菩萨云何随顺入
zhū fó rú lái chū xīng shì
诸佛如来出兴世
yún hé shēn yǔ xīn jìng jiè
云何身语心境界
jí suǒ xíng chù yuàn jiē shuō
及所行处愿皆说
yún hé zhū fó chéngzhèng jué
云何诸佛成正觉
yún hé rú lái zhuàn fǎ lún
云何如来转法轮
yún hé shàn shì bō niè pán
云何善逝般涅槃
dà zhòng wén yǐ xīn huān xǐ
大众闻已心欢喜
ruò yǒu jiàn fó dà fǎ wáng
若有见佛大法王
qīn jìn zēng zhǎng zhū shàn gēn
亲近增长诸善根
yuànshuō bǐ zhū gōng dé zàng
愿说彼诸功德藏
zhòng shēng jiàn yǐ hé suǒ huò
众生见已何所获
ruò yǒu dé wén rú lái míng
若有得闻如来名
ruò xiàn zài shì ruò niè pán
若现在世若涅槃
yú bǐ fú zàngshēngshēn xìn
于彼福藏生深信
yǒu hé děng lì yuànxuānshuō
有何等利愿宣说
cǐ zhū pú sà jiē hé zhǎng
此诸菩萨皆合掌
zhān yǎng rú lái rén jí wǒ
瞻仰如来仁及我
dà gōng dé hǎi zhī jìng jiè
大功德海之境界
jìng zhòngshēngzhěyuànwèishuō
净众生者愿为说
yuàn yǐ yīn yuán jí pì yù
愿以因缘及譬喻[6]
yǎn shuō miào fǎ xiāng yìng yì
演说妙法相应义
zhòngshēngwén yǐ fā dà xīn
众生闻已发大心
yí jìn zhì jìng rú xū kōng
疑尽智净如虚空
rú biàn yī qiè guó tǔ zhōng
如遍一切国土中
zhū fó suǒ xiànzhuāngyán shēn
诸佛所现庄严身

[6] 丽本：諭；永乐北藏本及龙藏本：喻

yuàn yǐ miào yīn jí yīn yù shì fó pú tí yì rú bǐ
愿以妙音及因喻[7] 示佛菩提亦如彼

shí fāng qiān wàn zhū fó tǔ yì nà yóu tā wú liàng jié
十方千万诸佛土 亿那由他无量劫

rú jīn suǒ jí pú sà zhòng yú bǐ yī qiè xī nán jiàn
如今所集菩萨众 于彼一切悉难见

cǐ zhū pú sà xián gōng jìng yú wēi miào yì shēng kě yǎng
此诸菩萨咸恭敬 于微妙义生渴仰

yuàn yǐ jìng xīn jù kāi yǎn rú lái chū xiàn guǎng dà fǎ
愿以净心具开演 如来出现广大法

ěr shí pǔ xián pú sà mó hē sà gào rú lái xìng qǐ miào dé děng
尔时，普贤菩萨摩诃萨告如来性起妙德等

zhū pú sà dà zhòngyán fó zǐ cǐ chù bù kě sī yì suǒ wèi rú
诸菩萨大众言：“佛子！此处不可思议，所谓如

lái yīng zhèngděng jué yǐ wú liàng fǎ ér dé chūxiàn hé yǐ gù
来、应、正等觉以无量法而得出现。何以故？

fēi yǐ yī yuán fēi yǐ yī shì rú lái chūxiàn ér dé chéng jiù yǐ
非以一缘，非以一事，如来出现而得成就；以

shí wú liàng bǎi qiān ē sēng qí shì ér dé chéng jiù hé děngwéi shí
十无量百千阿僧祇事而得成就。何等为十？

suǒ wèi guò qù wú liàng shè shòu yī qiè zhòngshēng pú tí xīn suǒ chéng gù
所谓过去无量摄受一切众生菩提心所成故，

guò qù wú liàngqīng jìng shū shèng zhì yào suǒ chéng gù guò qù wú liàng jiù
过去无量清净殊胜志乐所成故，过去无量救

hù yī qiè zhòngshēng dà cí dà bēi suǒ chéng gù guò qù wú liàngxiāng
护一切众生大慈大悲所成故，过去无量相

xù hèngyuàn suǒ chéng gù guò qù wú liàng xiū zhū fú zhì xīn wú yàn zú
续行愿所成故，过去无量修诸福智心无厌足

suǒ chéng gù guò qù wú liànggòngyǎngzhū fó jiàohuàzhòngshēngsuǒ
所成故，过去无量供养诸佛教化众生所

chéng gù guò qù wú liàng zhì huì fāngbiànqīng jìng dào suǒ chéng gù guō
成故，过去无量智慧方便清净道所成故，过

qù wú liàngqīng jìng gōng dé zàng suǒ chéng gù guò qù wú liàngzhuāngyán
去无量清净功德藏所成故，过去无量庄严

dào zhì suǒ chéng gù guò qù wú liàngtōng dá fǎ yì suǒ chéng gù fó
道智所成故，过去无量通达法义所成故。佛

[7] 丽本：諭；永乐北藏本及龙藏本：喻

zǐ rú shì wú liàng ē sēng qí fǎ ményuánmǎn chéng yú rú lái
子！如是无量阿僧祇法门圆满，成于如来。

fó zǐ pì rú sān qiān dà qiān shì jiè fēi yǐ yī yuán fēi yǐ yī
佛子！譬如三千大千世界，非以一缘，非以一

shì ér dé chéng jiù yǐ wú liàngyuán wú liàng shì fāng nǎi dé
事，而得成就，以无量缘、无量事，方乃得

chéng suǒ wèi xīng bù dà yún jiàng zhù dà yǔ sì zhǒng fēng lún xiāng
成。所谓兴布大云，降霆大雨，四种风轮相

xù wéi yī qí sì zhě hé yī míngnéng chí néng chí dà shuǐ gù
续为依。其四者何？一名能持，能持大水故；

èr míngnéngxiāo néngxiāo dà shuǐ gù sān míngjiàn lì jiàn lì yī qiè
二名能消，能消大水故；三名建立，建立一切

zhū chù suǒ gù sì míngzhuāngyán zhuāngyán fēn bù xiánshànqiǎo gù
诸处所故；四名庄严，庄严分布咸善巧故。

rú shì jiē yóuzhòngshēnggòng yè jí zhū pú sà shàngēn suǒ qǐ lìng yú
如是皆由众生共业及诸菩萨善根所起，令于

qí zhōng yī qiè zhòngshēng gè suí suǒ yí ér dé shòuyòng fó zǐ
其中一切众生各随所宜而得受用。佛子！

rú shì děng wú liàng yīn yuán nǎi chéng sān qiān dà qiān shì jiè fǎ xìng rú
如是等无量因缘乃成三千大千世界，法性如

shì wú yǒushēngzhě wú yǒu zuò zhě wú yǒu zhī zhě wú yǒu chéng
是，无有生者，无有作者，无有知者，无有成

zhě rán bǐ shì jiè ér dé chéng jiù rú lái chūxiàn yì fù rú shì
者，然彼世界而得成就。如来出现亦复如是，

fēi yǐ yī yuán fēi yǐ yī shì ér dé chéng jiù yǐ wú liàng yīn yuán
非以一缘，非以一事，而得成就；以无量因缘，

wú liàng shì xiàng nǎi dé chéng jiù suǒ wèi céng yú guò qù fó suǒ tīng
无量事相，乃得成就。所谓曾于过去佛所听

wénshòu chí dà fǎ yún yǔ yīn cǐ néng qǐ rú lái sì zhǒng dà zhì fēng
闻受持大法云雨，因此能起如来四种大智风

lún hé děngwéi sì yī zhěniàn chí bú wàng tuó luó ní dà zhì fēng
轮。何等为四？一者念持不忘陀罗尼大智风

lún néng chí yī qiè rú lái dà fǎ yún yǔ gù èr zhě chūshēng zhǐ guān
轮，能持一切如来大法云雨故；二者出生止观

dà zhì fēng lún néngxiāo jié yī qiè fán nǎo gù sān zhěshànqiǎo huí xiàng
大智风轮，能消竭一切烦恼故；三者善巧回向

dà zhì fēng lún néngchéng jiù yī qiè shàngēn gù sì zhě chūshēng lí
大智风轮，能成就一切善根故；四者出生离

gòu chā bié zhuāng yán dà zhì fēng lún lìng guò qù suǒ huà yī qiè zhòng
垢差别 庄 严大智风轮，令过去所化一切 众
shēng shàn gēn qīng jìng chéng jiù rú lái wú lòu shàn gēn lì gù rú lái
生 善根清净， 成 就如来无漏善根力故。如来
rú shì chéng děng zhèng jué fǎ xìng rú shì wú shēng wú zuò ér dé
如是 成 等 正 觉，法性如是，无 生 无作而得
chéng jiù fó zǐ shì wéi rú lái yīng zhèng děng jué chū xiàn dì
成 就。佛子！是为如来、应、 正 等觉出现第
yī xiàng pú sà mó hē sà yīng rú shì zhī
一 相， 菩萨摩诃萨应如是知。

fù cì fó zǐ pì rú sān qiān dà qiān shì jiè jiāng yù
“复次，佛子！譬如三千大千世界将欲
chéng shí dà yún jiàng yǔ míng yuē hóng zhòu yī qiè fāng chù suǒ bù
成 时，大云降雨， 名曰洪霆，一切方处所不
néng shòu suǒ bù néng chí wéi chú dà qiān jiè jiāng yù chéng shí fó
能 受、所不能持，唯除大千界将欲 成 时。佛
zǐ rú lái yīng zhèng děng jué yì fù rú shì xīng dà fǎ yún
子！如来、应、 正 等觉亦复如是，兴大法云，
yù dà fǎ yǔ míng chéng jiù rú lái chū xiàn yī qiè èr shèng xīn zhì xiá
雨大法雨， 名 成 就如来出现， 一切二 乘 心志狭
liè suǒ bù néng shòu suǒ bù néng chí wéi chú zhū dà pú sà xīn xiāng xù
劣所不 能 受、所不 能 持，唯除诸大菩萨心 相 续
lì fó zǐ shì wéi rú lái yīng zhèng děng jué chū xiàn dì èr xiàng
力。佛子！是为如来、应、 正 等觉出现第二 相，
pú sà mó hē sà yīng rú shì zhī
菩萨摩诃萨应如是知。

fù cì fó zǐ pì rú zhòng shēng yǐ yè lì gù dà yún
“复次，佛子！譬如 众 生 以业力故，大云
jiàng yǔ lái wú suǒ cóng qù wú suǒ zhì rú lái yīng zhèng děng
降雨， 来无所 从，去无所至。如来、应、 正 等
jué yì fù rú shì yǐ zhū pú sà shàn gēn lì gù xīng dà fǎ yún yù
觉亦复如是，以诸菩萨 善 根力故，兴大法云，雨
dà fǎ yǔ yì wú suǒ cóng lái wú suǒ zhì qù fó zǐ shì wéi rú
大法雨， 亦无所 从 来，无所至去。佛子！是为如
lái yīng zhèng děng jué chū xiàn dì sān xiàng pú sà mó hē sà yīng rú
来、应、 正 等 觉出现第三 相，菩萨摩诃萨应如
shì zhī
是知。

fù cì fó zǐ pì rú dà yúnjiàngzhù dà yǔ dà qiān shì
“复次，佛子！譬如大云降霪大雨，大千世
jiè yī qiè zhòngshēng wú néng zhī shù ruò yù suàn jì tú lìng fā
界一切众生，无能知数，若欲算计，徒令发
kuáng wéi dà qiān shì jiè zhǔ mó xī shǒu luó yǐ guò qù suǒ xiū shàngēn
狂；唯大千世界主摩醯首罗，以过去所修善根
lì gù nǎi zhì yī dī wú bù míngliǎo fó zǐ rú lái yīng zhèng
力故，乃至一滴无不明了。佛子！如来、应、正
děng jué yì fù rú shì xīng dà fǎ yún yù dà fǎ yǔ yī qiè zhòng
等觉亦复如是，兴大法云，雨大法雨，一切众
shēng shēngwén dú jué suǒ bù néng zhī ruò yù sī liàng xīn bì
生、声闻、独觉所不能知，若欲思量，心必
kuángluàn wéichú yī qiè shì jiān zhǔ pú sà mó hē sà yǐ guò qù suǒ
狂乱；唯除一切世间主菩萨摩诃萨，以过去所
xiū jué huì lì gù nǎi zhì yī wén yī jù rù zhòngshēng xīn wú bù
修觉慧力故，乃至一文一句，入众生心，无不
míngliǎo fó zǐ shì wéi rú lái yīng zhèngděng jué chūxiàn dì sì
明了。佛子！是为如来、应、正等觉出现第四
xiàng pú sà mó hē sà yīng rú shì zhī
相，菩萨摩诃萨应如是知。

fù cì fó zǐ pì rú dà yúnjiàng yǔ zhī shí yǒu dà yún
“复次，佛子！譬如大云降雨之时，有大云
yǔ míngwéinéngmiè néngmièhuǒ zāi yǒu dà yún yǔ míngwéinéng
雨，名为能灭，能灭火灾；有大云雨，名为能
qǐ néng qǐ dà shuǐ yǒu dà yún yǔ míngwéinéng zhǐ néng zhǐ dà
起，能起大水；有大云雨，名为能止，能止大
shuǐ yǒu dà yún yǔ míngwéinéngchéng néngchéng yī qiè mó ní zhū
水；有大云雨，名为能成，能成一切摩尼诸
bǎo yǒu dà yún yǔ míngwéi fēn bié fēn bié sān qiān dà qiān shì jiè
宝；有大云雨，名为分别，分别三千大千世界。
fó zǐ rú lái chūxiàn yì fù rú shì xīng dà fǎ yún yù dà fǎ yǔ
佛子！如来出现亦复如是，兴大法云，雨大法雨，
yǒu dà fǎ yǔ míngwéinéngmiè néngmiè yī qiè zhòngshēng fán nǎo
有大法雨，名为能灭，能灭一切众生烦恼；
yǒu dà fǎ yǔ míngwéinéng qǐ néng qǐ yī qiè zhòngshēngshàngēn
有大法雨，名为能起，能起一切众生善根；
yǒu dà fǎ yǔ míngwéinéng zhǐ néng zhǐ yī qiè zhòngshēngjiànhuò
有大法雨，名为能止，能止一切众生见惑；

yǒu dà fǎ yǔ míngwéinéngchéng néngchéng yī qiè zhì huì fǎ bǎo
有大法雨，名为能 成，能 成一切智慧法宝；

yǒu dà fǎ yǔ míngwéi fēn bié fēn bié yī qiè zhòngshēng xīn yào fó
有大法雨，名为分别，分别一切 众 生 心乐。佛

zǐ shì wéi rú lái yīng zhèngděng jué chūxiàn dì wǔ xiàng pú sà
子！是为如来、应、正 等觉出现第五相，菩萨

mó hē sà yīng rú shì zhī
摩诃萨应如是知。

fù cì fó zǐ pì rú dà yún yù yī wèishuǐ suí qí suǒ
“复次，佛子！譬如大云雨一味水，随其所

yù wú liàngchā bié rú lái chūxiàn yì fù rú shì yù yú dà bēi yī
雨，无量差别。如来出现亦复如是，雨于大悲一

wèi fǎ shuǐ suí yí shuō fǎ wú liàngchā bié fó zǐ shì wéi rú lái
味法水，随宜说法，无量差别。佛子！是为如来、

yīng zhèngděng jué chūxiàn dì liù xiàng pú sà mó hē sà yīng rú shì
应、正 等觉出现第六相，菩萨摩诃萨应如是

zhī
知。

fù cì fó zǐ pì rú sān qiān dà qiān shì jiè chū shǐ chéng
“复次，佛子！譬如三千大千世界初始 成

shí xiānchéng sè jiè zhū tiāngōngdiàn cì chéng yù jiè zhū tiāngōngdiàn
时，先 成 色界诸天宫 殿，次 成 欲界诸天宫 殿，

cì chéng yú rén jí yú zhòngshēng zhū suǒ zhù chù fó zǐ rú lái chū
次 成 于人及余 众 生 诸所住处。佛子！如来出

xiàn yì fù rú shì xiān qǐ pú sà zhū xíng zhì huì cì qǐ yuán jué zhū xíng
现亦复如是，先起菩萨诸行智慧，次起 缘 觉诸行

zhì huì cì qǐ shēngwénshàngēn zhū xíng zhì huì cì qǐ qí yú zhòng
智慧，次起 声 闻 善 根诸行智慧，次起其余 众

shēngyǒu wéishàngēn zhū xíng zhì huì fó zǐ pì rú dà yún yù yī wèi
生 有为 善 根诸行智慧。佛子！譬如大云雨一味

shuǐ suí zhū zhòngshēngshàngēn yì gù suǒ qǐ gōngdiànzhǒngzhǒng bù
水，随诸 众 生 善 根异故，所起宫 殿 种 种 不

tóng rú lái dà bēi yī wèi fǎ yǔ suí zhòngshēng qì ér yǒu chā bié
同。如来大悲一味法雨，随 众 生 器而有差别。

fó zǐ shì wéi rú lái yīng zhèngděng jué chūxiàn dì qī xiàng pú
佛子！是为如来、应、正 等觉出现第七相，菩

sà mó hē sà yīng rú shì zhī
萨摩诃萨应如是知。

fù cì fó zǐ pì rú shì jiè chū yù chéng shí yǒu dà
“复次，佛子！譬如世界初欲成时，有大
shuǐshēng biànmǎnsān qiān dà qiān shì jiè shēng dà liánhuā míng rú
水生，遍满三千大千世界；生大莲华，名如
lái chūxiàngōng dé bǎozhuāngyán biàn fù shuǐshàng guāngzhào shí fāng
来出现功德宝庄严，遍覆水上，光照十方
yī qiè shì jiè shí mó xī shǒu luó jìng jū tiānděngjiàn shì huā yǐ
一切世界。时，摩醯首罗、净居天等见是华已，
jí jué dìng zhī yú cǐ jié zhōngyǒu ěr suǒ fó chūxīng yú shì fó zǐ
即决定知于此劫中有尔所佛出兴于世。佛子！
ěr shí qí zhōngyǒufēng lún qǐ míngshàn jìng guāngmíng néngchéng
尔时，其中有风轮起，名善净光明，能成
sè jiè zhū tiāngōngdiàn yǒufēng lún qǐ míng jìng guāngzhuāngyán néng
色界诸天宫殿。有风轮起，名净光庄严，能
chéng yù jiè zhū tiāngōngdiàn yǒufēng lún qǐ míngjiān mì wú nénghuài
成欲界诸天宫殿。有风轮起，名坚密无能坏，
néngchéng dà xiǎo zhū lún wéishān jí jīn gāngshān yǒufēng lún qǐ míng
能成大小诸轮围山及金刚山。有风轮起，名
shènggāo néngchéng xū mí shānwáng yǒufēng lún qǐ míng bú dòng
胜高，能成须弥山王。有风轮起，名不动，
néngchéng shí dà shānwáng hé děngwéi shí suǒ wèi qū tuó luó shān
能成十大山王。何等为十？所谓佉陀罗山、
xiān rén shān fú mó shān dà fú mó shān chí shuāngshān ní mín
仙人山、伏魔山、大伏魔山、持双山、尼民
tuó luó shān mù zhēn lín tuó shān mó hē mù zhēn lín tuó shān xiāng
陀罗山、目真邻陀山、摩诃目真邻陀山、香
shān xuěshān yǒufēng lún qǐ míngwéi ān zhù néngchéng dà dì
山、雪山。有风轮起，名为安住，能成大地。
yǒufēng lún qǐ míngwéizhuāngyán néngchéng dì tiāngōngdiàn lóng
有风轮起，名为庄严，能成地天宫殿、龙
gōngdiàn qián tà pó gōngdiàn yǒufēng lún qǐ míng wú jìn zàng
宫殿、乾闼婆宫殿。有风轮起，名无尽藏，
néngchéng sān qiān dà qiān shì jiè yī qiè dà hǎi yǒufēng lún qǐ míng
能成三千大千世界一切大海。有风轮起，名
pǔ guāngmíngzàng néngchéng sān qiān dà qiān shì jiè zhū mó ní bǎo yǒu
普光明藏，能成三千大千世界诸摩尼宝。有
fēng lún qǐ míngjiān gù gēn néngchéng yī qiè zhū rú yì shù fó zǐ
风轮起，名坚固根，能成一切诸如意树。佛子！

dà yún suǒ yù yī wèi zhī shuǐ wú yǒu fēn bié yǐ zhòngshēngshàngēn bù
大云所雨一味之水，无有分别；以众生善根不
tóng gù fēng lún bù tóng fēng lún chā bié gù shì jiè chā bié fó
同故，风轮不同；风轮差别故，世界差别。佛
zǐ rú lái chūxiàn yì fù rú shì jù zú yī qiè shàngēngōng dé
子！如来出现亦复如是，具足一切善根功德，
fàng yú wú shàng dà zhì guāngmíng míng bú duàn rú lái zhǒng bù sī yì
放于无上大智光明，名不断如来种不思议
zhì pǔ zhào shí fāng yī qiè shì jiè yǔ zhū pú sà yī qiè rú lái guàn
智，普照十方一切世界，与诸菩萨一切如来灌
dǐng zhī jì dāngchéngzhèng jué chūxīng yú shì fó zǐ rú lái chū
顶之记：当成正觉出兴于世。佛子！如来出
xiàn fù yǒu wú shàng dà zhì guāngmíng míngqīngjìng lí gòu néngchéng
现复有无上大智光明，名清净离垢，能成
rú lái wú lòu wú jìn zhì fù yǒu wú shàng dà zhì guāngmíng míng pǔ
如来无漏无尽智。复有无上大智光明，名普
zhào néngchéng rú lái pǔ rù fǎ jiè bù sī yì zhì fù yǒu wú shàng
照，能成如来普入法界不思议智。复有无上
dà zhì guāngmíng míng chí fó zhǒngxìng néngchéng rú lái bù qīngdòng
大智光明，名持佛种性，能成如来不倾动
lì fù yǒu wú shàng dà zhì guāngmíng míngjiǒngchū wú nénghuài néng
力。复有无上大智光明，名迥出无能坏，能
chéng rú lái wú wèi wú huài zhì fù yǒu wú shàng dà zhì guāngmíng míng
成如来无畏无坏智。复有无上大智光明，名
yī qiè shéntōng néngchéng rú lái zhū bú gòng fǎ yī qiè zhì zhì
一切神通，能成如来诸不共法、一切智智。
fù yǒu wú shàng dà zhì guāngmíng míngchūshēngbiànhuà néngchéng rú
复有无上大智光明，名出生变化，能成如
lái lìng jiànwén qīn jìn suǒshēngshàngēn bù shī huài zhì fù yǒu wú shàng
来令见闻亲近所生善根不失坏智。复有无上
dà zhì guāngmíng míng pǔ suí shùn néngchéng rú lái wú jìn fú dé zhì
大智光明，名普随顺，能成如来无尽福德智
huì zhī shēn wèi yī qiè zhòngshēng ér zuò ráo yì fù yǒu wú shàng dà
慧之身，为一切众生而作饶益。复有无上大
zhì guāngmíng míng bù kě jiū jìng néngchéng rú lái shènshēnmiào zhì
智光明，名不可究竟，能成如来甚深妙智，
suí suǒ kāi wù lìng sānbǎozhǒngyǒng bú duàn jué fù yǒu wú shàng dà
随所开悟，令三宝种永不断绝。复有无上大

zhì guāngmíng míngzhǒngzhǒngzhuāngyán néngchéng rú lái xiànghǎoyán
智光明，名种种庄严，能成如来相好严
shēn lìng yī qiè zhòngshēng jiē shēnghuān xǐ fù yǒu wú shàng dà zhì
身，令一切众生皆生欢喜。复有无上大智
guāngmíng míng bù kě huài néngchéng rú lái fǎ jiè xū kōng jiè děng
光明，名不可坏，能成如来法界、虚空界等
shū shèngshòumìng wú yǒuqióng jìn fó zǐ rú lái dà bēi yī wèi zhī
殊胜寿命无有穷尽。佛子！如来大悲一味之
shuǐ wú yǒu fēn bié yǐ zhū zhòngshēng yù yào bù tóng gēnxìng gè bié
水无有分别，以诸众生欲乐不同、根性各别，
ér qǐ zhǒngzhǒng dà zhì fēng lún lìng zhū pú sà chéng jiù rú lái chūxiàn
而起种种大智风轮，令诸菩萨成就如来出现
zhī fǎ fó zǐ yī qiè rú lái tóng yī tǐ xìng dà zhì lún zhōngchū
之法。佛子！一切如来同一体性，大智轮中出
shēngzhǒngzhǒng zhì huì guāngmíng fó zǐ rǔ děngyīng zhī rú lái
生种种智慧光明。佛子！汝等应知，如来
yú yī jiě tuō wèi chūshēng wú liàng bù kě sī yì zhǒngzhǒnggōng dé
于一解脱味出生无量不可思议种种功德，
zhòngshēngniànyán cǐ shì rú lái shén lì suǒzào fó zǐ cǐ
众生念言：‘此是如来神力所造。’佛子！此
fēi rú lái shén lì suǒzào fó zǐ nǎi zhì yī pú sà bù yú fó suǒ
非如来神力所造。佛子！乃至一菩萨，不于佛所
céngzhòngshàngēn néng dé rú lái shǎo fèn zhì huì wú yǒu shì chù
曾种善根，能得如来少分智慧，无有是处。
dàn yǐ zhū fó wēi dé lì gù lìng zhūzhòngshēng jù fó gōng dé ér fó
但以诸佛威德力故，令诸众生具佛功德，而佛
rú lái wú yǒu fēn bié wú chéng wú huài wú yǒuzuò zhě yì wú zuò
如来无有分别，无成无坏，无有作者，亦无作
fǎ fó zǐ shì wéi rú lái yīng zhèngděng jué chūxiàn dì bā xiàng
法。佛子！是为如来、应、正等觉出现第八相，
pú sà mó hē sà yīng rú shì zhī
菩萨摩诃萨应如是知。

fù cì fó zǐ rú yī xū kōng qǐ sì fēng lún néng chí
“复次，佛子！如依虚空起四风轮，能持
shuǐ lún hé děngwéi sì yī míng ān zhù èr míngcháng zhù sān míng
水轮。何等为四？一名安住，二名常住，三名
jiū jìng sì míngjiān gù cǐ sì fēng lún néng chí shuǐ lún shuǐ lún néng
究竟，四名坚固。此四风轮能持水轮，水轮能

chí dà dì lìng bú sànhuài shì gù shuō dì lún yī shuǐlún shuǐlún yī fēng
持大地令不散坏。是故说地轮依水轮，水轮依风
lún fēnglún yī xū kōng xū kōng wú suǒ yī suī wú suǒ yī néng
轮，风轮依虚空，虚空无所依。虽无所依，能
lìng sān qiān dà qiān shì jiè ér dé ān zhù fó zǐ rú lái chūxiàn yì
令三千大千世界而得安住。佛子！如来出现亦
fù rú shì yī wú ài huì guāngmíng qǐ fó sì zhǒng dà zhì fēng lún
复如是，依无碍慧光明起佛四种大智风轮，
néng chí yī qiè zhòngshēngshàngēn hé děngwéi sì suǒ wèi pǔ shè
能持一切众生善根。何等为四？所谓普摄
zhòngshēng jiē lìng huān xǐ dà zhì fēng lún jiàn lì zhèng fǎ lìng zhū zhòng
众生皆令欢喜大智风轮，建立正法令诸众
shēng jiē shēng ài yào dà zhì fēng lún shǒu hù yī qiè zhòngshēngshàngēn
生皆生爱乐大智风轮，守护一切众生善根
dà zhì fēng lún jù yī qiè fāngbiàntōng dá wú lòu jiè dà zhì fēng lún
大智风轮，具一切方便通达无漏界大智风轮。
shì wéi sì fó zǐ zhū fó shì zūn dà cí jiù hù yī qiè zhòngshēng
是为四。佛子！诸佛世尊，大慈救护一切众生，
dà bēi dù tuō yī qiè zhòngshēng dà cí dà bēi pǔ biànráo yì rán dà
大悲度脱一切众生，大慈大悲普遍饶益。然大
cí dà bēi yī dà fāngbiànshànqiǎo dà fāngbiànshànqiǎo yī rú lái chū
慈大悲依大方便善巧，大方便善巧依如来出
xiàn rú lái chūxiàn yī wú ài huì guāngmíng wú ài huì guāngmíng wú
现，如来出现依无碍慧光明，无碍慧光明无
yǒu suǒ yī fó zǐ shì wéi rú lái yīng zhèngděng jué chūxiàn dì
有所依。佛子！是为如来、应、正等觉出现第
jiǔ xiàng pú sà mó hē sà yīng rú shì zhī
九相，菩萨摩诃萨应如是知。

fù cì fó zǐ pì rú sān qiān dà qiān shì jiè jì chéng jiù
“复次，佛子！譬如三千大千世界既成就
yǐ ráo yì wú liàngzhǒngzhǒngzhòngshēng suǒ wèishuǐ zú zhòngshēng dé
已，饶益无量种种众生。所谓水族众生得
shuǐráo yì lù dì zhòngshēng dé dì ráo yì gōngdiànzhòngshēng dé
水饶益，陆地众生得地饶益，宫殿众生得
gōngdiànráo yì xū kōngzhòngshēng dé xū kōngráo yì rú lái chūxiàn
宫殿饶益，虚空众生得虚空饶益。如来出现
yì fù rú shì zhǒngzhǒngráo yì wú liàngzhòngshēng suǒ wèijiàn fó
亦复如是，种种饶益无量众生。所谓见佛

shēnghuān xǐ zhě dé huān xǐ yì zhù jìng jiè zhě dé jìng jiè yì
生 欢喜者，得 欢 喜益；住净戒者，得净戒益；

zhù zhū chándìng jí wú liàngzhě dé shèngchū shì dà shéntōng yì zhù
住诸 禅 定及无量者，得 圣 出世大神 通益；住

fǎ ménguāngmíngzhě dé yīn guǒ bú huài yì zhù wú suǒyǒuguāngmíng
法门 光 明者，得因果不坏益；住无所有 光 明

zhě dé yī qiè fǎ bú huài yì shì gù shuōyán rú lái chūxiàn
者，得一切法不坏益。是故说言：‘如来出现，

ráo yì yī qiè wú liàngzhòngshēng fó zǐ shì wéi rú lái yīng
饶益一切无量 众 生。’佛子！是为如来、应、

zhèngděng jué chūxiàn dì shí xiàng pú sà mó hē sà yīng rú shì zhī
正 等觉出现第十 相，菩萨摩诃萨应如是知。

fó zǐ pú sà mó hē sà zhī rú lái chūxiàn zé zhī wú
“佛子！菩萨摩诃萨知如来出现，则知无

liàng zhī chéng jiù wú liàngxíng gù zé zhī guǎng dà zhī zhōubiàn shí
量；知 成 就无量行故，则知 广 大；知周 遍十

fāng gù zé zhī wú lái qù zhī lí shēngzhù miè gù zé zhī wú xíng
方故，则知无来去；知离 生 住灭故，则知无行、

wú suǒxíng zhī lí xīn yì shí gù zé zhī wú shēn zhī rú xū
无所行；知离心、意、识故，则知无 身；知如虚

kōng gù zé zhī píngděng zhī yī qiè zhòngshēng jiē wú wǒ gù zé
空故，则知平 等；知一切 众 生 皆无我故，则

zhī wú jìn zhī biàn yī qiè chà wú yǒu jìn gù zé zhī wú tuì zhī jìn
知无尽；知遍一切刹无有尽故，则知无退；知尽

hòu jì wú duàn jué gù zé zhī wú huài zhī rú lái zhì wú yǒu duì gù
后际无 断 绝故，则知无坏；知如来智无有对故，

zé zhī wú èr zhī píngděngguāncháwéi wú wéi gù zé zhì yī qiè
则知无二；知平 等 观 察为、无为故，则知一切

zhòngshēng jiē dé ráo yì běnyuàn huí xiàng zì zài mǎn zú gù
众 生 皆得饶益，本 愿 回 向 自在满 足故。”

ěr shí pǔ xián pú sà mó hē sà yù chóngmíng cǐ yì ér shuō
尔时，普贤菩萨摩诃萨欲 重 明此义而说

sòngyán
颂言：

shí lì dà xióng zuì wú shàng pì rú xū kōng wú děng děng
十力大 雄 最无 上　譬如 虚 空 无 等 等

jìng jiè guǎng dà bù kě liàng gōng dé dì yī chāo shì jiān
境界 广 大不可 量　功 德第 一 超 世 间

shí lì gōng dé wú biān liàng
十力功德无边量

xīn yì sī liàng suǒ bù jí
心意思量所不及

rén zhōng shī zǐ yī fǎ mén
人中师子一法门

zhòng shēng yì jié mò néng zhī
众生亿劫莫能知

shí fāng guó tǔ suì wéi chén
十方国土碎为尘

huò yǒu suàn jì zhī qí shù
或有算计知其数

rú lái yī máo gōng dé liàng
如来一毛功德量

qiān wàn yì jié wú néng shuō
千万亿劫无能说

rú rén chí chǐ liàng xū kōng
如人持尺量虚空

fù yǒu suí xíng jì qí shù
复有随行计其数

xū kōng biān jì bù kě dé
虚空边际不可得

rú lái jìng jiè yì rú shì
如来境界亦如是

huò yǒu néng yú chà nà qǐng
或有能于刹那顷

xī zhī sān shì zhòng shēng xīn
悉知三世众生心

shè jīng zhòng shēng shù děng jié
设经众生数等劫

bù néng zhī fó yī niàn xìng
不能知佛一念性

pì rú fǎ jiè biàn yī qiè
譬如法界遍一切

bù kě jiàn qǔ wéi yī qiè
不可见取为一切

shí lì jìng jiè yì fù rán
十力境界亦复然

biàn yú yī qiè fēi yī qiè
遍于一切非一切

zhēn rú lí wàng héng jì jìng
真如离妄恒寂静

wú shēng wú miè pǔ zhōu biàn
无生无灭普周遍

zhū fó jìng jiè yì fù rán
诸佛境界亦复然

tǐ xìng píng děng bù zēng jiǎn
体性平等不增减

pì rú shí jì ér fēi jì
譬如实际而非际

pǔ zài sān shì yì fēi pǔ
普在三世亦非普

dǎo shī jìng jiè yì rú shì
导师境界亦如是

biàn yú sān shì jiē wú ài
遍于三世皆无碍

fǎ xìng wú zuò wú biàn yì
法性无作无变易

yóu rú xū kōng běn qīng jìng
犹如虚空本清净

zhū fó xìng jìng yì rú shì
诸佛性净亦如是

běn xìng fēi xìng lí yǒu wú
本性非性离有无

fǎ xìng bú zài yú yán lùn
法性不在于言论

wú shuō lí shuō héng jì miè
无说离说恒寂灭

shí lì jìng jiè xìng yì rán
十力境界性亦然

yī qiè wén cí mò néng biàn
一切文辞莫能辩

liǎo zhī zhū fǎ xìng jì miè
了知诸法性寂灭

rú niǎo fēi kōng wú yǒu jì
如鸟飞空无有迹

yǐ běn yuàn lì xiàn sè shēn
以本愿力现色身

lìng jiàn rú lái dà shén biàn
令见如来大神变

ruò yǒu yù zhī fó jìng jiè
若有欲知佛境界

dāng jìng qí yì rú xū kōng
当净其意如虚空

yuǎn lí wàng xiǎng jí zhū qǔ
远离妄想及诸取

lìng xīn suǒ xiàng jiē wú ài
令心所向皆无碍

shì gù fó zǐ yīng shàn tīng
是故佛子应善听

wǒ yǐ shǎo pì míng fó jìng
我以少譬明佛境

shí lì gōng dé bù kě liàng
十力功德不可量

wèi wù zhòng shēng jīn lüè shuō
为悟众生今略说

dǎo shī suǒ xiàn yú shēn yè
导师所现于身业

yǔ yè xīn yè zhū jìng jiè
语业心业诸境界

zhuàn miào fǎ lún bō niè pán
转妙法轮般涅槃

yī qiè shàn gēn wǒ jīn shuō
一切善根我今说

pì rú shì jiè chū ān lì
譬如世界初安立

fēi yī yīn yuán ér kě chéng
非一因缘而可成

wú liàng fāng biàn zhū yīn yuán
无量方便诸因缘

chéng cǐ sān qiān dà qiān jiè
成此三千大千界

rú lái chū xiàn yì rú shì
如来出现亦如是

wú liàng gōng dé nǎi dé chéng
无量功德乃得成

chà chén xīn niàn shàng kě zhī
刹尘心念尚可知

shí lì shēng yīn mò néng cè
十力生因莫能测

pì rú jié chū yún shù yǔ
譬如劫初云澍雨

ér qǐ sì zhǒng dà fēng lún
而起四种大风轮

zhòng shēng shàn gēn pú sà lì
众生善根菩萨力

chéng cǐ sān qiān gè ān zhù
成此三千各安住

shí lì fǎ yún yì rú shì
十力法云亦如是

qǐ zhì fēng lún qīng jìng yì
起智风轮清净意

xī suǒ huí xiàng zhū zhòng shēng
昔所回向诸众生

pǔ dǎo lìng chéng wú shàng guǒ
普导令成无上果

rú yǒu dà yǔ míng hóng shù
如有大雨名洪澍

wú yǒu chù suǒ néng róng shòu
无有处所能容受

wéi chú shì jiè jiāng chéng shí
唯除世界将成时

qīng jìng xū kōng dà fēng lì
清净虚空大风力

rú lái chū xiàn yì rú shì
如来出现亦如是

pǔ yù fǎ yǔ chōng fǎ jiè
普雨法雨充法界

yī qiè liè yì wú néng chí
一切劣意无能持

wéi chú qīng jìng guǎng dà xīn
唯除清净广大心

pì rú kōng zhōng shù dà yǔ
譬如空中澍大雨

wú suǒ cóng lái wú suǒ qù
无所从来无所去

zuò zhě shòu zhě xī yì wú
作者受者悉亦无

zì rán rú shì pǔ chōng qià
自然如是普充洽

shí lì fǎ yǔ yì rú shì
十力法雨亦如是

wú qù wú lái wú zào zuò
无去无来无造作

běn xíng wéi yīn pú sà lì
本行为因菩萨力

yī qiè dà xīn xián tīng shòu
一切大心咸听受

pì rú kōng yún shù dà yǔ
譬如空云澍大雨

yī qiè wú néng shǔ qí dī
一切无能数其滴

wéi chú sān qiān zì zài wáng
唯除三千自在王

jù gōng dé lì xī míng liǎo
具功德力悉明了

shàn shì fǎ yǔ yì rú shì
善逝法雨亦如是

yī qiè zhòng shēng mò néng cè
一切众生莫能测

wéi chú yú shì zì zài rén
唯除于世自在人

míng jiàn rú guān zhǎng zhōng bǎo
明见如观掌中宝

pì rú kōng yún shù dà yǔ
譬如空云澍大雨

néng miè néng qǐ yì néng duàn
能灭能起亦能断

yī qiè zhēn bǎo xī néng chéng
一切珍宝悉能成

sān qiān suǒ yǒu jiē fēn bié
三千所有皆分别

shí lì fǎ yǔ yì rú shì
十力法雨亦如是

miè huò qǐ shàn duàn zhū jiàn
灭惑起善断诸见

yī qiè zhì bǎo jiē shǐ chéng
一切智宝皆使成

zhòng shēng xīn yào xī fēn bié
众生心乐悉分别

pì rú kōng zhōng yǔ yī wèi
譬如空中雨一味

suí qí suǒ yù gè bù tóng
随其所雨各不同

qǐ bǐ yǔ xìng yǒu fēn bié
岂彼雨性有分别

rán suí wù yì fǎ rú shì
然随物异法如是

rú lái fǎ yǔ fēi yī yì
如来法雨非一异

píng děng jì jìng lí fēn bié
平等寂静离分别

rán suí suǒ huà zhǒng zhǒng shū
然随所化种种殊

zì rán rú shì wú biān xiàng
自然如是无边相

pì rú shì jiè chū chéng shí
譬如世界初成时

xiān chéng sè jiè tiān gōng diàn
先成色界天宫殿

cì jí yù tiān cì rén chù
次及欲天次人处

qián tà pó gōng zuì hòu chéng
乾闼婆宫最后成

rú lái chū xiàn yì rú shì
如来出现亦如是

xiān qǐ wú biān pú sà xíng
先起无边菩萨行

cì huà yào jì zhū yuán jué
次化乐寂诸缘觉

cì shēngwénzhònghòuzhòngshēng
次声闻众后众生

zhū tiān chū jiàn lián huā ruì
诸天初见莲华瑞

zhī fó dāng chū shēng huān xǐ
知佛当出生欢喜

shuǐ yuán fēng lì qǐ shì jiān
水缘风力起世间

gōngdiànshānchuān xī chéng lì
宫殿山川悉成立

rú lái sù shàn dà guāngmíng
如来宿善大光明

qiǎo bié pú sà yǔ qí jì
巧别菩萨与其记

suǒ yǒu zhì lún tǐ jiē jìng
所有智轮体皆净

gè néng kāi shì zhū fó fǎ
各能开示诸佛法

pì rú shù lín yī dì yǒu
譬如树林依地有

dì yī yú shuǐ dé bú huài
地依于水得不坏

shuǐ lún yī fēng fēng yī kōng
水轮依风风依空

ér qí xū kōng wú suǒ yī
而其虚空无所依

yī qiè fó fǎ yī cí bēi
一切佛法依慈悲

cí bēi fù yī fāng biàn lì
慈悲复依方便立

fāng biàn yī zhì zhì yī huì
方便依智智依慧

wú ài huì shēn wú suǒ yī
无碍慧身无所依

pì rú shì jiè jì chéng lì
譬如世界既成立

yī qiè zhòng shēng huò qí lì
一切众生获其利

dì shuǐ suǒ zhù jí kōng jū
地水所住及空居

èr zú sì zú jiē méng yì
二足四足皆蒙益

fǎ wáng chū xiàn yì rú shì
法王出现亦如是

yī qiè zhòng shēng huò qí lì
一切众生获其利

ruò yǒu jiàn wén jí qīn jìn
若有见闻及亲近

xī shǐ miè chú zhū huò nǎo
悉使灭除诸惑恼

rú lái chū xiàn fǎ wú biān
如来出现法无边

shì jiān mí huò mò néng zhī
世间迷惑莫能知

wèi yù kāi wù zhū hán shí
为欲开悟诸含识

wú pì yù zhōng shuō qí pì
无譬喻中说其譬

fó zǐ zhū pú sà mó hē sà yīngyún hé jiàn rú lái yīng
“佛子！诸菩萨摩诃萨应云何见如来、应、

zhèngděng jué shēn
正等觉身？

fó zǐ zhū pú sà mó hē sà yīng yú wú liàngchùjiàn rú lái
“佛子！诸菩萨摩诃萨应于无量处见如来

shēn hé yǐ gù zhū pú sà mó hē sà bù yīng yú yī fǎ yī shì
身。何以故？诸菩萨摩诃萨不应于一法、一事、

yī shēn yī guó tǔ yī zhòngshēngjiàn yú rú lái yīngbiàn yī qiè chù
一身、一国土、一众生见于如来，应遍一切处

jiàn yú rú lái fó zǐ pì rú xū kōngbiàn zhì yī qiè sè fēi sè chù
见于如来。佛子！譬如虚空遍至一切色、非色处，

fēi zhì fēi bú zhì hé yǐ gù xū kōng wú shēn gù rú lái shēn
非至、非不至。何以故？虚空无身故。如来身

yì rú shì biàn yī qiè chù biàn yī qiè zhòngshēng biàn yī qiè fǎ
亦如是，遍一切处，遍一切众生，遍一切法，

biàn yī qiè guó tǔ fēi zhì fēi bú zhì hé yǐ gù rú lái shēn wú
遍一切国土，非至、非不至。何以故？如来身无

shēn gù wèizhòngshēng gù shì xiàn qí shēn fó zǐ shì wéi rú lái
身故，为众生故示现其身。佛子！是为如来

shēn dì yī xiàng zhū pú sà mó hē sà yīng rú shì jiàn
身第一相，诸菩萨摩诃萨应如是见。

fù cì fó zǐ pì rú xū kōngkuāngguǎng fēi sè ér néng
“复次，佛子！譬如虚空宽广非色，而能

xiǎnxiàn yī qiè zhū sè ér bǐ xū kōng wú yǒu fēn bié yì wú xì lùn rú
显现一切诸色，而彼虚空无有分别亦无戏论。如

lái shēn yì fù rú shì yǐ zhì guāngmíng pǔ zhàomíng gù lìng yī qiè
来身亦复如是，以智光明普照明故，令一切

zhòngshēng shì chū shì jiān zhū shàngēn yè jiē dé chéng jiù ér rú lái
众生世、出世间诸善根业皆得成就，而如来

shēn wú yǒu fēn bié yì wú xì lùn hé yǐ gù cóngběn yǐ lái yī
身无有分别亦无戏论。何以故？从本已来，一

qiè zhí zhuó yī qiè xì lùn jiē yǒngduàn gù fó zǐ shì wéi rú lái
切执著、一切戏论皆永断故。佛子！是为如来

shēn dì èr xiàng zhū pú sà mó hē sà yīng rú shì jiàn
身第二相，诸菩萨摩诃萨应如是见。

fù cì fó zǐ pì rú rì chū yú yán fú tí wú liàng
“复次，佛子！譬如日出于阎浮提，无量

zhòngshēng jiē dé ráo yì suǒ wèi pò àn zuò míng biàn shī lìng zào shēng
众生皆得饶益。所谓破暗作明，变湿令燥，生

zhǎng cǎo mù chéng shú gǔ jià kuò chè xū kōng kāi fū lián huā
长草木，成熟谷稼，廓彻虚空，开敷莲华，

xíng zhě jiàn dào jū zhě bàn yè hé yǐ gù rì lún pǔ fàng wú liàng
行者见道，居者办[8]业。何以故？日轮普放无量

[8] 丽本：辨；永乐北藏本及龙藏本：辦

guāng gù fó zǐ rú lái zhì rì yì fù rú shì yǐ wú liàng shì pǔ
光故。佛子！如来智日亦复如是，以无量事普

yì zhòngshēng suǒ wèimiè è shēngshàn pò yú wéi zhì dà cí jiù
益众生。所谓灭恶生善，破愚为智，大慈救

hù dà bēi dù tuō lìng qí zēngzhǎnggēn lì jué fēn lìngshēng
护，大悲度脱；令其增长根、力、觉分；令生

shēn xìn shě lí zhuó xīn lìng dé jiànwén bú huài yīn guǒ lìng dé
深信，舍离浊心；令得见闻，不坏因果；令得

tiānyǎn jiàn mòshēngchù lìng xīn wú ài bú huàishàngēn lìng zhì
天眼，见殁生处；令心无碍，不坏善根；令智

xiū míng kāi fū jué huā lìng qí fā xīn chéng jiù běnxíng hé yǐ
修明，开敷觉华；令其发心，成就本行。何以

gù rú lái guǎng dà zhì huì rì shēn fàng wú liàngguāng pǔ zhàoyào
故？如来广大智慧日身，放无量光普照耀

gù fó zǐ shì wéi rú lái shēn dì sānxiàng zhū pú sà mó hē sà
故。佛子！是为如来身第三相，诸菩萨摩诃萨

yīng rú shì jiàn
应如是见。

fù cì fó zǐ pì rú rì chū yú yán fú tí xiānzhào yī
“复次，佛子！譬如日出于阎浮提，先照一

qiè xū mí shānděngzhū dà shānwáng cì zhào hēi shān cì zhàogāoyuán
切须弥山等诸大山王，次照黑山，次照高原，

rán hòu pǔ zhào yī qiè dà dì rì bú zuòniàn wǒ xiānzhào cǐ
然后普照一切大地。日不作念：‘我先照此，

hòuzhào yú bǐ dàn yǐ shān dì yǒugāo xià gù zhàoyǒuxiānhòu
后照于彼。’但以山地有高下故，照有先后。

rú lái yīng zhèngděngjué yì fù rú shì chéng jiù wú biān fǎ jiè
如来、应、正等觉亦复如是，成就无边法界

zhì lún chángfàng wú ài zhì huì guāngmíng xiānzhào pú sà mó hē sà
智轮，常放无碍智慧光明，先照菩萨摩诃萨

děngzhū dà shānwáng cì zhàoyuánjué cì zhàoshēngwén cì zhào
等诸大山王，次照缘觉，次照声闻，次照

jué dìngshàngēnzhòngshēng suí qí xīn qì shì guǎng dà zhì rán hòu pǔ
决定善根众生，随其心器示广大智，然后普

zhào yī qiè zhòngshēng nǎi zhì xié dìng yì jiē pǔ jí wèizuò wèi lái lì
照一切众生，乃至邪定亦皆普及，为作未来利

yì yīn yuán lìng chéngshú gù ér bǐ rú lái dà zhì rì guāng bú zuò shì
益因缘令成熟故。而彼如来大智日光不作是

niàn wǒ dāngxiānzhào pú sà dà hèng nǎi zhì hòuzhào xié dìngzhòng
念：‘我当先照菩萨大行，乃至后照邪定众
shēng dànfàngguāngmíngpíngděng pǔ zhào wú ài wú zhàng wú
生。’但放光明平等普照，无碍无障，无
suǒ fēn bié fó zǐ pì rú rì yuè suí shí chūxiàn dà shān yōu gǔ
所分别。佛子！譬如日月随时出现，大山、幽谷
pǔ zhào wú sī rú lái zhì huì yì fù rú shì pǔ zhào yī qiè wú yǒu fēn
普照无私。如来智慧亦复如是，普照一切无有分
bié suí zhū zhòngshēnggēn yù bù tóng zhì huì guāngmíngzhǒngzhǒngyǒu
别，随诸众生根欲不同，智慧光明种种有
yì fó zǐ shì wéi rú lái shēn dì sì xiàng zhū pú sà mó hē sà
异。佛子！是为如来身第四相，诸菩萨摩诃萨
yīng rú shì jiàn
应如是见。

fù cì fó zǐ pì rú rì chū shēngmángzhòngshēng wú
“复次，佛子！譬如日出，生盲众生无
yǎngēn gù wèi céng dé jiàn suī wèi céngjiàn rán wéi rì guāng zhī suǒ
眼根故，未曾得见。虽未曾见，然为日光之所
ráo yì hé yǐ gù yīn cǐ dé zhī zhòu yè shí jié shòuyòngzhǒng
饶益。何以故？因此得知昼夜时节，受用种
zhǒng yī fú yǐn shí lìng shēntiáo shì lí zhònghuàn gù rú lái zhì
种衣服、饮食，令身调适离众患故。如来智
rì yì fù rú shì wú xìn wú jiě huǐ jiè huǐ jiàn xié mìng zì
日亦复如是，无信、无解、毁戒、毁见、邪命自
huóshēngmáng zhī lèi wú xìn yǎn gù bú jiàn zhū fó zhì huì rì lún suī
活生盲之类无信眼故，不见诸佛智慧日轮。虽
bú jiàn fó zhì huì rì lún yì wéi zhì rì zhī suǒ ráo yì hé yǐ gù
不见佛智慧日轮，亦为智日之所饶益。何以故？
yǐ fó wēi lì lìng bǐ zhòngshēng suǒ yǒushēn kǔ jí zhū fán nǎo wèi lái
以佛威力，令彼众生所有身苦及诸烦恼、未来
kǔ yīn jiē xiāomiè gù fó zǐ rú lái yǒuguāngmíng míng jī jí yī
苦因皆消灭故。佛子！如来有光明，名积集一
qiè gōng dé yǒuguāngmíng míng pǔ zhào yī qiè yǒuguāngmíng míng
切功德；有光明，名普照一切；有光明，名
qīng jìng zì zài zhào yǒuguāngmíng míngchū dà miào yīn yǒuguāngmíng
清净自在照；有光明，名出大妙音；有光明，
míng pǔ jiě yī qiè yǔ yán fǎ lìng tā huān xǐ yǒuguāngmíng míng shì
名普解一切语言法令他欢喜；有光明，名示

xiànyǒngduàn yī qiè yí zì zài jìng jiè yǒuguāngmíng míng wú zhù zhì
现永断一切疑自在境界；有光明，名无住智
zì zài pǔ zhào yǒuguāngmíng míngyǒngduàn yī qiè xì lùn zì zài zhì
自在普照；有光明，名永断一切戏论自在智；
yǒuguāngmíng míng suí suǒ yìng chūmiào yīn shēng yǒuguāngmíng míng
有光明，名随所应出妙音声；有光明，名
chūqīngjìng zì zài yīn zhuāngyánguó tǔ chéng shú zhòngshēng fó zǐ
出清净自在音庄严国土成熟众生。佛子！
rú lái yī yī máokǒngfàng rú shì děngqiānzhǒngguāngmíng wǔ bǎi
如来一一毛孔放如是等千种光明，五百
guāngmíng pǔ zhào xià fāng wǔ bǎi guāngmíng pǔ zhàoshàngfāng zhǒng
光明普照下方，五百光明普照上方。种
zhǒngchàzhōngzhǒngzhǒng fó suǒ zhū pú sà zhòng qí pú sà děngjiàn
种刹中种种佛所诸菩萨众，其菩萨等见
cǐ guāngmíng yī shí jiē dé rú lái jìng jiè shí tóu shí yǎn shí
此光明，一时皆得如来境界，十头、十眼、十
ěr shí bí shí shé shí shēn shí shǒu shí zú shí dì shí
耳、十鼻、十舌、十身、十手、十足、十地、十
zhì jiē xī qīngjìng bǐ zhū pú sà xiānsuǒ chéng jiù zhū chùzhū dì
智，皆悉清净。彼诸菩萨先所成就诸处诸地，
jiàn bǐ guāngmíngzhuǎngèngqīngjìng yī qiè shàngēn jiē xī chéngshú
见彼光明转更清净，一切善根皆悉成熟，
qù yī qiè zhì zhù èr shèngzhě miè yī qiè gòu qí yú yī fēnshēng
趣一切智；住二乘者，灭一切垢；其余一分生
mángzhòngshēng shēn jì kuài lè xīn yì qīngjìng róuruǎntiáo fú
盲众生，身既快乐，心亦清净，柔软调伏，
kān xiū niàn zhì dì yù è guǐ chùshēngzhū qù suǒyǒuzhòngshēng
堪修念智；地狱、饿鬼、畜生诸趣所有众生，
jiē dé kuài lè jiě tuōzhòng kǔ mìngzhōng jiē shēngtiānshàng rén jiān
皆得快乐，解脱众苦，命终皆生天上、人间。
fó zǐ bǐ zhūzhòngshēng bù jué bù zhī yǐ hé yīn yuán yǐ hé
佛子！彼诸众生不觉不知，以何因缘、以何
shén lì ér lái shēng cǐ bǐ shēngmángzhě zuò rú shì niàn wǒ shì
神力而来生此？彼生盲者作如是念：‘我是
fàntiān wǒ shì fànhuà shì shí rú lái zhù pǔ zì zài sānmèi
梵天！我是梵化！’是时，如来住普自在三昧，
chū liù shí zhǒngmiào yīn ér gào zhī yán rǔ děng fēi shì fàntiān yì
出六十种妙音而告之言：‘汝等非是梵天，亦

fēi fànhuà yì fēi dì shì hù shì suǒzuò jiē shì rú lái wēishén zhī
非梵化，亦非帝释护世所作，皆是如来威神之
lì bǐ zhūzhòngshēngwén shì yǔ yǐ yǐ fó shén lì jiē zhī sù
力。’彼诸众生闻是语已，以佛神力皆知宿
mìng shēng dà huān xǐ xīn huān xǐ gù zì rán ér chūyōu tánhuāyún
命，生大欢喜；心欢喜故，自然而出优昙华云、
xiāngyún yīn yuèyún yī yún gài yún chuángyún fān yún mò
香云、音乐云、衣云、盖云、幢云、幡云、末
xiāngyún bǎoyún shī zǐ chuángbànyuè lóu gé yún gē yǒngzàn tàn
香云、宝云、师子幢半月楼阁云、歌咏赞叹
yún zhǒngzhǒngzhuāngyányún jiē yǐ zūnzhòng xīn gòngyǎng rú lái
云、种种庄严云，皆以尊重心供养如来。
hé yǐ gù cǐ zhūzhòngshēng dé jìngyǎn gù rú lái yǔ bǐ shòu ē
何以故？此诸众生得净眼故，如来与彼授阿
nòuduō luó sānmiǎosān pú tí jì fó zǐ rú lái zhì rì rú shì lì
耨多罗三藐三菩提记。佛子！如来智日如是利
yì shēngmángzhòngshēng lìng dé shàngēn jù zú chéngshú fó zǐ
益生盲众生，令得善根，具足成熟。佛子！
shì wéi rú lái shēn dì wǔ xiàng zhū pú sà mó hē sà yīng rú shì jiàn
是为如来身第五相，诸菩萨摩诃萨应如是见。

fù cì fó zǐ pì rú yuè lún yǒu sì qí tè wèicéngyǒu
“复次，佛子！譬如月轮有四奇特未曾有
fǎ hé děngwéi sì yī zhě yìng bì yī qiè xīng xiù guāngmíng èr
法。何等为四？一者，映蔽一切星宿光明；二
zhě suí zhú yú shí shì xiàn kuī yíng sān zhě yú yán fú tí chéngjìng
者，随逐于时示现亏盈；三者，于阎浮提澄净
shuǐzhōngyǐng wú bú xiàn sì zhě yī qiè jiàn zhě jiē duì mù qián ér
水中影无不现；四者，一切见者皆对目前，而
cǐ yuè lún wú yǒu fēn bié wú yǒu xì lùn fó zǐ rú lái shēnyuè yì
此月轮无有分别、无有戏论。佛子！如来身月亦
fù rú shì yǒu sì qí tè wèicéngyǒu fǎ hé děngwéi sì suǒwèi
复如是，有四奇特未曾有法。何等为四？所谓
yìng bì yī qiè shēngwén dú jué xué wú xuézhòng suí qí suǒ yí
映蔽一切声闻、独觉、学、无学众；随其所宜，
shì xiànshòumìng xiū duǎn bù tóng ér rú lái shēn wú yǒuzēngjiǎn yī qiè
示现寿命修短不同，而如来身无有增减；一切
shì jiè jìng xīn zhòngshēng pú tí qì zhōng yǐng wú bú xiàn yī qiè zhòng
世界净心众生菩提器中，影无不现；一切众

shēngyǒuzhān duì zhě jiē wèi rú lái wéixiàn wǒ qián suí qí xīn yào ér wèi
生有瞻对者皆谓如来唯现我前，随其心乐而为
shuō fǎ suí qí dì wèi lìng dé jiě tuō suí suǒ yìnghuà lìng jiàn fó shēn
说法，随其地位令得解脱，随所应化令见佛身，
ér rú lái shēn wú yǒu fēn bié wú yǒu xì lùn suǒ zuò lì yì jiē dé jiū
而如来身无有分别、无有戏论，所作利益皆得究
jìng fó zǐ shì wéi rú lái shēn dì liù xiàng zhū pú sà mó hē sà
竟。佛子！是为如来身第六相，诸菩萨摩诃萨
yīng rú shì jiàn
应如是见。

fù cì fó zǐ pì rú sān qiān dà qiān shì jiè dà fàn tiān
“复次，佛子！譬如三千大千世界大梵天
wáng yǐ shǎofāngbiàn yú dà qiān shì jiè pǔ xiàn qí shēn yī qiè zhòng
王，以少方便于大千世界普现其身，一切众
shēng jiē jiàn fàn wángxiàn zài jǐ qián ér cǐ fàn wáng yì bù fēn shēn
生皆见梵王现在己前，而此梵王亦不分身、
wú zhǒngzhǒngshēn fó zǐ zhū fó rú lái yì fù rú shì wú yǒu fēn
无种种身。佛子！诸佛如来亦复如是，无有分
bié wú yǒu xì lùn yì bù fēn shēn wú zhǒngzhǒngshēn ér suí yī
别，无有戏论，亦不分身，无种种身，而随一
qiè zhòngshēng xīn yào shì xiàn qí shēn yì bú zuòniànxiàn ruò gānshēn
切众生心乐示现其身，亦不作念现若干身。
fó zǐ shì wéi rú lái shēn dì qī xiàng zhū pú sà mó hē sà yīng rú
佛子！是为如来身第七相，诸菩萨摩诃萨应如
shì jiàn
是见。

fù cì fó zǐ pì rú yī wángshàn zhī zhòngyào jí zhū
“复次，佛子！譬如医王善知众药及诸
zhòu lùn yán fú tí zhōng zhū suǒ yǒuyàoyòng wú bú jìn fù yǐ sù shì
咒论，阎浮提中诸所有药用无不尽，复以宿世
zhū shàngēn lì dà míngzhòu lì wèifāngbiàn gù zhòngshēngjiàn zhě
诸善根力、大明咒力，为方便故，众生见者
bìng wú bú yù bǐ dà yī wáng zhī mìngjiāngzhōng zuò shì niànyán
病无不愈。彼大医王知命将终，作是念言：
wǒ mìngzhōnghòu yī qiè zhòngshēng wú suǒ yī hù wǒ jīn yí yīng
‘我命终后，一切众生无所依怙，我今宜应
wèixiànfāngbiàn shì shí yī wáng hé yào tú shēn míngzhòu lì
为现方便。’是时，医王合药涂身，明咒力

chí lìng qí zhōnghòushēn bù fēn sàn bù wěi bù kū wēi yí shì tīng
持，令其终后身不分散、不萎不枯，威仪视听

yǔ běn wú bié fán suǒ liáo zhì xī dé chúchài fó zǐ rú lái yīng
与本无别，凡所疗治悉得除差。佛子！如来、应、

zhèngděng jué wú shàng yī wáng yì fù rú shì yú wú liàng bǎi qiān yì
正等觉无上医王亦复如是，于无量百千亿

nà yóu tā jié liàn zhì fǎ yào yǐ dé chéng jiù xiū xué yī qiè fāngbiàn
那由他劫，炼治法药已得成就，修学一切方便

shànqiǎo dà míngzhòu lì jiē dào bǐ àn shànnéngchúmiè yī qiè zhòng
善巧大明咒力皆到彼岸，善能除灭一切众

shēngzhū fán nǎobìng jí zhù shòumìng jīng wú liàng jié qí shēnqīngjìng
生诸烦恼病及住寿命；经无量劫，其身清净

wú yǒu sī lǜ wú yǒudòngyòng yī qiè fó shì wèi cháng xiū xī zhòng
无有思虑、无有动用，一切佛事未尝休息，众

shēngjiàn zhě zhū fán nǎobìng xī dé xiāomiè fó zǐ shì wéi rú lái shēn
生见者诸烦恼病悉得消灭。佛子！是为如来身

dì bā xiàng zhū pú sà mó hē sà yīng rú shì jiàn
第八相，诸菩萨摩诃萨应如是见。

fù cì fó zǐ pì rú dà hǎi yǒu dà mó ní bǎo míng jí
“复次，佛子！譬如大海有大摩尼宝，名集

yī qiè guāngmíng pí lú zhē nuózàng ruò yǒuzhòngshēngchù qí guāngzhě
一切光明毗卢遮那藏；若有众生触其光者，

xī tóng qí sè ruò yǒujiàn zhě yǎn dé qīngjìng suí bǐ guāngmíngsuǒ
悉同其色；若有见者，眼得清净。随彼光明所

zhào zhī chù yù mó ní bǎo míngwéi ān lè lìng zhūzhòngshēng lí
照之处，雨摩尼宝，名为安乐，令诸众生离

kǔ tiáo shì fó zǐ zhū rú lái shēn yì fù rú shì wéi dà bǎo jù yī
苦调适。佛子！诸如来身亦复如是，为大宝聚一

qiè gōng dé dà zhì huì zàng ruò yǒuzhòngshēngchù fó shēnbǎo zhì huì
切功德大智慧藏；若有众生触佛身宝智慧

guāngzhě tóng fó shēn sè ruò yǒujiàn zhě fǎ yǎnqīngjìng suí bǐ
光者，同佛身色；若有见者，法眼清净。随彼

guāngmíngsuǒzhào zhī chù lìng zhūzhòngshēng lí pín qióng kǔ nǎi zhì
光明所照之处，令诸众生离贫穷苦，乃至

jù zú fó pú tí lè fó zǐ rú lái fǎ shēn wú suǒ fēn bié yì wú
具足佛菩提乐。佛子！如来法身无所分别亦无

xì lùn ér néng pǔ wèi yī qiè zhòngshēngzuò dà fó shì fó zǐ shì
戏论，而能普为一切众生作大佛事。佛子！是

wéi rú lái shēn dì jiǔ xiàng zhū pú sà mó hē sà yīng rú shì jiàn
为如来身第九相，诸菩萨摩诃萨应如是见。

fù cì fó zǐ pì rú dà hǎi yǒu dà rú yì mó ní bǎo
“复次，佛子！譬如大海有大如意摩尼宝

wáng míng yī qiè shì jiān zhuāng yán zàng jù zú chéng jiù bǎi wàn gōng
王，名一切世间庄严藏，具足成就百万功

dé suí suǒ zhù chù lìng zhū zhòng shēng zāi huàn xiāo chú suǒ yuàn mǎn
德，随所住处，令诸众生灾患消除、所愿满

zú rán cǐ rú yì mó ní bǎo wáng fēi shǎo fú zhòng shēng suǒ néng dé
足；然此如意摩尼宝王非少福众生所能得

jiàn rú lái shēn rú yì bǎo wáng yì fù rú shì míng wéi néng lìng yī qiè
见。如来身如意宝王亦复如是，名为能令一切

zhòng shēng jiē xī huān xǐ ruò yǒu jiàn shēn wén míng zàn dé xī
众生皆悉欢喜，若有见身、闻名、赞德，悉

lìng yǒng lí shēng sǐ kǔ huàn jiǎ shǐ yī qiè shì jiè yī qiè zhòng shēng
令永离生死苦患；假使一切世界一切众生，

yī shí zhuān xīn yù jiàn rú lái xī lìng dé jiàn suǒ yuàn jiē mǎn fó
一时专心欲见如来，悉令得见，所愿皆满。佛

zǐ fó shēn fēi shì shǎo fú zhòng shēng suǒ néng dé jiàn wéi chú rú lái
子！佛身非是少福众生所能得见，唯除如来

zì zài shén lì suǒ yīng tiáo fú ruò yǒu zhòng shēng yīn jiàn fó shēn biàn
自在神力所应调伏；若有众生因见佛身便

zhòng shàn gēn nǎi zhì chéng shú wèi chéng shú gù nǎi lìng dé jiàn rú lái
种善根乃至成熟，为成熟故，乃令得见如来

shēn ěr fó zǐ shì wéi rú lái shēn dì shí xiàng zhū pú sà mó hē
身耳。佛子！是为如来身第十相，诸菩萨摩诃

sà yīng rú shì jiàn yǐ qí xīn wú liàng biàn shí fāng gù suǒ xíng wú ài
萨应如是见。以其心无量遍十方故，所行无碍

rú xū kōng gù pǔ rù fǎ jiè gù zhù zhēn shí jì gù wú shēng wú
如虚空故，普入法界故，住真实际故，无生无

miè gù děng zhù sān shì gù yǒng lí yī qiè fēn bié gù zhù jìn hòu
灭故，等住三世故，永离一切分别故，住尽后

jì shì yuàn gù yán jìng yī qiè shì jiè gù zhuāng yán yī yī fó shēn
际誓愿故，严净一切世界故，庄严一一佛身

gù
故。”

ěr shí pǔ xián pú sà mó hē sà yù chóng míng cǐ yì ér shuō
尔时，普贤菩萨摩诃萨欲重明此义而说

sòngyán
颂言：

pì rú xū kōng biàn shí fāng
譬如虚空遍十方
ruò sè fēi sè yǒu fēi yǒu
若色非色有非有

sān shì zhòng shēng shēn guó tǔ
三世众生身国土
rú shì pǔ zài wú biān jì
如是普在无边际

zhū fó zhēn shēn yì rú shì
诸佛真身亦如是
yī qiè fǎ jiè wú bú biàn
一切法界无不遍

bù kě dé jiàn bù kě qǔ
不可得见不可取
wèi huà zhòng shēng ér xiàn xíng
为化众生而现形

pì rú xū kōng bù kě qǔ
譬如虚空不可取
pǔ shǐ zhòng shēng zào zhòng yè
普使众生造众业

bú niàn wǒ jīn hé suǒ zuò
不念我今何所作
yún hé wǒ zuò wèi shéi zuò
云何我作为谁作

zhū fó shēn yè yì rú shì
诸佛身业亦如是
pǔ shǐ qún shēng xiū shàn fǎ
普使群生修善法

rú lái wèi céng yǒu fēn bié
如来未曾有分别
wǒ jīn yú bǐ zhǒng zhǒng zuò
我今于彼种种作

pì rú rì chū yán fú tí
譬如日出阎浮提
guāng míng pò àn xī wú yú
光明破暗悉无余

shān shù chí lián dì zhòng wù
山树池莲地众物
zhǒng zhǒng pǐn lèi jiē méng yì
种种品类皆蒙益

zhū fó rì chū yì rú shì
诸佛日出亦如是
shēng zhǎng rén tiān zhòng shàn xíng
生长人天众善行

yǒng chú chī àn dé zhì míng
永除痴暗得智明
héng shòu zūn róng yī qiè lè
恒受尊荣一切乐

pì rú rì guāng chū xiàn shí
譬如日光出现时
xiān zhào shān wáng cì yú shān
先照山王次余山

hòu zhào gāo yuán jí dà dì
后照高原及大地
ér rì wèi shǐ yǒu fēn bié
而日未始有分别

shàn shì guāng míng yì rú shì
善逝光明亦如是
xiān zhào pú sà cì yuán jué
先照菩萨次缘觉

hòu zhào shēng wén jí zhòng shēng
后照声闻及众生
ér fó běn lái wú dòng niàn
而佛本来无动念

pì rú shēng máng bú jiàn rì
譬如生盲不见日
rì guāng yì wèi zuò ráo yì
日光亦为作饶益

lìng zhī shí jié shòu yǐn shí
令知时节受饮食
yǒng lí zhòng huàn shēn ān wěn
永离众患身安隐

wú xìn zhòng shēng bú jiàn fó
无信众生不见佛

ér fó yì wèi xīng yì lì
而佛亦为兴义利

wén míng jí yǐ chù guāng míng
闻名及以触光明

yīn cǐ nǎi zhì dé pú tí
因此乃至得菩提

pì rú jìng yuè zài xū kōng
譬如净月在虚空

néng bì zhòng xīng shì yíng quē
能蔽众星示盈缺

yī qiè shuǐ zhōng jiē xiàn yǐng
一切水中皆现影

zhū yǒu guān zhān xī duì qián
诸有观瞻悉对前

rú lái jìng yuè yì fù rán
如来净月亦复然

néng bì yú shèng shì xiū duǎn
能蔽余乘示修短

pǔ xiàn tiān rén jìng xīn shuǐ
普现天人净心水

yī qiè jiē wèi duì qí qián
一切皆谓对其前

pì rú fàn wáng zhù zì gōng
譬如梵王住自宫

pǔ xiàn sān qiān zhū fàn chù
普现三千诸梵处

yī qiè rén tiān xián dé jiàn
一切人天咸得见

shí bù fēn shēn xiàng yú bǐ
实不分身向于彼

zhū fó xiàn shēn yì rú shì
诸佛现身亦如是

yī qiè shí fāng wú bú biàn
一切十方无不遍

qí shēn wú shù bù kě chēng
其身无数不可称

yì bù fēn shēn bù fēn bié
亦不分身不分别

rú yǒu yī wáng shàn fāng shù
如有医王善方术

ruò yǒu jiàn zhě bìng jiē yù
若有见者病皆愈

mìng suī yǐ jìn yào tú shēn
命虽已尽药涂身

lìng qí zuò wù xī rú chū
令其作务悉如初

zuì shèng yī wáng yì rú shì
最胜医王亦如是

jù zú fāng biàn yī qiè zhì
具足方便一切智

yǐ xī miào xíng xiàn fó shēn
以昔妙行现佛身

zhòng shēng jiàn zhě fán nǎo miè
众生见者烦恼灭

pì rú hǎi zhōng yǒu bǎo wáng
譬如海中有宝王

pǔ chū wú liàng zhū guāng míng
普出无量诸光明

zhòng shēng chù zhě tóng qí sè
众生触者同其色

ruò yǒu jiàn zhě yǎn qīng jìng
若有见者眼清净

zuì shèng bǎo wáng yì rú shì
最胜宝王亦如是

chù qí guāng zhě xī tóng sè
触其光者悉同色

ruò yǒu dé jiàn wǔ yǎn kāi
若有得见五眼开

pò zhū chén àn zhù fó dì
破诸尘暗住佛地

pì rú rú yì mó ní bǎo
譬如如意摩尼宝

suí yǒu suǒ qiú jiē mǎn zú
随有所求皆满足

shǎo fú zhòng shēng bù néng jiàn　　fēi shì bǎo wáng yǒu fēn bié
少福众生不能见　　非是宝王有分别

shàn shì bǎo wáng yì rú shì　　xī mǎn suǒ qiú zhū yù yào
善逝宝王亦如是　　悉满所求诸欲乐

wú xìn zhòng shēng bú jiàn fó　　fēi shì shàn shì xīn qì shě
无信众生不见佛　　非是善逝心弃舍

大方广佛华严经卷第五十

bǔ quēzhēnyán

补阙真言

（三遍）

ná mó sānmǎnduō mò tuó nán ē bō là dì hē duōzhé zhé
南无三满哆.没驮喃.阿钵啰帝.喝多折.折
nà mí ǎn jī mí jī mí dá tǎ gě tǎ nán mò wǎ shān dìng
捺弥.唵.鸡弥鸡弥.怛塔葛塔喃.末瓦山.矴
bō là dì wū dá mó dá mó dá tǎ gě tǎ nán mò wǎ hòng pō
钵啰帝.乌怛摩怛摩.怛塔葛塔喃.末瓦吽.婆
suō hē
莎诃.

jǔ zàn

举赞

pǔ guāng zài huì dà fǎ chóngxuān gāochāo shí shèng yǔ sān
普光再会.大法重宣.高超十圣与三
xián děng jué yì yōuxuán xīn yuè gū yuán jiū jìng lí yánquán
贤.等觉义幽玄.心月孤圆.究竟离言诠.

jǔ zì mǔzàn

举字母赞

（一遍）

huāyán zì mǔ zhòng yì qīnxuān shàn cái tóng zǐ dé zhēnchuán
华严字母.众艺亲宣.善财童子得真传.
mì mì yì yōuxuán gōng dé wú biān chàngsòng lì rén tiān
秘密义幽玄.功德无边.唱诵利人天.

huāyán zì mǔ

华严字母

（一遍）

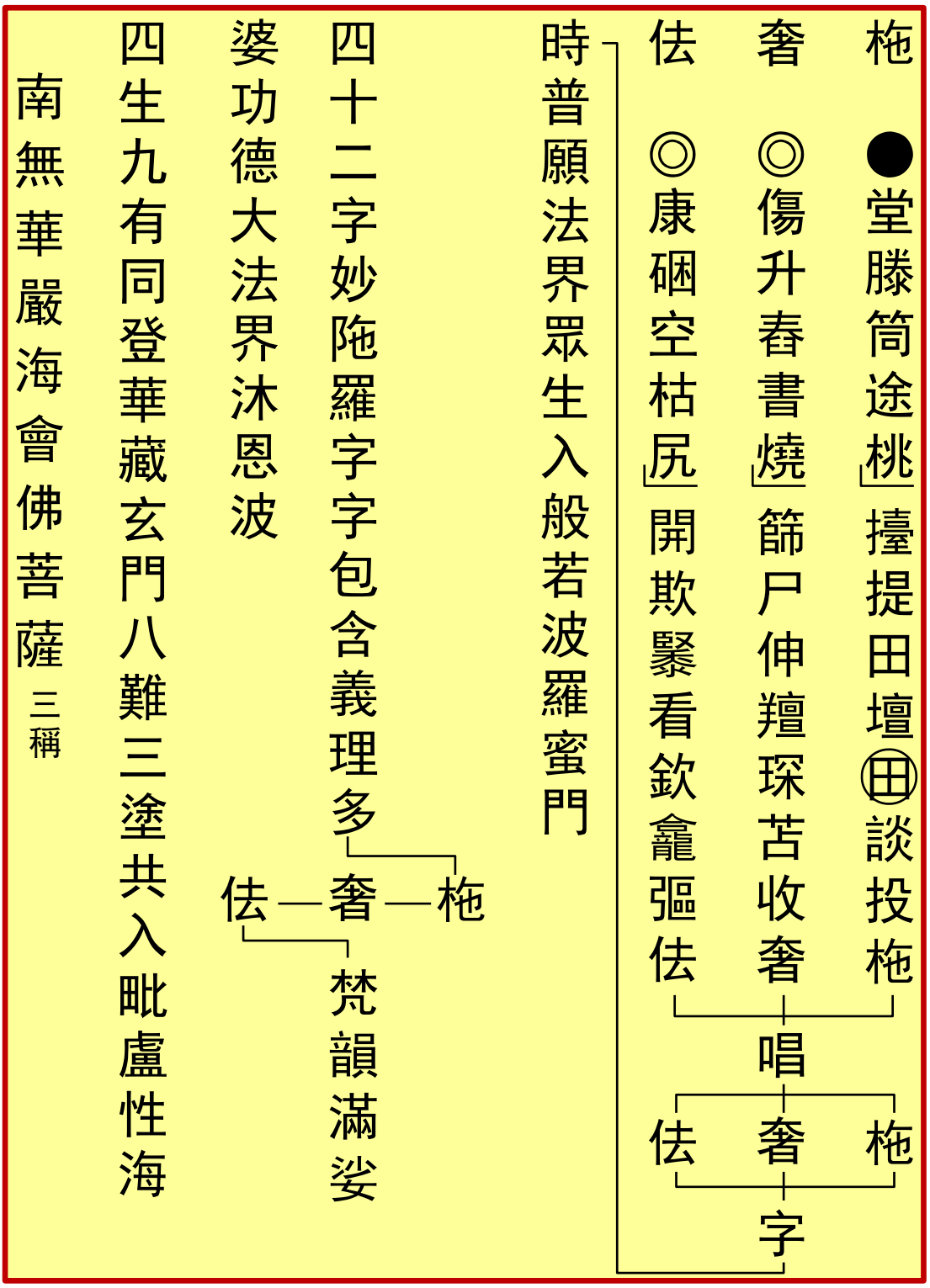

tao tang teng tong tu tao tai ti tin tan tin tan tou tao

22. 梳 堂 滕 筒 途 桃 擡 提 田 壇 田 談 投 梳

chàngtao zì shí pǔ yuàn fǎ jiè zhòngshēng rù bō rě bō luó mì

唱 梳字时. 普 愿 法界 众 生 . 入般若波罗蜜

mén

门.

shao shang sheng shong shu shao shai shi shin shan shin shan
23. 奢 傷 升 舂 書 燒 篩 尸 伸 羶 琛 苫

shoushao changshao zì shí pǔ yuàn fǎ jiè zhòngshēng rù bō rě
收 奢 唱 奢 字时. 普 愿 法界 众 生 . 入般若

bō luó mì mén
波罗蜜门.

kao kang keng kong ku kao kai ki kin kan kin kan kou kao
24. 佉 康 硜 空 枯 尻 開 欺 鬆 看 欽 龕 强 佉

changkao zì shí pǔ yuàn fǎ jiè zhòngshēng rù bō rě bō luó mì
唱 佉 字时. 普 愿 法界 众 生 . 入般若波罗蜜

mén
门.

sì shí èr zì miào tuó luó zì zì bāohán yì lǐ duō tao shao
四十二字 妙 陀罗. 字字包含义理多. 梼. 奢.

kao fàn yùn mǎn suō pó gōng dé dà fǎ jiè mù ēn bō
佉. 梵韵满娑婆. 功德大. 法界沐恩波.

sì shēng jiǔ yǒu tóngdēnghuāzàngxuánmén bā nánsān tú
四 生 九有. 同 登 华藏 玄 门. 八难三途.

gòng rù pí lú xìng hǎi
共 入毗卢性海.

ná mó huāyán hǎi huì fó pú sà
南无华严海会佛菩萨（合掌三称）

huí xiàng jì
回 向 偈

（一遍）

yuàn yǐ cǐ gōng dé pǔ jí yú yī qiè
愿 以此 功 德 普 及于 一 切

wǒ děng yǔ zhòngshēng jiē gòngchéng fó dào
我 等 与 众 生 皆共 成 佛道

dà fāngguǎng fó huā yán jīng juàn dì wǔ shí yī

大方广佛华严经卷第五十一

táng yú tiánguósānzàngshāmén shí chānántuó yì

唐于阗国三藏沙门实叉难陀译[9]

rú lái chūxiàn pǐn dì sān shí qī zhī èr

如来出现品第三十七之二

fó zǐ pú sà mó hē sà yīngyún hé zhī rú lái yīng zhèng

“佛子！菩萨摩诃萨应云何知如来、应、正

děng jué yīn shēng

等觉音声？

fó zǐ pú sà mó hē sà yīng zhī rú lái yīn shēngbiàn zhì

“佛子！菩萨摩诃萨应知如来音声遍至，

pǔ biàn wú liàngzhū yīn shēng gù yīng zhī rú lái yīn shēng suí qí xīn yào

普遍无量诸音声故；应知如来音声随其心乐

jiē lìnghuān xǐ shuō fǎ míngliǎo gù yīng zhī rú lái yīn shēng suí qí xìn

皆令欢喜，说法明了故；应知如来音声随其信

jiě jiē lìnghuān xǐ xīn dé qīngliáng gù yīng zhī rú lái yīn shēnghuà bù

解皆令欢喜，心得清凉故；应知如来音声化不

shī shí suǒyīngwénzhě wú bù wén gù yīng zhī rú lái yīn shēng wú shēng

失时，所应闻者无不闻故；应知如来音声无生

miè rú hū xiǎng gù yīng zhī rú lái yīn shēng wú zhǔ xiū xí yī qiè

灭，如呼响故；应知如来音声无主，修习一切

yè suǒ qǐ gù yīng zhī rú lái yīn shēngshènshēn nán kě duóliàng gù

业所起故；应知如来音声甚深，难可度量故；

yīng zhī rú lái yīn shēng wú xié qū fǎ jiè suǒshēng gù yīng zhī rú lái

应知如来音声无邪曲，法界所生故；应知如来

yīn shēng wú duàn jué pǔ rù fǎ jiè gù yīng zhī rú lái yīn shēng wú

音声无断绝，普入法界故；应知如来音声无

biàn yì zhì yú jiū jìng gù fó zǐ pú sà mó hē sà yīng zhī rú lái

变易，至于究竟故。佛子！菩萨摩诃萨应知如来

yīn shēng fēi liàng fēi wú liàng fēi zhǔ fēi wú zhǔ fēi shì

音声，非量、非无量，非主、非无主，非示、

[9] 丽本：于闐國三藏實叉難陀奉制譯；永乐北藏本及龙藏本：唐于闐國三藏沙門實叉難陀譯

fēi wú shì hé yǐ gù fó zǐ pì rú shì jiè jiāng yù huài shí wú
非无示。何以故？佛子！譬如世界将欲坏时，无
zhǔ wú zuò fǎ ěr ér chū sì zhǒng yīn shēng qí sì zhě hé yī yuē
主无作，法尔而出四种音声。其四者何？一曰：
rǔ děngdāng zhī chūchán ān lè lí zhū yù è chāoguò yù jiè
‘汝等当知初禅安乐，离诸欲恶，超过欲界。’
zhòngshēngwén yǐ zì rán ér dé chéng jiù chūchán shě yù jiè shēn
众生闻已，自然而得成就初禅，舍欲界身，
shēng yú fàntiān èr yuē rǔ děngdāng zhī èr chán ān lè wú
生于梵天。二曰：‘汝等当知二禅安乐，无
jué wú guān chāo yú fàntiān zhòngshēngwén yǐ zì rán ér dé
觉无观，超于梵天。’众生闻已，自然而得
chéng jiù èr chán shě fàntiānshēn shēngguāng yīn tiān sānyuē
成就二禅，舍梵天身，生光音天。三曰：
rǔ děngdāng zhī sān chán ān lè wú yǒuguò shī chāoguāng yīn
‘汝等当知三禅安乐，无有过失，超光音
tiān zhòngshēngwén yǐ zì rán ér dé chéng jiù sān chán shěguāng
天。’众生闻已，自然而得成就三禅，舍光
yīn shēn shēngbiànjìngtiān sì yuē rǔ děngdāng zhī sì chán jì
音身，生遍净天。四曰：‘汝等当知四禅寂
jìng chāobiànjìngtiān zhòngshēngwén yǐ zì rán ér dé chéng jiù
静，超遍净天。’众生闻已，自然而得成就
sì chán shěbiànjìngshēn shēngguǎngguǒtiān shì wéi sì fó zǐ
四禅，舍遍净身，生广果天。是为四。佛子！
cǐ zhū yīn shēng wú zhǔ wú zuò dàncóngzhòngshēngzhūshàn yè lì zhī
此诸音声无主无作，但从众生诸善业力之
suǒchūshēng fó zǐ rú lái yīn shēng yì fù rú shì wú zhǔ wú zuò
所出生。佛子！如来音声亦复如是，无主无作，
wú yǒu fēn bié fēi rù fēi chū dàncóng rú lái gōng dé fǎ lì chū
无有分别，非入非出，但从如来功德法力，出
yú sì zhǒngguǎng dà yīn shēng qí sì zhě hé yī yuē rǔ děng
于四种广大音声。其四者何？一曰：‘汝等
dāng zhī yī qiè zhūxíng jiē xī shì kǔ suǒwèi dì yù kǔ chùshēng kǔ
当知一切诸行皆悉是苦，所谓地狱苦、畜生苦、
è guǐ kǔ wú fú dé kǔ zhuó wǒ wǒ suǒ kǔ zuòzhū è xíng kǔ
饿鬼苦、无福德苦、著我我所苦、作诸恶行苦。
yù shēngrén tiāndāngzhòngshàngēn shēngrén tiānzhōng lí zhū
欲生人、天当种善根；生人、天中，离诸

nànchù zhòngshēngwén yǐ shě lí diāndǎo xiū zhūshànxíng
难处。’ 众 生 闻已，舍离颠倒，修诸善行，

lí zhūnànchù shēngrén tiānzhōng èr yuē rǔ děngdāng zhī
离诸难处， 生 人、天 中 。二曰： ‘汝 等 当 知

yī qiè zhūxíngzhòng kǔ chì rán rú rè tiě wán zhūxíng wú cháng shì
一切诸行 众 苦炽然，如热铁丸。诸行无 常 ，是

mó miè fǎ niè pán jì jìng wú wéi ān lè yuǎn lí chì rán xiāozhū
磨灭法；涅槃寂静，无为安乐， 远 离炽然，消诸

rè nǎo zhòngshēngwén yǐ qín xiū shàn fǎ yú shēngwénshèng
热恼。’ 众 生 闻已，勤修善法，于 声 闻 乘

dé suí shùn yīn shēngrěn sān yuē rǔ děngdāng zhī shēngwénshèng
得随顺音 声 忍。三曰： ‘汝 等 当 知 声 闻 乘

zhě suí tā yǔ jiě zhì huì xiá liè gèngyǒushàngshèng míng dú jué
者，随他语解，智慧狭劣；更有上 乘 ，名独觉

shèng wù bù yóu shī rǔ děngyīngxué yàoshèngdàozhěwén cǐ
乘 ，悟不由师，汝 等 应学。’乐 胜 道者闻此

yīn yǐ shěshēngwéndào xiū dú jué shèng sì yuē rǔ děng
音已，舍 声 闻道，修独觉 乘 。四曰： ‘汝 等

dāng zhī guò èr shèngwèigèngyǒushèngdào míngwéi dà shèng pú sà suǒ
当 知过二 乘 位更有 胜 道，名为大 乘。菩萨所

xíng shùn liù bō luó mì bú duàn pú sà xíng bù shě pú tí xīn
行， 顺六波罗蜜， 不 断 菩萨行， 不舍菩提心，

chǔ wú liàngshēng sǐ ér bù pí yàn guò yú èr shèng míngwéi dà shèng
处无量 生 死而不疲厌，过于二 乘，名为大 乘、

dì yī shèng shèngshèng zuì shèngshèng shàngshèng wú shàngshèng
第一 乘、胜 乘、最 胜 乘、上 乘、无 上 乘 、

lì yì yī qiè zhòngshēngshèng ruò yǒuzhòngshēng xìn jiě guǎng dà
利益一切 众 生 乘。’若有 众 生 信解 广 大，

zhūgēnměng lì sù zhòngshàngēn wéizhū rú lái shén lì suǒ jiā yǒu
诸根 猛 利，宿 种 善根，为诸如来神力所加，有

shèngyào yù xī qiú fó guǒ wén cǐ yīn yǐ fā pú tí xīn fó
胜 乐欲， 希求佛果；闻此音已， 发菩提心。佛

zǐ rú lái yīn shēng bù cóngshēnchū bù cóng xīn chū ér néng lì
子！ 如来音 声 不 从 身出、不 从 心出，而 能 利

yì wú liàngzhòngshēng fó zǐ shì wéi rú lái yīn shēng dì yī xiàng
益无量 众 生。佛子！ 是为如来音 声 第一 相，

zhū pú sà mó hē sà yīng rú shì zhī
诸菩萨摩诃萨应如是知。

fù cì fó zǐ pì rú hū xiǎng yīn yú shān gǔ jí yīn
“复次，佛子！譬如呼响，因于山谷及音
shēng qǐ wú yǒuxíngzhuàng bù kě dǔ jiàn yì wú fēn bié ér néng
声起，无有形状，不可睹见，亦无分别，而能
suí zhú yī qiè yǔ yán rú lái yīn shēng yì fù rú shì wú yǒuxíngzhuàng
随逐一切语言。如来音声亦复如是，无有形状，
bù kě dǔ jiàn fēi yǒufāngsuǒ fēi wú fāngsuǒ dàn suí zhòngshēng yù
不可睹见，非有方所，非无方所；但随众生欲
jiě yuánchū qí xìng jiū jìng wú yán wú shì bù kě xuānshuō fó
解缘出，其性究竟，无言无示，不可宣说。佛
zǐ shì wéi rú lái yīn shēng dì èr xiàng zhū pú sà mó hē sà yīng rú
子！是为如来音声第二相，诸菩萨摩诃萨应如
shì zhī
是知。

fù cì fó zǐ pì rú zhūtiānyǒu dà fǎ gǔ míngwéi jué
“复次，佛子！譬如诸天有大法鼓，名为觉
wù ruò zhūtiān zǐ xíngfàng yì shí yú xū kōngzhōngchūshēnggàoyán
悟。若诸天子行放逸时，于虚空中出声告言：
rǔ děngdāng zhī yī qiè yù lè jiē xī wú cháng xū wàngdiāndǎo
‘汝等当知一切欲乐皆悉无常，虚妄颠倒，
xū yú biànhuài dànkuáng yú fū lìng qí liànzhuó rǔ mò fàng yì ruò
须臾变坏，但诳愚夫令其恋著。汝莫放逸，若
fàng yì zhě duòzhū è qù hòu huǐ wú jí fàng yì zhūtiānwén cǐ
放逸者，堕诸恶趣，后悔无及。’放逸诸天闻此
yīn yǐ shēng dà yōu bù shě zì gōngzhōngsuǒyǒu yù lè yì tiānwáng
音已，生大忧怖，舍自宫中所有欲乐，诣天王
suǒ qiú fǎ xíngdào fó zǐ bǐ tiān gǔ yīn wú zhǔ wú zuò wú qǐ
所求法行道。佛子！彼天鼓音，无主无作，无起
wú miè ér néng lì yì wú liàngzhòngshēng dāng zhī rú lái yì fù rú
无灭，而能利益无量众生。当知如来亦复如
shì wèi yù jué wù fàng yì zhòngshēng chū yú wú liàngmiào fǎ yīn shēng
是，为欲觉悟放逸众生，出于无量妙法音声，
suǒ wèi wú zhuóshēng bú fàng yì shēng wú chángshēng kǔ shēng
所谓无著声、不放逸声、无常声、苦声、
wú wǒ shēng bú jìngshēng jì mièshēng niè pánshēng wú yǒuliàng
无我声、不净声、寂灭声、涅槃声、无有量
zì rán zhì shēng bù kě huài pú sà xíngshēng zhì yī qiè chù rú lái wú

gōngyòng zhì dì shēng yǐ cǐ yīn shēngbiàn fǎ jiè zhōng ér kāi wù zhī
功用智地声，以此音声遍法界中而开悟之。

wú shù zhòngshēngwén shì yīn yǐ jiē shēnghuān xǐ qín xiū shàn fǎ
无数众生闻是音已，皆生欢喜，勤修善法，

gè yú zì shèng ér qiú chū lí suǒ wèihuò xiū shēngwénshèng huò xiū
各于自乘而求出离，所谓或修声闻乘、或修

dú jué shèng huò xí pú sà wú shàng dà shèng ér rú lái yīn bú
独觉乘、或习菩萨无上大乘。而如来音，不

zhù fāngsuǒ wú yǒuyánshuō fó zǐ shì wéi rú lái yīn shēng dì sān
住方所，无有言说。佛子！是为如来音声第三

xiàng zhū pú sà mó hē sà yīng rú shì zhī
相，诸菩萨摩诃萨应如是知。

fù cì fó zǐ pì rú zì zài tiānwángyǒutiān cǎi[10] nǚ
“复次，佛子！譬如自在天王有天婇[10]女，

míngyuēshànkǒu yú qí kǒuzhōngchū yī yīn shēng qí shēng zé yǔ bǎi
名曰善口，于其口中出一音声，其声则与百

qiānzhǒngyuè ér gòngxiāngyìng yī yī yuèzhōng fù yǒu bǎiqiānchā bié
千种乐而共相应，一一乐中复有百千差别

yīn shēng fó zǐ bǐ shànkǒu nǚ cóngkǒu yī shēng chū yú rú shì
音声。佛子！彼善口女从口一声，出于如是

wú liàng yīn shēng dāng zhī rú lái yì fù rú shì yú yī yīn zhōngchū
无量音声。当知如来亦复如是，于一音中出

wú liàngshēng suí zhū zhòngshēng xīn yàochā bié jiē xī biàn zhì xī
无量声，随诸众生心乐差别，皆悉遍至，悉

lìng dé jiě fó zǐ shì wéi rú lái yīn shēng dì sì xiàng zhū pú sà
令得解。佛子！是为如来音声第四相，诸菩萨

mó hē sà yīng rú shì zhī
摩诃萨应如是知。

fù cì fó zǐ pì rú dà fàn tiānwángzhù yú fàngōngchū
“复次，佛子！譬如大梵天王住于梵宫出

fàn yīn shēng yī qiè fànzhòng mǐ bù jiē wén ér bǐ yīn shēng bù chū
梵音声，一切梵众靡不皆闻，而彼音声不出

zhòngwài zhū fàn tiānzhòngxiánshēng shì niàn dà fàn tiānwáng dú yǔ
众外。诸梵天众咸生是念：‘大梵天王独与

wǒ yù rú lái miào yīn yì fù rú shì dàochǎngzhòng huì mǐ bù
我语。’如来妙音亦复如是，道场众会靡不

[10] 丽本：采；永乐北藏本及龙藏本：婇

jiē wén ér qí yīn shēng bù chūzhòngwài hé yǐ gù gēn wèi shú zhě
皆闻，而其音声不出众外。何以故？根未熟者
bù yīngwén gù qí wén yīn zhě jiē zuò shì niàn rú lái shì zūn dú wèi
不应闻故。其闻音者皆作是念：‘如来世尊独为
wǒ shuō fó zǐ rú lái yīn shēng wú chū wú zhù ér néngchéng
我说。’佛子！如来音声无出无住，而能成
jiù yī qiè shì yè shì wéi rú lái yīn shēng dì wǔ xiàng zhū pú sà mó
就一切事业。是为如来音声第五相，诸菩萨摩
hē sà yīng rú shì zhī
诃萨应如是知。

fù cì fó zǐ pì rú zhòngshuǐ jiē tóng yī wèi suí qì
“复次，佛子！譬如众水皆同一味，随器
yì gù shuǐyǒuchā bié shuǐ wú niàn lǜ yì wú fēn bié rú lái yán yīn yì
异故水有差别，水无念虑亦无分别。如来言音亦
fù rú shì wéi shì yī wèi wèi jiě tuō wèi suí zhūzhòngshēng xīn qì
复如是，唯是一味，谓解脱味，随诸众生心器
yì gù wú liàngchā bié ér wú niàn lǜ yì wú fēn bié fó zǐ shì wéi
异故无量差别，而无念虑亦无分别。佛子！是为
rú lái yīn shēng dì liù xiàng zhū pú sà mó hē sà yīng rú shì zhī
如来音声第六相，诸菩萨摩诃萨应如是知。

fù cì fó zǐ pì rú ē nà pó dá duōlóngwángxīng dà
“复次，佛子！譬如阿那婆达多龙王兴大
mì yún biànyán fú tí pǔ zhùgān yǔ bǎi gǔ miáo jià jiē dé shēng
密云，遍阎浮提普霆甘雨，百谷苗稼皆得生
zhǎng jiāng hé quán chí yī qiè yíngmǎn cǐ dà yǔ shuǐ bù cónglóngwáng
长，江河泉池一切盈满；此大雨水不从龙王
shēn xīn zhōngchū ér néngzhǒngzhǒngráo yì zhòngshēng fó zǐ rú
身心中出，而能种种饶益众生。佛子！如
lái yīng zhèngděng jué yì fù rú shì xīng dà bēi yúnbiàn shí fāng jiè
来、应、正等觉亦复如是，兴大悲云遍十方界，
pǔ yù wú shànggān lù fǎ yǔ lìng yī qiè zhòngshēng jiē shēnghuān xǐ
普雨无上甘露法雨，令一切众生皆生欢喜，
zēngzhǎngshàn fǎ mǎn zú zhūshèng fó zǐ rú lái yīn shēng bù
增长善法，满足诸乘。佛子！如来音声不
cóngwài lái bù cóng nèi chū ér néngráo yì yī qiè zhòngshēng shì
从外来、不从内出，而能饶益一切众生。是
wéi rú lái yīn shēng dì qī xiàng zhū pú sà mó hē sà yīng rú shì zhī
为如来音声第七相，诸菩萨摩诃萨应如是知。

fù cì fó zǐ pì rú mó nà sī lóngwángjiāng yù jiàng yǔ
“复次，佛子！譬如摩那斯龙王将欲降雨，

wèibiàn jí jiàng xiān qǐ dà yún mí fù xū kōngníngtíng qī rì dài zhū
未便即降，先起大云弥覆虚空凝停七日，待诸

zhòngshēngzuò wù jiū jìng hé yǐ gù bǐ dà lóngwángyǒu cí bēi xīn
众生作务究竟。何以故？彼大龙王有慈悲心，

bú yù nǎoluànzhūzhòngshēng gù guò qī rì yǐ jiàngwēi xì yǔ pǔ rùn
不欲恼乱诸众生故。过七日已，降微细雨普润

dà dì fó zǐ rú lái yīng zhèngděngjué yì fù rú shì jiāng
大地。佛子！如来、应、正等觉亦复如是，将

jiàng fǎ yǔ wèibiàn jí jiàng xiānxīng fǎ yúnchéng shú zhòngshēng wèi
降法雨，未便即降，先兴法云成熟众生，为

yù lìng qí xīn wú jīng bù dài qí shú yǐ rán hòu pǔ jiànggān lù fǎ yǔ
欲令其心无惊怖；待其熟已，然后普降甘露法雨，

yǎnshuōshènshēnwēimiàoshàn fǎ jiàn cì lìng qí mǎn zú rú lái yī qiè
演说甚深微妙善法，渐次令其满足如来一切

zhì zhì wú shàng fǎ wèi fó zǐ shì wéi rú lái yīn shēng dì bā xiàng
智智无上法味。佛子！是为如来音声第八相，

zhū pú sà mó hē sà yīng rú shì zhī
诸菩萨摩诃萨应如是知。

fù cì fó zǐ pì rú hǎi zhōngyǒu dà lóngwáng míng dà
“复次，佛子！譬如海中有大龙王，名大

zhuāngyán yú dà hǎi zhōngjiàng yǔ zhī shí huòjiàng shí zhǒngzhuāngyán
庄严，于大海中降雨之时，或降十种庄严

yǔ huò bǎi huòqiān huò bǎi qiānzhǒngzhuāngyán yǔ fó zǐ
雨，或百、或千、或百千种庄严雨。佛子！

shuǐ wú fēn bié dàn yǐ lóngwáng bù sī yì lì lìng qí zhuāngyán nǎi zhì
水无分别，但以龙王不思议力令其庄严，乃至

bǎi qiān wú liàngchā bié rú lái yīng zhèngděng jué yì fù rú shì
百千无量差别。如来、应、正等觉亦复如是，

wèi zhū zhòngshēngshuō fǎ zhī shí huò yǐ shí zhǒngchā bié yīn shuō huò
为诸众生说法之时，或以十种差别音说，或

bǎi huòqiān huò yǐ bǎi qiān huò yǐ bā wàn sì qiān yīn shēngshuō bā
百、或千、或以百千，或以八万四千音声说八

wàn sì qiānxíng nǎi zhì huò yǐ wú liàng bǎi qiān yì nà yóu tā yīn shēng
万四千行，乃至或以无量百千亿那由他音声

gè bié shuō fǎ lìng qí wénzhě jiē shēnghuān xǐ rú lái yīn shēng wú
各别说法，令其闻者皆生欢喜；如来音声无

suǒ fēn bié dàn yǐ zhū fó yú shènshēn fǎ jiè yuánmǎnqīngjìng néng suí
所分别，但以诸佛于甚深法界圆满清净，能随
zhòngshēnggēn zhī suǒ yí chūzhǒngzhǒngyán yīn jiē lìnghuān xǐ fó zǐ
众生根之所宜，出种种言音皆令欢喜。佛子！
shì wéi rú lái yīnshēng dì jiǔ xiàng zhū pú sà mó hē sà yīng rú shì
是为如来音声第九相，诸菩萨摩诃萨应如是
zhī
知。

fù cì fó zǐ pì rú suō jié luó lóngwáng yù xiànlóng
“复次，佛子！譬如娑竭罗龙王，欲现龙
wáng dà zì zài lì ráo yì zhòngshēngxián lìnghuān xǐ cóng sì tiān xià
王大自在力，饶益众生咸令欢喜，从四天下
nǎi zhì tā huà zì zàitiānchù xīng dà yúnwǎngzhōu zā mí fù qí yún
乃至他化自在天处，兴大云网周匝弥覆。其云
sè xiàng wú liàngchā bié huòyán fú tán jīn guāngmíng sè huò pí liú lí
色相无量差别，或阎浮檀金光明色，或毗琉璃
guāngmíng sè huò bái yín guāngmíng sè huò bō lí guāngmíng sè
光明色，或白银光明色，或玻瓈光明色，
huòmóu sà luó guāngmíng sè huò mǎnǎoguāngmíng sè huòshèngzàng
或牟萨罗光明色，或码碯光明色，或胜藏
guāngmíng sè huò chì zhēnzhū guāngmíng sè huò wú liàngxiāngguāngmíng
光明色，或赤真珠光明色，或无量香光明
sè huò wú gòu yī guāngmíng sè huòqīngjìngshuǐguāngmíng sè huò
色，或无垢衣光明色，或清净水光明色，或
zhǒngzhǒngzhuāngyán jù guāngmíng sè rú shì yúnwǎngzhōu zā mí bù
种种庄严具光明色，如是云网周匝弥布。
jì mí bù yǐ chūzhǒngzhǒng sè diànguāng suǒ wèiyán fú tán jīn sè
既弥布已，出种种色电光。所谓阎浮檀金色
yúnchū liú lí sè diànguāng liú lí sè yúnchū jīn sè diànguāng yín
云出琉璃色电光，琉璃色云出金色电光，银
sè yúnchū bō lí sè diànguāng bō lí sè yúnchū yín sè diànguāng
色云出玻瓈色电光，玻瓈色云出银色电光，
móu sà luó sè yúnchūmǎnǎo sè diànguāng mǎnǎo sè yúnchūmóu sà
牟萨罗色云出码碯色电光，码碯色云出牟萨
luó sè diànguāng shèngzàngbǎo sè yúnchū chì zhēnzhū sè diànguāng
罗色电光，胜藏宝色云出赤真珠色电光，
chì zhēnzhū sè yúnchūshèngzàngbǎo sè diànguāng wú liàngxiāng sè yún
赤真珠色云出胜藏宝色电光，无量香色云

chū wú gòu yī sè diànguāng wú gòu yī sè yún chū wú liàngxiāng sè diàn
出无垢衣色电 光，无垢衣色云出无量 香 色电

guāng qīng jìng shuǐ sè yún chūzhǒngzhǒngzhuāngyán jù sè diànguāng
光，清净水色云出 种 种 庄 严具色电 光，

zhǒngzhǒngzhuāngyán jù sè yún chūqīng jìng shuǐ sè diànguāng nǎi zhì
种 种 庄 严具色云出清净水色电 光；乃至

zhǒngzhǒng sè yún chū yī sè diànguāng yī sè yún chūzhǒngzhǒng sè
种 种 色云出一色电 光，一色云出 种 种 色

diànguāng fù yú bǐ yúnzhōng chūzhǒngzhǒng léi shēng suí zhòngshēng
电 光。复于彼云 中 出 种 种 雷 声，随 众 生

xīn jiē lìng huān xǐ suǒ wèi huò rú tiān nǚ gē yǒng yīn huò rú zhū tiān
心皆令 欢 喜。所谓或如天女歌 咏 音，或如诸天

jì yuè yīn huò rú lóng nǚ gē yǒng yīn huò rú qián tà pó nǚ gē yǒng
妓乐音，或如龙女歌 咏 音，或如乾闼婆女歌 咏

yīn huò rú jǐn nà luó nǚ gē yǒng yīn huò rú dà dì zhèndòngshēng
音，或如紧那罗女歌 咏 音，或如大地 震 动 声，

huò rú hǎi shuǐ bō cháoshēng huò rú shòuwángxiàohǒushēng huò rú hǎo
或如海水波 潮 声，或如兽 王 哮吼 声，或如好

niǎomíngzhuànshēng jí yú wú liàngzhǒngzhǒng yīn shēng jì zhèn léi
鸟 鸣 啭 声，及余无量 种 种 音 声。既 震 雷

yǐ fù qǐ liángfēng lìng zhū zhòngshēng xīn shēngyuè lè rán hòu nǎi
已，复起 凉 风，令诸 众 生 心 生 悦乐，然后乃

jiàngzhǒngzhǒng zhū yǔ lì yì ān lè wú liàngzhòngshēng cóng tā huà
降 种 种 诸雨，利益安乐无量 众 生。从 他化

tiān zhì yú dì shàng yú yī qiè chù suǒ yù bù tóng suǒ wèi yú dà hǎi
天至于地 上，于一切处所雨不同。所谓于大海

zhōng yù qīng lěng shuǐ míng wú duàn jué yú tā huà zì zài tiān yù xiāo dí
中 雨清 冷水，名无 断 绝；于他化自在天雨箫笛

děngzhǒngzhǒng yuè yīn míng wéi měi miào yú huà lè tiān yù dà mó ní
等 种 种 乐音，名为美 妙；于化乐天雨大摩尼

bǎo míngfàng dà guāngmíng yú dōushuàitiān yù dà zhuāngyán jù
宝，名放大 光 明；于兜 率 天雨大 庄 严具，

míng wéi chuí jì yú yè mó tiān yù dà miàohuā míngzhǒngzhǒngzhuāng
名为垂髻；于夜摩天雨大 妙 华，名 种 种 庄

yán jù yú sān shí sān tiān yù zhòngmiàoxiāng míng wéi yuè yì yú sì
严具；于三十三天雨 众 妙 香，名为悦意；于四

tiānwángtiān yù tiānbǎo yī míng wéi fù gài yú lóngwánggōng yù chì
天 王 天雨天宝衣，名为覆盖；于龙 王 宫雨赤

zhēnzhū míngyǒngchūguāngmíng yú ē xiū luó gōng yù zhūbīngzhàng
真珠，名涌出光明；于阿修罗宫雨诸兵仗，

míngxiáng fú yuàn dí yú běi yù dānyuè yù zhǒngzhǒnghuā míngyuē kāi
名降伏怨敌；于北鬱单越雨种种华，名曰开

fū yú sāntiān xià xī yì rú shì rán gè suí qí chù suǒ yù bù tóng
敷；余三天下悉亦如是，然各随其处，所雨不同。

suī bǐ lóngwáng qí xīn píngděng wú yǒu bǐ cǐ dàn yǐ zhòngshēngshàn
虽彼龙王其心平等无有彼此，但以众生善

gēn yì gù yǔ yǒuchābié fó zǐ rú lái yīng zhèngděng jué
根异故，雨有差别。佛子！如来、应、正等觉

wú shàng fǎ wáng yì fù rú shì yù yǐ zhèng fǎ jiàohuàzhòngshēng
无上法王亦复如是，欲以正法教化众生，

xiān bù shēnyún mí fù fǎ jiè suí qí yào yù wèixiàn bù tóng suǒwèihuò
先布身云弥覆法界，随其乐欲为现不同。所谓或

wèizhòngshēngxiànshēngshēnyún huòwèizhòngshēngxiànhuàshēnyún huò
为众生现生身云，或为众生现化身云，或

wèizhòngshēngxiàn lì chíshēnyún huòwèizhòngshēngxiàn sè shēnyún
为众生现力持身云，或为众生现色身云，

huòwèizhòngshēngxiànxiànghǎoshēnyún huòwèizhòngshēngxiàn fú dé
或为众生现相好身云，或为众生现福德

shēnyún huòwèizhòngshēngxiàn zhì huì shēnyún huòwèizhòngshēngxiàn
身云，或为众生现智慧身云，或为众生现

zhū lì bù kě huàishēnyún huòwèizhòngshēngxiàn wú wèishēnyún huò
诸力不可坏身云，或为众生现无畏身云，或

wèizhòngshēngxiàn fǎ jiè shēnyún fó zǐ rú lái yǐ rú shì děng wú
为众生现法界身云。佛子！如来以如是等无

liàngshēnyún pǔ fù shí fāng yī qiè shì jiè suí zhūzhòngshēngsuǒyào
量身云，普覆十方一切世界，随诸众生所乐，

gè bié shì xiànzhǒngzhǒngguāngmíngdiànguāng suǒ wèihuòwèizhòngshēng
各别示现种种光明电光。所谓或为众生

xiànguāngmíngdiànguāng míng wú suǒ bú zhì huòwèizhòngshēngxiàn
现光明电光，名无所不至；或为众生现

guāngmíngdiànguāng míng wú biānguāngmíng huòwèizhòngshēngxiàn
光明电光，名无边光明；或为众生现

guāngmíngdiànguāng míng rù fó mì mì fǎ huòwèizhòngshēngxiàn
光明电光，名入佛秘密法；或为众生现

guāngmíngdiànguāng míngyǐngxiànguāngmíng huòwèizhòngshēngxiàn
光明电光，名影现光明；或为众生现

guāngmíngdiànguāng míngguāngmíngzhàoyào huòwèizhòngshēngxiàn
光明电光，名光明照曜[11]；或为众生现

guāngmíngdiànguāng míng rù wú jìn tuó luó ní mén huòwèizhòngshēng
光明电光，名入无尽陀罗尼门；或为众生

xiànguāngmíngdiànguāng míngzhèngniàn bú luàn huòwèizhòngshēngxiàn
现光明电光，名正念不乱；或为众生现

guāngmíngdiànguāng míng jiū jìng bú huài huòwèizhòngshēngxiànguāng
光明电光，名究竟不坏；或为众生现光

míngdiànguāng míngshùn rù zhū qù huòwèizhòngshēngxiànguāngmíng
明电光，名顺入诸趣；或为众生现光明

diànguāng míngmǎn yī qiè yuàn jiē lìnghuān xǐ fó zǐ rú lái
电光，名满一切愿皆令欢喜。佛子！如来、

yīng zhèngděng jué xiàn rú shì děng wú liàngguāngmíngdiànguāng yǐ fù
应、正等觉现如是等无量光明电光已，复

suí zhòngshēng xīn zhī suǒyào chūshēng wú liàngsānmèi léi shēng suǒwèi
随众生心之所乐，出生无量三昧雷声。所谓

shàn jué zhì sānmèi léi shēng chì rán lí gòu hǎi sānmèi léi shēng yī
善觉智三昧雷声、炽然[12]离垢海三昧雷声、一

qiè fǎ zì zài sānmèi léi shēng jīn gāng lún sānmèi léi shēng xū mí shān
切法自在三昧雷声、金刚轮三昧雷声、须弥山

chuángsānmèi léi shēng hǎi yìn sānmèi léi shēng rì dēngsānmèi léi
幢三昧雷声、海印三昧雷声、日灯三昧雷

shēng wú jìn zàngsānmèi léi shēng bú huài jiě tuō lì sānmèi léi shēng
声、无尽藏三昧雷声、不坏解脱力三昧雷声。

fó zǐ rú lái shēnyúnzhōngchū rú shì děng wú liàngchā bié sānmèi léi
佛子！如来身云中出如是等无量差别三昧雷

shēng yǐ jiāngjiàng fǎ yǔ xiānxiàn ruì xiàng kāi wù zhòngshēng suǒwèi
声已，将降法雨，先现瑞相开悟众生。所谓

cóng wú zhàng ài dà cí bēi xīn xiàn yú rú lái dà zhì fēng lún míng
从无障碍大慈悲心，现于如来大智风轮，名

néng lìng yī qiè zhòngshēngshēng bù sī yì huān xǐ shì yuè cǐ xiàngxiàn
能令一切众生生不思议欢喜适悦。此相现

yǐ yī qiè pú sà jí zhūzhòngshēng shēn zhī yǔ xīn jiē dé qīngliáng
已，一切菩萨及诸众生，身之与心皆得清凉。

rán hòucóng rú lái dà fǎ shēnyún dà cí bēiyún dà bù sī yì yún
然后从如来大法身云、大慈悲云、大不思议云，

[11] 丽本：耀；永乐北藏本及龙藏本：曜

[12] 丽本：明盛；永乐北藏本及龙藏本：熾然

yù bù sī yì guǎng dà fǎ yǔ lìng yī qiè zhòngshēngshēn xīn qīng jìng
雨不思议 广 大法雨，令一切 众 生 身心清净。

suǒ wèi wèi zuò pú tí chǎng pú sà yù dà fǎ yǔ míng fǎ jiè wú chā bié
所谓为坐菩提 场 菩萨雨大法雨，名 法界无差别；

wèi zuì hòushēn pú sà yù dà fǎ yǔ míng pú sà yóu xì rú lái mì mì
为最后 身 菩萨雨大法雨，名 菩萨游戏如来秘密

jiào wèi yī shēngsuǒ xì pú sà yù dà fǎ yǔ míngqīngjìng pǔ guāng
教；为一 生 所系菩萨雨大法雨，名 清净普 光

míng wèiguàndǐng pú sà yù dà fǎ yǔ míng rú lái zhuāngyán jù suǒ
明；为 灌 顶菩萨雨大法雨，名 如来 庄 严具所

zhuāngyán wèi dé rěn pú sà yù dà fǎ yǔ mínggōng dé bǎo zhì huì huā
庄 严；为得忍菩萨雨大法雨，名 功 德宝 智慧华

kāi fū bú duàn pú sà dà bēi xíng wèi zhù xiàngxíng pú sà yù dà fǎ yǔ
开敷不 断 菩萨大悲行；为住 向 行菩萨雨大法雨，

míng rù xiànqiánbiànhuàshēnshēnmén ér xíng pú sà xíng wú xiū xī wú pí
名 入现 前 变 化 甚 深 门而行菩萨行无休息无疲

yàn wèi chū fā xīn pú sà yù dà fǎ yǔ míngchūshēng rú lái dà cí
厌；为初发心菩萨雨大法雨，名 出 生 如来大慈

bēi xíng jiù hù zhòngshēng wèi qiú dú jué shèngzhòngshēng yù dà fǎ yǔ
悲行救护 众 生；为求独觉 乘 众 生 雨大法雨，

míngshēn zhī yuán qǐ fǎ yuǎn lí èr biān dé bú huài jiě tuō guǒ wèi qiú
名 深 知 缘 起法 远 离二边得不坏解脱果；为求

shēngwénshèngzhòngshēng yù dà fǎ yǔ míng yǐ dà zhì huì jiàn duàn yī
声 闻 乘 众 生 雨大法雨，名 以大智慧剑 断 一

qiè fán nǎoyuān[13] wèi jī jí shàngēn jué dìng bù jué dìngzhòngshēng yù
切烦恼冤[13]；为积集 善 根决定、不决定 众 生 雨

dà fǎ yǔ míngnéng lìng chéng jiù zhǒngzhǒng fǎ ménshēng dà huān xǐ
大法雨，名 能 令 成 就 种 种 法门 生 大 欢 喜。

fó zǐ zhū fó rú lái suí zhòngshēng xīn yù rú shì děngguǎng dà fǎ
佛子！诸佛如来随 众 生 心，雨如是等 广 大法

yǔ chōngmǎn yī qiè wú biān shì jiè fó zǐ rú lái yīng zhèng
雨，充 满一切无边世界。佛子！如来、应、正

děng jué qí xīn píngděng yú fǎ wú lìn dàn yǐ zhòngshēnggēn yù bù
等觉其心平 等，于法无吝，但以 众 生 根欲不

tóng suǒ yù fǎ yǔ shì yǒuchā bié shì wéi rú lái yīn shēng dì shí xiàng
同，所雨法雨示有差别。是为如来音 声 第十 相，

[13] 丽本：怨；永乐北藏本及龙藏本：冤

zhū pú sà mó hē sà yīng rú shì zhī
诸菩萨摩诃萨应如是知。

fù cì fó zǐ yīng zhī rú lái yīn shēngyǒu shí zhǒng wú
“复次，佛子！应知如来音声有十种无

liàng hé děngwéi shí suǒ wèi rú xū kōng jiè wú liàng zhì yī qiè chù
量。何等为十？所谓如虚空界无量，至一切处

gù rú fǎ jiè wú liàng wú suǒ bú biàn gù rú zhòngshēng jiè wú liàng
故；如法界无量，无所不遍故；如众生界无量，

lìng yī qiè xīn xǐ gù rú zhū yè wú liàng shuō qí guǒbào gù rú fán
令一切心喜故；如诸业无量，说其果报故；如烦

nǎo wú liàng xī lìng chúmiè gù rú zhòngshēngyán yīn wú liàng suí jiě
恼无量，悉令除灭故；如众生言音无量，随解

lìngwén gù rú zhòngshēng yù jiě wú liàng pǔ guān jiù dù gù rú
令闻故；如众生欲解无量，普观救度故；如

sān shì wú liàng wú yǒubiān jì gù rú zhì huì wú liàng fēn bié yī
三世无量，无有边际故；如智慧无量，分别一

qiè gù rú fó jìng jiè wú liàng rù fó fǎ jiè gù fó zǐ rú lái
切故；如佛境界无量，入佛法界故。佛子！如来、

yīng zhèngděng jué yīn shēngchéng jiù rú shì děng ē sēng qí wú liàng
应、正等觉音声成就如是等阿僧祇无量，

zhū pú sà mó hē sà yīng rú shì zhī
诸菩萨摩诃萨应如是知。”

ěr shí pǔ xián pú sà mó hē sà yù chóngmíng cǐ yì ér shuō
尔时，普贤菩萨摩诃萨欲重明此义而说

sòngyán
颂言：

sān qiān shì jiè jiāng huài shí zhòngshēng fú lì shēnggào yán
三千世界将坏时　众生福力声告言

sì chán jì jìng wú zhū kǔ lìng qí wén yǐ xī lí yù
四禅寂静无诸苦　令其闻已悉离欲

shí lì shì zūn yì rú shì chū miào yīn shēng biàn fǎ jiè
十力世尊亦如是　出妙音声遍法界

wèi shuō zhū xíng kǔ wú cháng lìng qí yǒng dù shēng sǐ hǎi
为说诸行苦无常　令其永度生死海

pì rú shēn shān dà gǔ zhōng suí yǒu yīn shēng jiē xiǎng yìng
譬如深山大谷中　随有音声皆响应

suī néng suí zhú tā yán yǔ ér xiǎng bì jìng wú fēn bié
虽能随逐他言语　而响毕竟无分别

shí lì yán yīn yì fù rán
十力言音亦复然

suí qí gēn shú wèi shì xiàn
随其根熟为示现

lìng qí tiáo fú shēng huān xǐ
令其调伏生欢喜

bú niàn wǒ jīn néng yǎn shuō
不念我今能演说

rú tiān yǒu gǔ míng néng jué
如天有鼓名能觉

cháng yú kōngzhōngzhèn fǎ yīn
常于空中震法音

jiè bǐ fàng yì zhū tiān zǐ
诫彼放逸诸天子

lìng qí wén yǐ dé lí zhuó
令其闻已得离著

shí lì fǎ gǔ yì rú shì
十力法鼓亦如是

chū yú zhǒngzhǒngmiào yīn shēng
出于种种妙音声

jué wù yī qiè zhū qún shēng
觉悟一切诸群生

lìng qí xī zhèng pú tí guǒ
令其悉证菩提果

zì zài tiān wáng yǒu bǎo nǚ
自在天王有宝女

kǒu zhōng shàn zòu zhū yīn yuè
口中善奏诸音乐

yī shēng néng chū bǎi qiān yīn
一声能出百千音

yī yī yīn zhōng fù bǎi qiān
一一音中复百千

shàn shì yīn shēng yì rú shì
善逝音声亦如是

yī shēng ér chū yī qiè yīn
一声而出一切音

suí qí xìng yù yǒu chā bié
随其性欲有差别

gè lìng wén yǐ duàn fán nǎo
各令闻已断烦恼

pì rú fàn wáng tǔ yī yīn
譬如梵王吐一音

néng lìng fàn zhòng jiē huān xǐ
能令梵众皆欢喜

yīn wéi jí fàn bù chū wài
音唯及梵不出外

yī yī jiē yán jǐ dú wén
一一皆言己独闻

shí lì fàn wáng yì fù rán
十力梵王亦复然

yǎn yī yán yīn chōng fǎ jiè
演一言音充法界

wéi zhānzhòng huì bù yuǎn chū
唯沾众会不远出

yǐ wú xìn gù wèi néng shòu
以无信故未能受

pì rú zhòng shuǐ tóng yī xìng
譬如众水同一性

bā gōng dé wèi wú chā bié
八功德味无差别

yīn dì zài qì gè bù tóng
因地在器各不同

shì gù lìng qí zhǒng zhǒng yì
是故令其种种异

yī qiè zhì yīn yì rú shì
一切智音亦如是

fǎ xìng yī wèi wú fēn bié
法性一味无分别

suí zhū zhòngshēngxíng bù tóng
随诸众生行不同

gù shǐ tīng wén zhǒng zhǒng yì
故使听闻种种异

pì rú wú rè dà lóng wáng
譬如无热大龙王

jiàng yǔ pǔ qià yán fú dì
降雨普洽阎浮地

néng lìng cǎo shù jiē shēng zhǎng　ér bù cóng shēn jí xīn chū
能令草树皆生长　而不从身及心出

zhū fó miào yīn yì rú shì　pǔ yǔ fǎ jiè xī chōng qià
诸佛妙音亦如是　普雨法界悉充洽

néng lìng shēng shàn miè zhū è　bù cóng nèi wài ér dé yǒu
能令生善灭诸恶　不从内外而得有

pì rú mó nà sī lóng wáng　xīng yún qī rì wèi xiān yù
譬如摩那斯龙王　兴云七日未先雨

dài zhū zhòng shēng zuò wù jìng　rán hòu shǐ jiàng chéng lì yì
待诸众生作务竟　然后始降成利益

shí lì yǎn yì yì rú shì　xiān huà zhòng shēng shǐ chéng shú
十力演义亦如是　先化众生使成熟

rán hòu wèi shuō shèn shēn fǎ　lìng qí wén zhě bù jīng bù
然后为说甚深法　令其闻者不惊怖

dà zhuāng yán lóng yú hǎi zhōng　zhù yú shí zhǒng zhuāng yán yǔ
大庄严龙于海中　霆于十种庄严雨

huò bǎi huò qiān bǎi qiān zhǒng　shuǐ suī yī wèi zhuāng yán bié
或百或千百千种　水虽一味庄严别

jiū jìng biàn cái yì rú shì　shuō shí èr shí zhū fǎ mén
究竟辩才亦如是　说十二十诸法门

huò bǎi huò qiān zhì wú liàng　bù shēng xīn niàn yǒu shū bié
或百或千至无量　不生心念有殊别

zuì shèng lóng wáng suō jié luó　xīng yún pǔ fù sì tiān xià
最胜龙王娑竭罗　兴云普覆四天下

yú yī qiè chù yǔ gè bié　ér bǐ lóng xīn wú èr niàn
于一切处雨各别　而彼龙心无二念

zhū fó fǎ wáng yì rú shì　dà bēi shēn yún biàn shí fāng
诸佛法王亦如是　大悲身云遍十方

wèi zhū xiū xíng yǔ gè yì　ér yú yī qiè wú fēn bié
为诸修行雨各异　而于一切无分别

fó zǐ　zhū pú sà mó hē sà yìng yún hé zhī rú lái yìng
“佛子！诸菩萨摩诃萨应云何知如来、应、

zhèng děng jué xīn　fó zǐ　rú lái xīn　yì　shí jù bù kě dé
正等觉心？佛子！如来心、意、识俱不可得，

dàn yīng yǐ zhì wú liàng gù　zhī rú lái xīn
但应以智无量故，知如来心。

pì rú xū kōng wéi yī qiè wù suǒ yī　ér xū kōng wú suǒ yī
“譬如虚空为一切物所依，而虚空无所依。

rú lái zhì huì yì fù rú shì wéi yī qiè shì jiān chū shì jiān zhì suǒ yī
如来智慧亦复如是，为一切世间、出世间智所依，

ér rú lái zhì wú suǒ yī fó zǐ shì wéi rú lái xīn dì yī xiàng zhū
而如来智无所依。佛子！是为如来心第一相，诸

pú sà mó hē sà yīng rú shì zhī
菩萨摩诃萨应如是知。

fù cì fó zǐ pì rú fǎ jiè chángchū yī qiè shēngwén
“复次，佛子！譬如法界常出一切声闻、

dú jué pú sà jiě tuō ér fǎ jiè wú zēngjiǎn rú lái zhì huì yì fù
独觉、菩萨解脱，而法界无增减。如来智慧亦复

rú shì héngchū yī qiè shì jiān chū shì jiānzhǒngzhǒng zhì huì ér rú
如是，恒出一切世间、出世间种种智慧，而如

lái zhì wú zēngjiǎn fó zǐ shì wéi rú lái xīn dì èr xiàng zhū pú sà
来智无增减。佛子！是为如来心第二相，诸菩萨

mó hē sà yīng rú shì zhī
摩诃萨应如是知。

fù cì fó zǐ pì rú dà hǎi qí shuǐqián liú sì tiān xià
“复次，佛子！譬如大海，其水潜流四天下

dì jí bā shí yì zhūxiǎozhōuzhōng yǒuchuānzáozhě wú bù dé shuǐ
地及八十亿诸小洲中，有穿凿者无不得水，

ér bǐ dà hǎi bú zuò fēn bié wǒ chū yú shuǐ fó zhì hǎi shuǐ yì
而彼大海不作分别：‘我出于水。’佛智海水亦

fù rú shì liú rù yī qiè zhòngshēng xīn zhōng ruò zhūzhòngshēngguān
复如是，流入一切众生心中，若诸众生观

chá jìng jiè xiū xí fǎ mén zé dé zhì huì qīngjìng míngliǎo ér rú
察境界、修习法门，则得智慧清净明了，而如

lái zhì píngděng wú èr wú yǒu fēn bié dàn suí zhòngshēng xīn xíng yì
来智平等无二、无有分别，但随众生心行异

gù suǒ dé zhì huì gè gè bù tóng fó zǐ shì wéi rú lái xīn dì sān
故，所得智慧各各不同。佛子！是为如来心第三

xiàng zhū pú sà mó hē sà yīng rú shì zhī
相，诸菩萨摩诃萨应如是知。

fù cì fó zǐ pì rú dà hǎi yǒu sì bǎozhū jù wú liàng
“复次，佛子！譬如大海有四宝珠，具无量

dé néngshēng hǎi nèi yī qiè zhēnbǎo ruò dà hǎi zhōng wú cǐ bǎozhū
德，能生海内一切珍宝；若大海中无此宝珠，

nǎi zhì yī bǎo yì bù kě dé hé děngwéi sì yī míng jī jí bǎo
乃至一宝亦不可得。何等为四？一名积集宝，

èr míng wú jìn zàng sān míngyuǎn lí chì rán sì míng jù zú zhuāngyán
二名无尽藏，三名远离炽然，四名具足庄严。

fó zǐ cǐ sì bǎozhū yī qiè fán fū zhūlóngshénděng xī bù dé jiàn
佛子！此四宝珠，一切凡夫诸龙神等悉不得见。

hé yǐ gù suō jié lóngwáng yǐ cǐ bǎozhū duānyánfāngzhèng zhì yú
何以故？娑竭龙王以此宝珠端严方正置于

gōngzhōngshēn mì chù gù fó zǐ rú lái yīng zhèngděng jué dà
宫中深密处故。佛子！如来、应、正等觉大

zhì huì hǎi yì fù rú shì yú zhōngyǒu sì dà zhì bǎozhū jù zú wú
智慧海亦复如是，于中有四大智宝珠，具足无

liàng fú zhì gōng dé yóu cǐ néngshēng yī qiè zhòngshēngshēngwén dú
量福智功德，由此能生一切众生声闻、独

jué xué wú xuéwèi jí zhū pú sà zhì huì zhī bǎo hé děngwéi sì
觉、学、无学位，及诸菩萨智慧之宝。何等为四？

suǒ wèi wú rǎn zhuóqiǎofāngbiàn dà zhì huì bǎo shàn fēn bié yǒu wéi wú
所谓无染著巧方便大智慧宝、善分别有为无

wéi fǎ dà zhì huì bǎo fēn bié shuō wú liàng fǎ ér bú huài fǎ xìng dà zhì
为法大智慧宝、分别说无量法而不坏法性大智

huì bǎo zhī shí fēi shí wèicéng wù shī dà zhì huì bǎo ruò zhū rú lái dà
慧宝、知时非时未曾误失大智慧宝。若诸如来大

zhì hǎi zhōng wú cǐ sì bǎo yǒu yī zhòngshēng dé rù dà shèng zhōng
智海中无此四宝，有一众生得入大乘，终

wú shì chù cǐ sì zhì bǎo bó fú zhòngshēngsuǒ bù néngjiàn hé yǐ
无是处。此四智宝，薄福众生所不能见。何以

gù zhì yú rú lái shēn mì zàng gù cǐ sì zhì bǎo píng jūn zhèng zhí
故？置于如来深密藏故。此四智宝，平均正直，

duān jié miàohǎo pǔ néng lì yì zhū pú sà zhòng lìng qí xī dé zhì
端洁妙好，普能利益诸菩萨众，令其悉得智

huì guāngmíng fó zǐ shì wéi rú lái xīn dì sì xiàng zhū pú sà mó
慧光明。佛子！是为如来心第四相，诸菩萨摩

hē sà yīng rú shì zhī
诃萨应如是知。

fù cì fó zǐ pì rú dà hǎi yǒu sì chì rán guāngmíng
“复次，佛子！譬如大海，有四炽然光明

dà bǎo bù zài qí dǐ xìng jí měng rè chángnéng yǐn suō bǎi chuān suǒ
大宝布在其底，性极猛热，常能饮缩百川所

zhù wú liàng dà shuǐ shì gù dà hǎi wú yǒuzēngjiǎn hé děngwéi sì
注无量大水，是故大海无有增减。何等为四？

yī míng rì zàng èr míng lí rùn sānmínghuǒyànguāng sì míng jìn
一名日藏，二名离润，三名火焰光，四名尽
wú yú fó zǐ ruò dà hǎi zhōng wú cǐ sì bǎo cóng sì tiān xià nǎi
无余。佛子！若大海中无此四宝，从四天下乃
zhì yǒudǐng qí zhōngsuǒyǒu xī bèi piāomò fó zǐ cǐ rì zàng dà
至有顶，其中所有悉被漂没。佛子！此日藏大
bǎoguāngmíngzhàochù hǎi shuǐ xī biànwéi rǔ lí rùn dà bǎoguāngmíng
宝光明照触海水，悉变为乳；离润大宝光明
zhàochù qí rǔ xī biànwéi lào huǒyànguāng dà bǎoguāngmíngzhàochù
照触其乳，悉变为酪；火焰光大宝光明照触
qí lào xī biànwéi sū jìn wú yú dà bǎoguāngmíngzhàochù qí sū
其酪，悉变为酥；尽无余大宝光明照触其酥，
biànchéng tí hú rú huǒ chì rán xī jìn wú yú fó zǐ rú lái
变成醍醐；如火炽然，悉尽无余。佛子！如来、
yīng zhèngděng jué dà zhì huì hǎi yì fù rú shì yǒu sì zhǒng dà zhì huì
应、正等觉大智慧海亦复如是，有四种大智慧
bǎo jù zú wú liàngwēi dé guāngmíng cǐ zhì bǎoguāngchùzhū pú sà
宝，具足无量威德光明；此智宝光触诸菩萨，
nǎi zhì lìng dé rú lái dà zhì hé děngwéi sì suǒ wèimiè yī qiè sǎn
乃至令得如来大智。何等为四？所谓灭一切散
shàn bō làng dà zhì huì bǎo chú yī qiè fǎ ài dà zhì huì bǎo huì guāng
善波浪大智慧宝、除一切法爱大智慧宝、慧光
pǔ zhào dà zhì huì bǎo yǔ rú lái píngděng wú biān wú gōngyòng dà zhì
普照大智慧宝、与如来平等无边无功用大智
huì bǎo fó zǐ zhū pú sà xiū xí[14] yī qiè zhù dào fǎ shí qǐ wú
慧宝。佛子！诸菩萨修习[14]一切助道法时，起无
liàngsǎnshàn bō làng yī qiè shì jiāntiān rén ē xiū luó suǒ bù néng
量散善波浪，一切世间天、人、阿修罗所不能
huài rú lái yǐ miè yī qiè sǎnshàn bō làng dà zhì huì bǎoguāngmíngchù
坏；如来以灭一切散善波浪大智慧宝光明触
bǐ pú sà lìng shě yī qiè sǎnshàn bō làng chí xīn yī jìng zhù yú sān
彼菩萨，令舍一切散善波浪，持心一境，住于三
mèi yòu yǐ chú yī qiè fǎ ài dà zhì huì bǎoguāngmíngchù bǐ pú sà
昧；又以除一切法爱大智慧宝光明触彼菩萨，
lìng shě lí sānmèiwèizhuó qǐ guǎng dà shéntōng yòu yǐ huì guāng pǔ
令舍离三昧味著，起广大神通；又以慧光普

[14] 丽本：集；永乐北藏本及龙藏本：習

zhào dà zhì huì bǎoguāngmíngchù bǐ pú sà lìng shě suǒ qǐ guǎng dà
照大智慧宝光明触彼菩萨，令舍所起广大

shéntōng zhù dà mínggōngyòngxíng yòu yǐ yǔ rú lái píngděng wú biān
神通，住大明功用行；又以与如来平等无边

wú gōngyòng dà zhì huì bǎoguāngmíngchù bǐ pú sà lìng shě suǒ qǐ dà
无功用大智慧宝光明触彼菩萨，令舍所起大

mínggōngyòngxíng nǎi zhì dé rú lái píngděng dì xī yī qiè gōngyòng
明功用行，乃至得如来平等地，息一切功用，

lìng wú yǒu yú fó zǐ ruò wú rú lái cǐ sì zhì bǎo dà guāngzhàochù
令无有余。佛子！若无如来此四智宝大光照触，

nǎi zhì yǒu yī pú sà dé rú lái dì wú yǒu shì chù fó zǐ shì wéi
乃至有一菩萨得如来地，无有是处。佛子！是为

rú lái xīn dì wǔ xiàng zhū pú sà mó hē sà yīng rú shì zhī
如来心第五相，诸菩萨摩诃萨应如是知。

fù cì fó zǐ rú cóngshuǐ jì shàng zhì fēi xiǎng fēi fēi
“复次，佛子！如从水际，上至非想非非

xiǎngtiān qí zhōngsuǒ yǒu dà qiānguó tǔ yù sè wú sè zhòng
想天，其中所有大千国土，欲、色、无色众

shēng zhī chù mò bù jiē yī xū kōng ér qǐ xū kōng ér zhù hé yǐ
生之处，莫不皆依虚空而起、虚空而住。何以

gù xū kōng pǔ biàn gù suī bǐ xū kōng pǔ róngsān jiè ér wú fēn
故？虚空普遍故；虽彼虚空，普容三界而无分

bié fó zǐ rú lái zhì huì yì fù rú shì ruòshēngwén zhì ruò
别。佛子！如来智慧亦复如是，若声闻智，若

dú jué zhì ruò pú sà zhì ruò yǒuwéihèng zhì ruò wú wéihèng zhì
独觉智，若菩萨智，若有为行智，若无为行智，

yī qiè jiē yī rú lái zhì qǐ rú lái zhì zhù hé yǐ gù rú lái zhì
一切皆依如来智起、如来智住。何以故？如来智

huì biàn yī qiè gù suī fù pǔ róng wú liàng zhì huì ér wú fēn bié fó zǐ
慧遍一切故；虽复普容无量智慧而无分别。佛子！

shì wéi rú lái xīn dì liù xiàng zhū pú sà mó hē sà yīng rú shì zhī
是为如来心第六相，诸菩萨摩诃萨应如是知。

fù cì fó zǐ rú xuěshāndǐngyǒuyàowángshù míng wú
“复次，佛子！如雪山顶有药王树，名无

jìn gēn bǐ yàoshù gēncóng shí liù wàn bā qiānyóuxún xià jìn jīn gāng dì
尽根。彼药树根从十六万八千由旬下尽金刚地

shuǐlún jì shēng bǐ yàowángshù ruòshēnggēn shí lìngyán fú tí yī qiè
水轮际生。彼药王树若生根时，令阎浮提一切

shù gēnshēng ruò shēngjīng shí lìng yán fú tí yī qiè shù jīng shēng zhī
树根生；若生茎时，令阎浮提一切树茎生；枝、

yè huā guǒ xī jiē rú shì cǐ yàowáng shù gēnnéngshēngjīng
叶、华、果悉皆如是。此药王树，根能生茎，

jīng néngshēnggēn gēn wú yǒu jìn míng wú jìn gēn fó zǐ bǐ yào
茎能生根，根无有尽，名无尽根。佛子！彼药

wáng shù yú yī qiè chù jiē lìng shēngzhǎng wéi yú èr chù bù néng wèi zuò
王树于一切处皆令生长，唯于二处不能为作

shēngzhǎng lì yì suǒ wèi dì yù shēnkēng jí shuǐ lún zhōng rán yì yú
生长利益，所谓地狱深坑及水轮中；然亦于

bǐ chū wú yànshě fó zǐ rú lái zhì huì dà yàowáng shù yì fù rú
彼初无厌舍。佛子！如来智慧大药王树亦复如

shì yǐ guò qù suǒ fā chéng jiù yī qiè zhì huì shàn fǎ pǔ fù yī qiè
是，以过去所发成就一切智慧善法、普覆一切

zhū zhòngshēng jiè chúmiè yī qiè zhū è dào kǔ guǎng dà bēi yuàn ér
诸众生界、除灭一切诸恶道苦广大悲愿而

wéi qí gēn yú yī qiè rú lái zhēn shí zhì huì zhǒngxìngzhōngshēngjiān gù
为其根，于一切如来真实智慧种性中生坚固

bú dòngshànqiǎofāngbiàn yǐ wéi qí jīng biàn fǎ jiè zhì zhū bō luó mì
不动善巧方便以为其茎，遍法界智、诸波罗蜜

yǐ wéi qí zhī chándìng jiě tuō zhū dà sān mèi yǐ wéi qí yè zǒng
以为其枝，禅定、解脱、诸大三昧以为其叶，总

chí biàn cái pú tí fēn fǎ yǐ wéi qí huā jiū jìng wú biànzhū fó jiě
持、辩才、菩提分法以为其华，究竟无变诸佛解

tuō yǐ wéi qí guǒ fó zǐ rú lái zhì huì dà yàowáng shù hé gù dé
脱以为其果。佛子！如来智慧大药王树，何故得

míngwéi wú jìn gēn yǐ jiū jìng wú xiū xī gù bú duàn pú sà xíng gù
名为无尽根？以究竟无休息故，不断菩萨行故；

pú sà xíng jí rú lái xìng rú lái xìng jí pú sà xíng shì gù dé míngwéi
菩萨行即如来性，如来性即菩萨行，是故得名为

wú jìn gēn fó zǐ rú lái zhì huì dà yàowáng shù qí gēnshēng shí
无尽根。佛子！如来智慧大药王树，其根生时，

lìng yī qiè pú sà shēng bù shězhòngshēng dà cí bēi gēn qí jīngshēng
令一切菩萨生不舍众生大慈悲根；其茎生

shí lìng yī qiè pú sà zēngzhǎngjiān gù jīng jìn shēn xīn jīng qí zhī shēng
时，令一切菩萨增长坚固精进深心茎；其枝生

shí lìng yī qiè pú sà zēngzhǎng yī qiè zhū bō luó mì zhī qí yè shēng
时，令一切菩萨增长一切诸波罗蜜枝；其叶生

shí lìng yī qiè pú sà shēngzhǎngjìng jiè tóu tuó gōng dé shǎo yù zhī zú
时，令一切菩萨生长净戒头陀功德少欲知足

yè qí huāshēng shí lìng yī qiè pú sà jù zhūshàngēnxiànghǎozhuāng
叶；其华生时，令一切菩萨具诸善根相好庄

yánhuā qí guǒshēng shí lìng yī qiè pú sà dé wú shēngrěn nǎi zhì yī
严华；其果生时，令一切菩萨得无生忍乃至一

qiè fó guàndǐngrěn guǒ fó zǐ rú lái zhì huì dà yàowáng shù wéi yú
切佛灌顶忍果。佛子！如来智慧大药王树唯于

èr chù bù néngwèi zuòshēngzhǎng lì yì suǒwèi èr shèngduò yú wú wéi
二处不能为作生长利益，所谓二乘堕于无为

guǎng dà shēnkēng jí huàishàngēn fēi qì zhòngshēng nì dà xié jiàn tān ài
广大深坑及坏善根非器众生溺大邪见贪爱

zhī shuǐ rán yì yú bǐ céng wú yànshě fó zǐ rú lái zhì huì wú yǒu
之水；然亦于彼曾无厌舍。佛子！如来智慧无有

zēngjiǎn yǐ gēnshàn ān zhù shēng wú xiū xī gù fó zǐ shì wéi
增减，以根善安住，生无休息故。佛子！是为

rú lái xīn dì qī xiàng zhū pú sà mó hē sà yīng rú shì zhī
如来心第七相，诸菩萨摩诃萨应如是知。

fù cì fó zǐ pì rú sān qiān dà qiān shì jiè jié huǒ qǐ
“复次，佛子！譬如三千大千世界劫火起

shí fén shāo yī qiè cǎo mù cóng lín nǎi zhì tiě wéi dà tiě wéishān
时，焚烧一切草木丛林，乃至铁围、大铁围山

jiē xī chì rán wú yǒu yí yú
皆悉炽然无有遗余。

fó zǐ jiǎ shǐ yǒu rén shǒu zhí gāncǎo tóu bǐ huǒzhōng yú
“佛子！假使有人手执干草投彼火中，于

yì yún hé dé bù shāo fǒu
意云何，得不烧不？”

dá yán fú yě
答言：“不也。”

fó zǐ bǐ suǒ tóu cǎoróng kě bù shāo rú lái zhì huì fēn
“佛子！彼所投草容可不烧；如来智慧分

bié sān shì yī qiè zhòngshēng yī qiè guó tǔ yī qiè jié shù yī qiè
别三世一切众生、一切国土、一切劫数、一切

zhū fǎ wú bù zhī zhě ruò yán bù zhī wú yǒu shì chù hé yǐ gù
诸法，无不知者；若言不知，无有是处。何以故？

zhì huì píngděng xī míng dá gù fó zǐ shì wéi rú lái xīn dì bā xiàng
智慧平等悉明达故。佛子！是为如来心第八相，

zhū pú sà mó hē sà yīng rú shì zhī
诸菩萨摩诃萨应如是知。

fù cì fó zǐ pì rú fēng zāi huài shì jiè shí yǒu dà fēng
“复次，佛子！譬如风灾坏世界时，有大风

qǐ míngyuē sànhuài nénghuàisān qiān dà qiān shì jiè tiě wéishānděng
起，名曰散坏，能坏三千大千世界，铁围山等

jiē chéng suì mò fù yǒu dà fēng míngwéinéngzhàng zhōu zā sān qiān
皆成碎末。复有大风，名为能障，周匝三千

dà qiān shì jiè zhàngsànhuàifēng bú lìng dé zhì yú fāng shì jiè fó zǐ
大千世界障散坏风，不令得至余方世界。佛子！

ruò lìng wú cǐ néngzhàng dà fēng shí fāng shì jiè wú bú huài jìn rú lái
若令无此能障大风，十方世界无不坏尽。如来、

yīng zhèngděng jué yì fù rú shì yǒu dà zhì fēng míngwéinéngmiè
应、正等觉亦复如是，有大智风，名为能灭，

néngmiè yī qiè zhū dà pú sà fán nǎo xí qì yǒu dà zhì fēng míngwéi
能灭一切诸大菩萨烦恼习气；有大智风，名为

qiǎo chí qiǎo chí qí gēnwèi shú pú sà bú lìng néngmiè dà zhì fēng lún
巧持，巧持其根未熟菩萨不令能灭大智风轮

duàn qí yī qiè fán nǎo xí qì fó zǐ ruò wú rú lái qiǎo chí zhì fēng
断其一切烦恼习气。佛子！若无如来巧持智风，

wú liàng pú sà jiē duòshēngwén pì zhī fó dì yóu cǐ zhì gù lìng
无量菩萨皆堕声闻、辟支佛地；由此智故，令

zhū pú sà chāo èr shèng dì ān zhù rú lái jiū jìng zhī wèi fó zǐ
诸菩萨超二乘地，安住如来究竟之位。佛子！

shì wéi rú lái xīn dì jiǔ xiàng zhū pú sà mó hē sà yīng rú shì zhī
是为如来心第九相，诸菩萨摩诃萨应如是知。

fù cì fó zǐ rú lái zhì huì wú chù bú zhì hé yǐ gù
“复次，佛子！如来智慧无处不至。何以故？

wú yī zhòngshēng ér bú jù yǒu rú lái zhì huì dàn yǐ wàngxiǎngdiān
无一众生而不具有如来智慧，但以妄想颠

dǎo zhí zhuó ér bú zhèng dé ruò lí wàngxiǎng yī qiè zhì zì rán
倒执著而不证得；若离妄想，一切智、自然

zhì wú ài zhì zé dé xiànqián fó zǐ pì rú yǒu dà jīngjuàn liàng
智、无碍智则得现前。佛子！譬如有大经卷，量

děngsān qiān dà qiān shì jiè shū xiě sān qiān dà qiān shì jiè zhōng shì
等三千大千世界，书写三千大千世界中事，

yī qiè jiē jìn suǒ wèi shū xiě dà tiě wéishānzhōng shì liàngděng dà tiě
一切皆尽。所谓书写大铁围山中事，量等大铁

wéishān shū xiě dà dì zhōng shì liàngděng dà dì shū xiě zhōngqiān
围山；书写大地中事，量等大地；书写中千
shì jiè zhōng shì liàngděngzhōngqiān shì jiè shū xiě xiǎoqiān shì jiè
世界中事，量等中千世界；书写小千世界
zhōng shì liàngděngxiǎoqiān shì jiè rú shì ruò sì tiān xià ruò dà
中事，量等小千世界；如是，若四天下，若大
hǎi ruò xū mí shān ruò dì tiāngōngdiàn ruò yù jiè kōng jū tiāngōng
海，若须弥山，若地天宫殿，若欲界空居天宫
diàn ruò sè jiè gōngdiàn ruò wú sè jiè gōngdiàn yī yī shū xiě
殿，若色界宫殿，若无色界宫殿，一一书写，
qí liàng xī děng cǐ dà jīngjuàn suī fù liàngděng dà qiān shì jiè ér
其量悉等。此大经卷虽复量等大千世界，而
quánzhù zài yī wēichénzhōng rú yī wēichén yī qiè wēichén jiē yì
全住在一微尘中；如一微尘，一切微尘皆亦
rú shì shí yǒu yī rén zhì huì míng dá jù zú chéng jiù qīngjìng tiān
如是。时，有一人智慧明达，具足成就清净天
yǎn jiàn cǐ jīngjuàn zài wēichén nèi yú zhūzhòngshēng wú shǎo lì yì
眼，见此经卷在微尘内，于诸众生无少利益，
jí zuò shì niàn wǒ dāng yǐ jīng jìn lì pò bǐ wēichén chū cǐ
即作是念：‘我当以精进力，破彼微尘，出此
jīngjuàn lìng dé ráo yì yī qiè zhòngshēng zuò shì niàn yǐ jí qǐ
经卷，令得饶益一切众生。’作是念已，即起
fāngbiàn pò bǐ wēichén chū cǐ jīngjuàn[15] lìng zhūzhòngshēng pǔ dé
方便，破彼微尘，出此经卷[15]，令诸众生普得
ráo yì rú yú yī chén yī qiè wēichényīng zhī xī rán fó zǐ
饶益。如于一尘，一切微尘应知悉然。佛子！
rú lái zhì huì yì fù rú shì wú liàng wú ài pǔ néng lì yì yī qiè
如来智慧亦复如是，无量无碍，普能利益一切
zhòngshēng jù zú zài yú zhòngshēngshēnzhōng dànzhū fán yú wàng
众生，具足在于众生身中；但诸凡愚妄
xiǎng zhí zhuó bù zhī bù jué bù dé lì yì ěr shí rú lái yǐ
想执著，不知不觉，不得利益。尔时，如来以
wú zhàng ài qīngjìng zhì yǎn pǔ guān fǎ jiè yī qiè zhòngshēng ér zuò shì
无障碍清净智眼，普观法界一切众生而作是
yán qí zāi qí zāi cǐ zhūzhòngshēngyún hé jù yǒu rú lái zhì
言：‘奇哉！奇哉！此诸众生云何具有如来智

[15] 丽本：大經；永乐北藏本及龙藏本：經卷

huì yú chī mí huò bù zhī bú jiàn wǒ dāngjiào yǐ shèngdào lìng
慧，愚痴迷惑，不知不见？我当教以圣道，令
qí yǒng lí wàngxiǎng zhí zhuó zì yú shēnzhōng dé jiàn rú lái guǎng dà
其永离妄想执著，自于身中得见如来广大
zhì huì yǔ fó wú yì jí jiào bǐ zhòngshēng xiū xí shèngdào lìng
智慧与佛无异。’即教彼众生修习圣道，令
lí wàngxiǎng lí wàngxiǎng yǐ zhèng dé rú lái wú liàng zhì huì lì
离妄想；离妄想已，证得如来无量智慧，利
yì ān lè yī qiè zhòngshēng fó zǐ shì wéi rú lái xīn dì shí xiàng
益安乐一切众生。佛子！是为如来心第十相，
zhū pú sà mó hē sà yīng rú shì zhī
诸菩萨摩诃萨应如是知。

fó zǐ pú sà mó hē sà yīng yǐ rú shì děng wú liàng wú ài
“佛子！菩萨摩诃萨应以如是等无量无碍
bù kě sī yì guǎng dà xiàng zhī rú lái yīng zhèngděng jué xīn
不可思议广大相，知如来、应、正等觉心。”

ěr shí pǔ xián pú sà mó hē sà yù chóngmíng cǐ yì ér shuō
尔时，普贤菩萨摩诃萨欲重明此义而说
sòngyán
颂言：

yù zhī zhū fó xīn dāng guān fó zhì huì
欲知诸佛心　当观佛智慧
fó zhì wú yī chù rú kōng wú suǒ yī
佛智无依处　如空无所依
zhòngshēngzhǒngzhǒngyào jí zhū fāng biàn zhì
众生种种乐　及诸方便智
jiē yī fó zhì huì fó zhì wú yī zhǐ
皆依佛智慧　佛智无依止
shēng wén yǔ dú jué jí zhū fó jiě tuō
声闻与独觉　及诸佛解脱
jiē yī yú fǎ jiè fǎ jiè wú zēng jiǎn
皆依于法界　法界无增减
fó zhì yì rú shì chū shēng yī qiè zhì
佛智亦如是　出生一切智
wú zēng yì wú jiǎn wú shēng yì wú jìn
无增亦无减　无生亦无尽
rú shuǐ qián liú dì qiú zhī wú bù dé
如水潜流地　求之无不得

wú niàn yì wú jìn　　gōng lì biàn shí fāng
无 念 亦 无 尽　　功 力 遍 十 方

fó zhì yì rú shì　　pǔ zài zhòng shēng xīn
佛 智 亦 如 是　　普 在 众 生 心

ruò yǒu qín xiū xíng　　jí dé zhì guāng míng
若 有 勤 修 行　　疾 得 智 光 明

rú lóng yǒu sì zhū　　chū shēng yī qiè bǎo
如 龙 有 四 珠　　出 生 一 切 宝

zhì zhī shēn mì chù　　fán rén mò néng jiàn
置 之 深 密 处　　凡 人 莫 能 见

fó sì zhì yì rán　　chū shēng yī qiè zhì
佛 四 智 亦 然　　出 生 一 切 智

yú rén mò néng jiàn　　wéi chú dà pú sà
余 人 莫 能 见　　唯 除 大 菩 萨

rú hǎi yǒu sì bǎo　　néng yǐn yī qiè shuǐ
如 海 有 四 宝　　能 饮 一 切 水

lìng hǎi bù liú yì　　yì fù wú zēng jiǎn
令 海 不 流 溢　　亦 复 无 增 减

rú lái zhì yì ěr　　xī làng chú fǎ ài
如 来 智 亦 尔　　息 浪 除 法 爱

guǎng dà wú yǒu biān　　néng shēng fó pú sà
广 大 无 有 边　　能 生 佛 菩 萨

xià fāng zhì yǒu dǐng　　yù sè wú sè jiè
下 方 至 有 顶　　欲 色 无 色 界

yī qiè yī xū kōng　　xū kōng bù fēn bié
一 切 依 虚 空　　虚 空 不 分 别

shēng wén yǔ dú jué　　pú sà zhòng zhì huì
声 闻 与 独 觉　　菩 萨 众 智 慧

jiē yī yú fó zhì　　fó zhì wú fēn bié
皆 依 于 佛 智　　佛 智 无 分 别

xuě shān yǒu yào wáng　　míng wéi wú jìn gēn
雪 山 有 药 王　　名 为 无 尽 根

néng shēng yī qiè shù　　gēn jīng yè huā shí
能 生 一 切 树　　根 茎 叶 华 实

fó zhì yì rú shì　　rú lái zhǒngzhōngshēng
佛 智 亦 如 是　　如来 种 中 生

jì dé pú tí yǐ　　fù shēng pú sà xíng
既 得 菩 提 已　　复 生 菩 萨 行

rú rén bǎ gān cǎo　zhì zhī yú jié shāo
如 人 把 干 草　置 之 于 劫 烧

jīn gāng yóu dòng rán　cǐ wú bù shāo lǐ
金 刚 犹 洞 然　此 无 不 烧 理

sān shì jié yǔ chà　jí qí zhōngzhòngshēng
三 世 劫 与 刹　及其中 众 生

bǐ cǎo róng bù shāo　cǐ fó wú bù zhī
彼 草 容 不 烧　此 佛 无 不 知

yǒu fēng míng sàn huài　néng huài yú dà qiān
有 风 名 散 坏　能 坏 于 大 千

ruò wú bié fēng zhǐ　huài jí wú liàng jiè
若 无 别 风 止　坏 及 无 量 界

dà zhì fēng yì ěr　miè zhū pú sà huò
大 智 风 亦 尔　灭 诸 菩 萨 惑

bié yǒu shàn qiǎo fēng　lìng zhù rú lái dì
别 有 善 巧 风　令 住 如 来 地

rú yǒu dà jīng juàn　liàng děng sān qiān jiè
如 有 大 经 卷　量 等 三 千 界

zài yú yī chén nèi　yī qiè chén xī rán
在 于 一 尘 内　一 切 尘 悉 然

yǒu yī cōng huì rén　jìng yǎn xī míng jiàn
有 一 聪 慧 人　净 眼 悉 明 见

pò chén chū jīng juàn　pǔ ráo yì zhòng shēng
破 尘 出 经 卷　普 饶 益 众 生

fó zhì yì rú shì　biàn zài zhòng shēng xīn
佛 智 亦 如 是　遍 在 众 生 心

wàng xiǎng zhī suǒ chán　bù jué yì bù zhī
妄 想 之 所 缠　不 觉 亦 不 知

zhū fó dà cí bēi　lìng qí chú wàng xiǎng
诸 佛 大 慈 悲　令 其 除 妄 想

rú shì nǎi chū xiàn　ráo yì zhū pú sà
如 是 乃 出 现　饶 益 诸 菩 萨

大方广佛华严经卷第五十一

bǔ quēzhēnyán

补阙真言

（三遍）

ná mó sānmǎnduō mò tuó nán ē bō là dì hē duōzhé zhé
南无三满哆.没驮喃.阿钵啰帝.喝多折.折

nà mí ǎn jī mí jī mí dá tǎ gě tǎ nán mò wǎ shān dìng
捺弥.唵.鸡弥鸡弥.怛塔葛塔喃.末瓦山.矴

bō là dì wū dá mó dá mó dá tǎ gě tǎ nán mò wǎ hòng pō
钵啰帝.乌怛摩怛摩.怛塔葛塔喃.末瓦吽.婆

suō hē
莎诃.

jǔ zàn

举赞

pǔ guāng zài huì dà fǎ chóngxuān gāochāo shí shèng yǔ sān
普光再会.大法重宣.高超十圣与三

xián děng jué yì yōuxuán xīn yuè gū yuán jiū jìng lí yánquán
贤.等觉义幽玄.心月孤圆.究竟离言诠.

jǔ zì mǔzàn

举字母赞

（一遍）

huāyán zì mǔ zhòng yì qīnxuān shàn cái tóng zǐ dé zhēnchuán
华严字母.众艺亲宣.善财童子得真传.

mì mì yì yōuxuán gōng dé wú biān chàngsòng lì rén tiān
秘密义幽玄.功德无边.唱诵利人天.

huāyán zì mǔ

华严字母

（一遍）

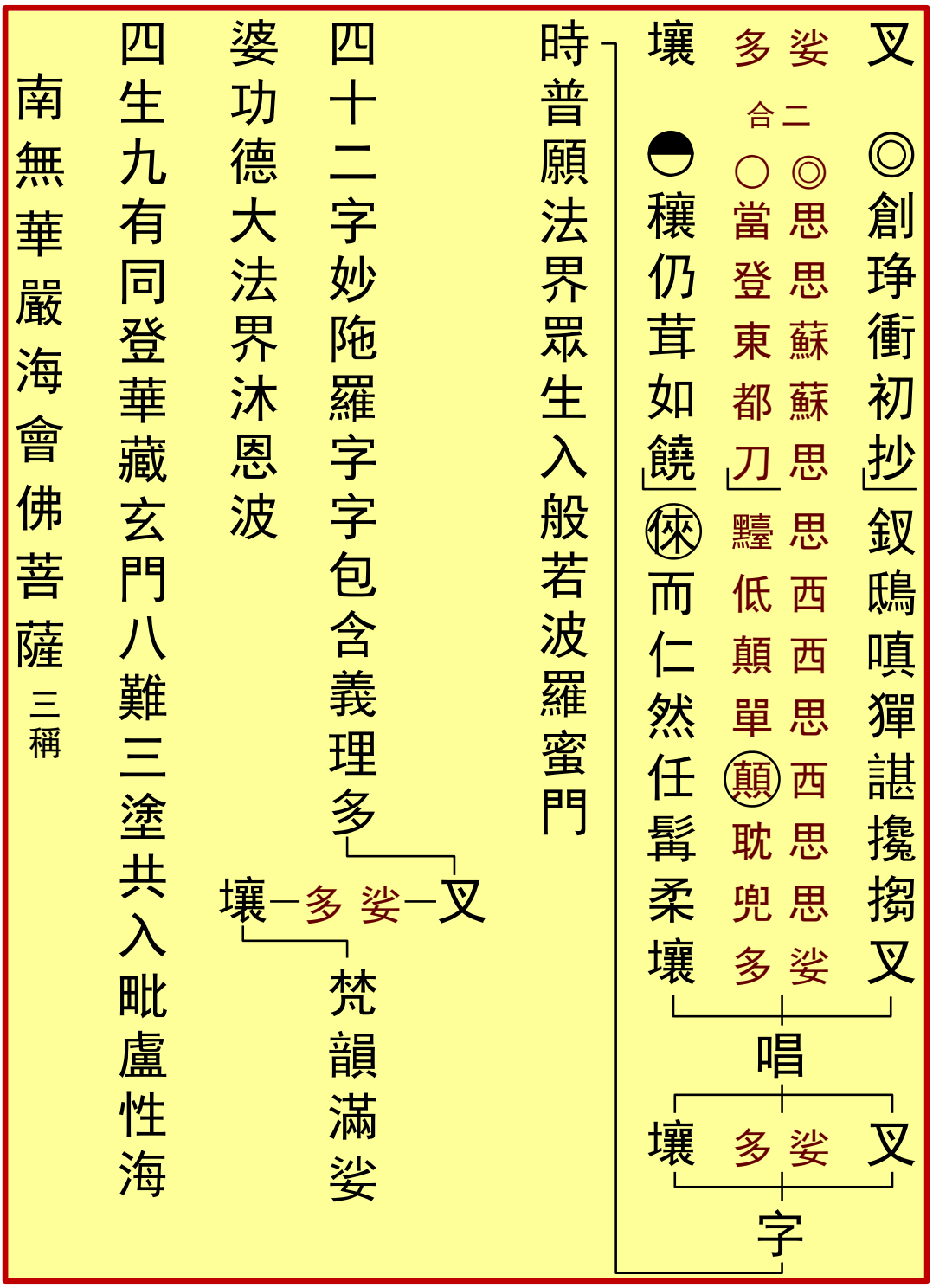

chao changchengchongchuchaochai chi chinchanchinchan

25. 叉 創 琤 衝 初 抄 釵 鴉 嗔 獰 諶 攙

chouchao chàngchao zì shí pǔ yuàn fǎ jiè zhòngshēng rù bō rě

搦 叉 唱 叉 字时. 普愿法界众生. 入般若

bō luó mì mén

波罗蜜门.

saodao si dang si deng su dong su du si
26. 娑多（二合）思當.思登.蘇東.蘇都.思
dao si dai si di si din si dan si din si dan si dou
刀.思黵.西低 .西顛 .思單 .西顛 .思耽 .思兜 .
saodao changsaodao zì shí pǔ yuàn fǎ jiè zhòngshēng rù bō rě
娑多 唱娑多字时. 普愿法界众 生. 入般若
bō luó mì mén
波罗蜜门.

rao rangrengrong ru rao rai ri rin ran rin ran rou rao
27. 壤 穰仍茸如饒倀而仁然任髯柔壤
changrao zì shí pǔ yuàn fǎ jiè zhòngshēng rù bō rě bō luó mì
唱壤字时. 普愿法界众 生. 入般若波罗蜜
mén
门 .

sì shí èr zì miào tuó luó zì zì bāohán yì lǐ duō chao
四十二字妙陀罗. 字字包含义理多. 叉.
saodao rao fàn yùn mǎn suō pó gōng dé dà fǎ jiè mù ēn bō
娑多. 壤. 梵韵满娑婆. 功德大. 法界沐恩波.
sì shēng jiǔ yǒu tóngdēnghuāzàngxuánmén bā nánsān tú
四生九有. 同登华藏玄门. 八难三途.
gòng rù pí lú xìng hǎi
共入毗卢性海.

ná mó huāyán hǎi huì fó pú sà
南无华严海会佛菩萨（合掌三称）

huí xiàng jì
回向偈

（一遍）

yuàn yǐ cǐ gōng dé pǔ jí yú yī qiè
愿以此功德 普及于一切
wǒ děng yǔ zhòngshēng jiē gòngchéng fó dào
我等与众生 皆共成佛道

dà fāngguǎng fó huā yán jīng juàn dì wǔ shí èr

大方广佛华严经卷第五十二

táng yú tiánguósānzàngshāmén shí chānántuó yì

唐于阗国三藏沙门实叉难陀译[16]

rú lái chūxiàn pǐn dì sān shí qī zhī sān

如来出现品第三十七之三

fó zǐ pú sà mó hē sà yīngyún hé zhī rú lái yīng zhèng

“佛子！菩萨摩诃萨应云何知如来、应、正

děng jué jìng jiè fó zǐ pú sà mó hē sà yǐ wú zhàng wú ài zhì

等觉境界？佛子！菩萨摩诃萨以无障无碍智

huì zhī yī qiè shì jiān jìng jiè shì rú lái jìng jiè zhī yī qiè sān shì jìng

慧，知一切世间境界是如来境界，知一切三世境

jiè yī qiè chà jìng jiè yī qiè fǎ jìng jiè yī qiè zhòngshēng jìng jiè

界、一切刹境界、一切法境界、一切众生境界、

zhēn rú wú chā bié jìng jiè fǎ jiè wú zhàng ài jìng jiè shí jì wú biān

真如无差别境界、法界无障碍境界、实际无边

jì jìng jiè xū kōng wú fēn liàng jìng jiè wú jìng jiè jìng jiè shì rú lái jìng

际境界、虚空无分量境界、无境界境界是如来境

jiè fó zǐ rú yī qiè shì jiān jìng jiè wú liàng rú lái jìng jiè yì wú

界。佛子！如一切世间境界无量，如来境界亦无

liàng rú yī qiè sān shì jìng jiè wú liàng rú lái jìng jiè yì wú liàng

量；如一切三世境界无量，如来境界亦无量；

nǎi zhì rú wú jìng jiè jìng jiè wú liàng rú lái jìng jiè yì wú liàng rú

乃至，如无境界境界无量，如来境界亦无量；如

wú jìng jiè jìng jiè yī qiè chù wú yǒu rú lái jìng jiè yì rú shì yī qiè chù

无境界境界一切处无有，如来境界亦如是一切处

wú yǒu fó zǐ pú sà mó hē sà yīng zhī xīn jìng jiè shì rú lái jìng jiè

无有。佛子！菩萨摩诃萨应知心境界是如来境界。

rú xīn jìng jiè wú liàng wú biān wú fù wú tuō rú lái jìng jiè yì wú

如心境界无量无边、无缚无脱，如来境界亦无

liàng wú biān wú fù wú tuō hé yǐ gù yǐ rú shì rú shì sī wéi fēn

量无边、无缚无脱。何以故？以如是如是思惟分

[16] 丽本：于闐國三藏實叉難陀奉制譯；永乐北藏本及龙藏本：唐于闐國三藏沙門實叉難陀譯

bié rú shì rú shì wú liàngxiǎnxiàn gù fó zǐ rú dà lóngwáng suí
别，如是如是无量显现故。佛子！如大龙王随
xīn jiàng yǔ qí yǔ bù cóng nèi chū bù cóngwài chū rú lái jìng jiè
心降雨，其雨不从内出、不从外出。如来境界
yì fù rú shì suí yú rú shì sī wéi fēn bié zé yǒu rú shì wú liàngxiǎn
亦复如是，随于如是思惟分别，则有如是无量显
xiàn yú shí fāngzhōng xī wú lái chù fó zǐ rú dà hǎi shuǐ jiē
现，于十方中悉无来处。佛子！如大海水，皆
cónglóngwáng xīn lì suǒ qǐ zhū fó rú lái yī qiè zhì hǎi yì fù rú shì
从龙王心力所起。诸佛如来一切智海亦复如是，
jiē cóng rú lái wǎng xī dà yuàn zhī suǒshēng qǐ
皆从如来往昔大愿之所生起。

fó zǐ yī qiè zhì hǎi wú liàng wú biān bù kě sī yì bù
“佛子！一切智海无量无边，不可思议，不
kě yánshuō rán wǒ jīn zhě lüè shuō pì yù rǔ yīng dì tīng fó zǐ
可言说；然我今者略说譬喻，汝应谛听。佛子！
cǐ yán fú tí yǒu èr qiān wǔ bǎi hé liú rù dà hǎi xī jū yē ní yǒu
此阎浮提有二千五百河流入大海，西拘耶尼有
wǔ qiān hé liú rù dà hǎi dōng fú pó tí yǒu qī qiān wǔ bǎi hé liú rù
五千河流入大海，东弗婆提有七千五百河流入
dà hǎi běi yù dānyuèyǒu yī wàn hé liú rù dà hǎi
大海，北鬱单越有一万河流入大海。

fó zǐ cǐ sì tiān xià rú shì èr wàn wǔ qiān hé xiāng xù
“佛子！此四天下，如是二万五千河相续
bù jué liú rù dà hǎi yú yì yún hé cǐ shuǐduō fǒu
不绝流入大海。于意云何，此水多不？”

dá yán shènduō
答言：“甚多。”

fó zǐ fù yǒu shí guāngmínglóngwáng yù dà hǎi zhōngshuǐ
“佛子！复有十光明龙王，雨大海中水
bèi guòqián bǎi guāngmínglóngwáng yù dà hǎi zhōngshuǐ fù bèi qián
倍过前；百光明龙王，雨大海中水复倍前；
dà zhuāngyánlóngwáng mó nà sī lóngwáng léi zhènlóngwáng nán
大庄严龙王、摩那斯龙王、雷震龙王、难
tuó bá nán tuó lóngwáng wú liàngguāngmínglóngwáng lián shù bú duàn
陀跋难陀龙王、无量光明龙王、连澍[17]不断

[17] 丽本：霆；永乐北藏本及龙藏本：澍

lóngwáng dà shènglóngwáng dà fèn xùnlóngwáng rú shì děng bā shí
龙 王、大 胜 龙 王、大奋迅龙 王，如是等八十
yì zhū dà lóngwáng gè yù dà hǎi jiē xī zhǎnzhuǎn bèi guò yú qián
亿诸大龙 王，各雨大海，皆悉展 转 倍过于前；
suō jié luó lóngwáng tài zǐ míngyán fú chuáng yù dà hǎi zhōngshuǐ fù
娑竭罗龙 王太子，名阎浮 幢，雨大海 中 水复
bèi qián fó zǐ shí guāngmínglóngwánggōngdiànzhōngshuǐ liú rù dà
倍前。佛子！十 光 明龙 王 宫 殿 中 水流入大
hǎi fù bèi guòqián bǎi guāngmínglóngwánggōngdiànzhōngshuǐ liú rù
海，复倍过前；百 光 明龙 王 宫 殿 中 水流入
dà hǎi fù bèi guòqián dà zhuāngyánlóngwáng mó nà sī lóngwáng
大海，复倍过前；大 庄 严龙 王、摩那斯龙 王、
léi zhènlóngwáng nán tuó bá nán tuólóngwáng wú liàngguāngmínglóng
雷震龙 王、难陀跋难陀龙 王、无量 光 明龙
wáng lián shù[18] bú duànlóngwáng dà shènglóngwáng dà fèn xùnlóng
王、连澍[18]不断龙 王、大 胜 龙 王、大奋迅龙
wáng rú shì děng bā shí yì zhū dà lóngwáng gōngdiàn gè bié qí
王，如是等八十亿诸大龙 王，宫 殿各别，其
zhōngyǒushuǐ liú rù dà hǎi jiē xī zhǎnzhuǎn bèi guò yú qián suō jié luó
中 有水流入大海，皆悉展 转 倍过于前；娑竭罗
lóngwáng tài zǐ yán fú chuánggōngdiànzhōngshuǐ liú rù dà hǎi fù bèi
龙 王太子阎浮 幢 宫 殿 中 水流入大海，复倍
guòqián fó zǐ suō jié luó lóngwánglián yù dà hǎi shuǐ fù bèi qián
过前。佛子！娑竭罗龙 王连雨大海，水复倍前；
qí suō jié luó lóngwánggōngdiànzhōngshuǐyǒngchū rù hǎi fù bèi yú qián
其娑竭罗龙 王 宫 殿 中 水涌出入海，复倍于前；
qí suǒ chūshuǐgàn liú lí sè yǒngchūyǒu shí shì gù dà hǎi cháo bù
其所出水绀琉璃色，涌出有时，是故大海潮不
shī shí fó zǐ rú shì dà hǎi qí shuǐ wú liàng zhòngbǎo wú liàng
失时。佛子！如是大海，其水无量，众 宝无量，
zhòngshēng wú liàng suǒ yī dà dì yì fù wú liàng
众 生 无量，所依大地亦复无量。

fó zǐ yú rǔ yì yún hé bǐ dà hǎi wéi wú liàng fǒu
“佛子！于汝意云何，彼大海为无量不？”

dá yán shí wéi wú liàng bù kě wéi yù
答言：“实为无量，不可为喻[19]。”

[18] 丽本：霆；永乐北藏本及龙藏本：澍
[19] 丽本：諭；永乐北藏本及龙藏本：喻

fó zǐ cǐ dà hǎi wú liàng yú rú lái zhì hǎi wú liàng bǎi
“佛子！此大海无量于如来智海无量，百
fēn bù jí yī qiān fēn bù jí yī nǎi zhì yōu bō ní shā tuó fēn bù jí
分不及一，千分不及一，乃至优波尼沙陀分不及
qí yī dàn suí zhòngshēng xīn wèi zuò pì yù ér fó jìng jiè fēi pì suǒ
其一；但随众生心为作譬喻，而佛境界非譬所
jí fó zǐ pú sà mó hē sà yīng zhī rú lái zhì hǎi wú liàng cóngchū
及。佛子！菩萨摩诃萨应知如来智海无量，从初
fā xīn xiū yī qiè pú sà xíng bú duàn gù yīng zhī bǎo jù wú liàng yī
发心修一切菩萨行不断故；应知宝聚无量，一
qiè pú tí fēn fǎ sānbǎozhǒng bú duàn gù yīng zhī suǒ zhùzhòngshēng
切菩提分法、三宝种不断故；应知所住众生
wú liàng yī qiè xué wú xué shēngwén dú jué suǒshòuyòng gù
无量，一切学、无学、声闻、独觉所受用故；
yīng zhī zhù dì wú liàng cóngchūhuān xǐ dì nǎi zhì jiū jìng wú zhàng ài
应知住地无量，从初欢喜地乃至究竟无障碍
dì zhū pú sà suǒ jū gù fó zǐ pú sà mó hē sà wèi rù wú liàng
地诸菩萨所居故。佛子！菩萨摩诃萨为入无量
zhì huì lì yì yī qiè zhòngshēng gù yú rú lái yīng zhèngděng jué
智慧利益一切众生故，于如来、应、正等觉
jìng jiè yīng rú shì zhī
境界应如是知。”

ěr shí pǔ xián pú sà mó hē sà yù chóngmíng cǐ yì ér shuō
尔时，普贤菩萨摩诃萨欲重明此义而说
sòngyán
颂言：

rú xīn jìng jiè wú yǒu liàng zhū fó jìng jiè yì fù rán
如心境界无有量　诸佛境界亦复然
rú xīn jìng jiè cóng yì shēng fó jìng rú shì yīng guān chá
如心境界从意生　佛境如是应观察
rú lóng bù lí yú běn chù yǐ xīn wēi lì shù[20] dà yǔ
如龙不离于本处　以心威力澍[20]大雨
yǔ shuǐ suī wú lái qù chù suí lóng xīn gù xī chōng qià
雨水虽无来去处　随龙心故悉充洽
shí lì móu ní yì rú shì wú suǒ cóng lái wú suǒ qù
十力牟尼亦如是　无所从来无所去

[20] 丽本：霆；永乐北藏本及龙藏本：澍

ruò yǒu jìng xīn zé xiàn shēn　liàng děng fǎ jiè rù máo kǒng
若有净心则现身　量等法界入毛孔

rú hǎi zhēn qí wú yǒu liàng　zhòng shēng dà dì yì fù rán
如海珍奇无有量　众生大地亦复然

shuǐ xìng yī wèi děng wú bié　yú zhōng shēng zhě gè méng lì
水性一味等无别　于中生者各蒙利

rú lái zhì hǎi yì rú shì　yī qiè suǒ yǒu jiē wú liàng
如来智海亦如是　一切所有皆无量

yǒu xué wú xué zhù dì rén　xī zài qí zhōng dé ráo yì
有学无学住地人　悉在其中得饶益

fó zǐ　pú sà mó hē sà yīng yún hé zhī rú lái yīng zhèng
“佛子！菩萨摩诃萨应云何知如来、应、正

děng jué xíng　fó zǐ　pú sà mó hē sà yīng zhī wú ài xíng shì rú lái
等觉行？佛子！菩萨摩诃萨应知无碍行是如来

xíng　yīng zhī zhēn rú xíng shì rú lái xíng　fó zǐ　rú zhēn rú　qián
行，应知真如行是如来行。佛子！如真如，前

jì bù shēng　hòu jì bú dòng　xiàn zài bù qǐ　rú lái xíng yì rú shì
际不生，后际不动，现在不起；如来行亦如是，

bù shēng　bú dòng　bù qǐ　fó zǐ　rú fǎ jiè　fēi liàng　fēi
不生、不动、不起。佛子！如法界，非量、非

wú liàng　wú xíng gù　rú lái xíng yì rú shì　fēi liàng　fēi wú liàng
无量，无形故；如来行亦如是，非量、非无量，

wú xíng gù　fó zǐ　pì rú niǎo fēi xū kōng　jīng yú bǎi nián　yǐ jīng
无形故。佛子！譬如鸟飞虚空，经于百年，已经

guò chù　wèi jīng guò chù jiē bù kě liàng　hé yǐ gù　xū kōng jiè wú
过处、未经过处皆不可量。何以故？虚空界无

biān jì gù　rú lái xíng yì rú shì　jiǎ shǐ yǒu rén jīng bǎi qiān yì nà yóu
边际故。如来行亦如是，假使有人经百千亿那由

tā jié fēn bié yǎn shuō　yǐ shuō　wèi shuō　jiē bù kě liàng　hé yǐ gù
他劫分别演说，已说、未说皆不可量。何以故？

rú lái xíng wú biān jì gù　fó zǐ　rú lái　yīng　zhèng děng jué zhù
如来行无边际故。佛子！如来、应、正等觉住

wú ài xíng　wú yǒu zhù chù　ér néng pǔ wèi yī qiè zhòng shēng shì xiàn suǒ
无碍行，无有住处，而能普为一切众生示现所

xíng　lìng qí jiàn yǐ　chū guò yī qiè zhū zhàng ài dào　fó zǐ　pì
行，令其见已，出过一切诸障碍道。佛子！譬

rú jīn chì niǎo wáng　fēi xíng xū kōng　huí xiáng bú qù　yǐ qīng jìng yǎn
如金翅鸟王，飞行虚空，回翔不去，以清净眼

guānchá hǎi nèi zhū lónggōngdiàn fèn yǒngměng lì yǐ zuǒyòu chì gǔ
观察海内诸龙宫殿，奋勇猛力，以左右翅鼓

yáng hǎi shuǐ xī lìng liǎng pì zhī lóngnán nǚ mìngjiāng jìn zhě ér bó qǔ
扬海水悉令两辟，知龙男女命将尽者而搏取

zhī rú lái yīng zhèngděng jué jīn chì niǎowáng yì fù rú shì zhù
之。如来、应、正等觉金翅鸟王亦复如是，住

wú ài xíng yǐ jìng fó yǎnguānchá fǎ jiè zhū gōngdiànzhōng yī qiè zhòng
无碍行，以净佛眼观察法界诸宫殿中一切众

shēng ruò céngzhòngshàngēn yǐ chéngshú zhě rú lái fèn yǒngměng shí
生，若曾种善根已成熟者，如来奋勇猛十

lì yǐ zhǐ guānliǎng chì gǔ yángshēng sǐ dà ài shuǐhǎi shǐ qí liǎng pì
力，以止观两翅鼓扬生死大爱水海，使其两辟

ér cuō qǔ zhī zhì fó fǎ zhōng lìng duàn yī qiè wàngxiǎng xì lùn
而撮取之，置佛法中，令断一切妄想戏论，

ān zhù rú lái wú fēn bié wú ài xíng fó zǐ pì rú rì yuè dú wú
安住如来无分别无碍行。佛子！譬如日月，独无

děng lǚ zhōuxíng xū kōng lì yì zhòngshēng bú zuò shì niàn wǒ
等侣，周行虚空，利益众生，不作是念：‘我

cóng hé lái ér zhì hé suǒ zhū fó rú lái yì fù rú shì xìngběn
从何来，而至何所。’诸佛如来亦复如是，性本

jì miè wú yǒu fēn bié shì xiànyóuxíng yī qiè fǎ jiè wèi yù ráo yì
寂灭，无有分别，示现游行一切法界，为欲饶益

zhū zhòngshēng gù zuò zhū fó shì wú yǒu xiū xī bù shēng rú shì xì lùn
诸众生故，作诸佛事无有休息，不生如是戏论

fēn bié wǒ cóng bǐ lái ér xiàng bǐ qù fó zǐ pú sà
分别：‘我从彼来，而向彼去。’佛子！菩萨

mó hē sà yīng yǐ rú shì děng wú liàngfāngbiàn wú liàngxìngxiàng zhī jiàn
摩诃萨应以如是等无量方便、无量性相，知见

rú lái yīng zhèngděng jué suǒxíng zhī xíng
如来、应、正等觉所行之行。”

ěr shí pǔ xián pú sà yù chóngmíng cǐ yì ér shuōsòngyán
尔时，普贤菩萨欲重明此义而说颂言：

pì rú zhēn rú bù shēngmiè wú yǒu fāng suǒ wú néng jiàn
譬如真如不生灭　无有方所无能见

dà ráo yì zhě xíng rú shì chū guò sān shì bù kě liàng
大饶益者行如是　出过三世不可量

fǎ jiè fēi jiè fēi fēi jiè fēi shì yǒu liàng fēi wú liàng
法界非界非非界　非是有量非无量

dà gōng dé zhě xíng yì rán　fēi liàng wú liàng wú shēn gù
大功德者行亦然　非量无量无身故

rú niǎo fēi xíng yì qiān suì　qián hòu xū kōng děng wú bié
如鸟飞行亿千岁　前后虚空等无别

zhòng jié yǎnshuō rú lái xíng　yǐ shuō wèi shuō bù kě liàng
众劫演说如来行　已说未说不可量

jīn chì zài kōngguān dà hǎi　pì shuǐ bó qǔ lóng nán nǚ
金翅在空观大海　辟水搏取龙男女

shí lì néng bá shàngēn rén　lìng chū yǒu hǎi chú zhòng huò
十力能拔善根人　令出有海除众惑

pì rú rì yuè yóu xū kōng　zhào lín yī qiè bù fēn bié
譬如日月游虚空　照临一切不分别

shì zūn zhōu xíng yú fǎ jiè　jiàohuàzhòngshēng wú dòngniàn
世尊周行于法界　教化众生无动念

fó zǐ　zhū pú sà mó hē sà yīngyún hé zhī rú lái yīng
“佛子！诸菩萨摩诃萨应云何知如来、应、

zhèngděng jué chéngzhèng jué　fó zǐ　pú sà mó hē sà yīng zhī rú
正等觉成正觉？佛子！菩萨摩诃萨应知如

lái chéngzhèng jué　yú yī qiè yì wú suǒguānchá　yú fǎ píngděng wú
来成正觉，于一切义无所观察，于法平等无

suǒ yí huò　wú èr wú xiàng　wú xíng wú zhǐ　wú liàng wú jì　yuǎn
所疑惑，无二无相，无行无止，无量无际，远

lí èr biān　zhù yú zhōngdào　chūguò yī qiè wén zì yánshuō　zhī yī
离二边，住于中道，出过一切文字言说，知一

qiè zhòngshēng xīn niàn suǒ xíng　gēnxìng yù yào　fán nǎo rǎn xí　jǔ yào
切众生心念所行、根性欲乐、烦恼染习；举要

yán zhī　yú yī niànzhōng xī zhī sān shì yī qiè zhū fǎ　fó zǐ　pì
言之，于一念中悉知三世一切诸法。佛子！譬

rú dà hǎi pǔ néng yìn xiàn sì tiān xià zhōng yī qiè zhòngshēng sè shēnxíng
如大海普能印现四天下中一切众生色身形

xiàng　shì gù gòngshuō yǐ wéi dà hǎi　zhū fó pú tí yì fù rú shì
像，是故共说以为大海；诸佛菩提亦复如是，

pǔ xiàn yī qiè zhòngshēng xīn niàn　gēnxìngyào yù ér wú suǒxiàn　shì gù
普现一切众生心念、根性乐欲而无所现，是故

shuōmíngzhū fó pú tí　fó zǐ　zhū fó pú tí　yī qiè wén zì suǒ
说名诸佛菩提。佛子！诸佛菩提，一切文字所

bù néngxuān　yī qiè yīn shēngsuǒ bù néng jí　yī qiè yán yǔ suǒ bù
不能宣，一切音声所不能及，一切言语所不

néngshuō dàn suí suǒ yìngfāngbiàn kāi shì fó zǐ rú lái yīng
能说，但随所应方便开示。佛子！如来、应、
zhèngděng jué chéngzhèng jué shí dé yī qiè zhòngshēngliàngděngshēn
正等觉成正觉时，得一切众生量等身，
dé yī qiè fǎ liàngděngshēn dé yī qiè chàliàngděngshēn dé yī qiè
得一切法量等身，得一切刹量等身，得一切
sān shì liàngděngshēn dé yī qiè fó liàngděngshēn dé yī qiè yǔ yán
三世量等身，得一切佛量等身，得一切语言
liàngděngshēn dé zhēn rú liàngděngshēn dé fǎ jiè liàngděngshēn
量等身，得真如量等身，得法界量等身，
dé xū kōng jiè liàngděngshēn dé wú ài jiè liàngděngshēn dé yī qiè
得虚空界量等身，得无碍界量等身，得一切
yuànliàngděngshēn dé yī qiè xíngliàngděngshēn dé jì miè niè pán jiè
愿量等身，得一切行量等身，得寂灭涅槃界
liàngděngshēn fó zǐ rú suǒ dé shēn yán yǔ jí xīn yì fù rú shì
量等身。佛子！如所得身，言语及心亦复如是，
dé rú shì děng wú liàng wú shù qīng jìng sān lún fó zǐ rú lái chéng
得如是等无量无数清净三轮。佛子！如来成
zhèng jué shí yú qí shēnzhōng pǔ jiàn yī qiè zhòngshēngchéngzhèng jué
正觉时，于其身中普见一切众生成正觉，
nǎi zhì pǔ jiàn yī qiè zhòngshēng rù niè pán jiē tóng yī xìng suǒ wèi wú
乃至普见一切众生入涅槃，皆同一性，所谓无
xìng wú hé děngxìng suǒ wèi wú xiàngxìng wú jìn xìng wú shēngxìng
性。无何等性？所谓无相性、无尽性、无生性、
wú mièxìng wú wǒ xìng wú fēi wǒ xìng wú zhòngshēngxìng wú fēi
无灭性、无我性、无非我性、无众生性、无非
zhòngshēngxìng wú pú tí xìng wú fǎ jiè xìng wú xū kōngxìng yì
众生性、无菩提性、无法界性、无虚空性，亦
fù wú yǒu chéngzhèng jué xìng zhī yī qiè fǎ jiē wú xìng gù dé yī qiè
复无有成正觉性。知一切法皆无性故，得一切
zhì dà bēi xiāng xù jiù dù zhòngshēng fó zǐ pì rú xū kōng
智，大悲相续，救度众生。佛子！譬如虚空，
yī qiè shì jiè ruò chéng ruò huài cháng wú zēngjiǎn hé yǐ gù xū
一切世界若成若坏，常无增减。何以故？虚
kōng wú shēng gù zhū fó pú tí yì fù rú shì ruò chéngzhèng jué
空无生故。诸佛菩提亦复如是，若成正觉、
bù chéngzhèng jué yì wú zēngjiǎn hé yǐ gù pú tí wú xiàng
不成正觉，亦无增减。何以故？菩提无相、

wú fēi xiàng wú yī wú zhǒngzhǒng gù fó zǐ jiǎ shǐ yǒu rén néng
无非相，无一、无种种故。佛子！假使有人能
huàzuò héng hé shā děng xīn yī yī xīn fù huàzuò héng hé shā děng fó
化作恒河沙等心，一一心复化作恒河沙等佛，
jiē wú sè wú xíng wú xiàng rú shì jìn héng hé shā děng jié wú yǒu
皆无色、无形、无相，如是尽恒河沙等劫无有
xiū xī fó zǐ yú rǔ yì yún hé bǐ rén huà xīn huàzuò rú lái
休息。佛子！于汝意云何？彼人化心，化作如来，
fán yǒu jǐ hé rú lái xìng qǐ miào dé pú sà yán rú wǒ jiě
凡有几何？”如来性起妙德菩萨言：“如我解
yú rén suǒshuō yì huà yǔ bú huàděng wú yǒu bié yún hé wènyánfán
于仁所说义，化与不化等无有别，云何问言凡
yǒu jǐ hé pǔ xián pú sà yán shàn zāi shàn zāi fó zǐ
有几何？”普贤菩萨言：“善哉善哉！佛子！
rú rǔ suǒshuō shè yī qiè zhòngshēng yú yī niànzhōng xī chéngzhèng
如汝所说，设一切众生，于一念中悉成正
jué yǔ bù chéngzhèng jué děng wú yǒu yì hé yǐ gù pú tí wú
觉，与不成正觉等无有异。何以故？菩提无
xiàng gù ruò wú yǒuxiàng zé wú zēng wú jiǎn fó zǐ pú sà mó
相故；若无有相，则无增无减。佛子！菩萨摩
hē sà yīng rú shì zhī chéngděngzhèng jué tóng yú pú tí yī xiàng wú xiàng
诃萨应如是知成等正觉同于菩提一相无相。
rú lái chéngzhèng jué shí yǐ yī xiàngfāngbiàn rù shànjué zhì sānmèi
如来成正觉时，以一相方便入善觉智三昧；
rù yǐ yú yī chéngzhèng jué guǎng dà shēn xiàn yī qiè zhòngshēng shù
入已，于一成正觉广大身，现一切众生数
děngshēnzhù yú shēnzhōng rú yī chéngzhèng jué guǎng dà shēn yī qiè
等身住于身中。如一成正觉广大身，一切
chéngzhèng jué guǎng dà shēn xī yì rú shì fó zǐ rú lái yǒu rú shì
成正觉广大身悉亦如是。佛子！如来有如是
děng wú liàng chéngzhèng jué mén shì gù yīng zhī rú lái suǒxiànshēn wú
等无量成正觉门，是故应知如来所现身无
yǒuliàng yǐ wú liàng gù shuō rú lái shēnwéi wú liàng jiè děngzhòng
有量；以无量故，说如来身为无量界、等众
shēng jiè fó zǐ pú sà mó hē sà yīng zhī rú lái shēn yī máokǒng
生界。佛子！菩萨摩诃萨应知如来身一毛孔
zhōng yǒu yī qiè zhòngshēng shù děng zhū fó shēn hé yǐ gù rú lái
中，有一切众生数等诸佛身。何以故？如来

chéngzhèng jué shēn jiū jìng wú shēngmiè gù rú yī máokǒngbiàn fǎ jiè
成 正 觉身究竟无 生 灭故。如一毛 孔 遍法界，

yī qiè máokǒng xī yì rú shì dāng zhī wú yǒushǎo xǔ chùkōng wú fó
一切毛 孔 悉亦如是， 当 知无有少 许处空 无佛

shēn hé yǐ gù rú lái chéngzhèng jué wú chù bú zhì gù suí qí
身。何以故？ 如来 成 正 觉，无处不至故；随其

suǒnéng suí qí shì lì yú dàochǎng pú tí shù xià shī zǐ zuòshàng
所 能，随其势力，于道 场 菩提树下师子座 上，

yǐ zhǒngzhǒngshēnchéngděngzhèng jué fó zǐ pú sà mó hē sà yīng
以 种 种 身 成 等 正 觉。佛子！ 菩萨摩诃萨应

zhī zì xīn niànniànchángyǒu fó chéngzhèng jué hé yǐ gù zhū fó
知自心念念 常 有佛 成 正 觉。何以故？ 诸佛

rú lái bù lí cǐ xīn chéngzhèng jué gù rú zì xīn yī qiè zhòngshēng
如来不离此心 成 正 觉故。如自心，一切 众 生

xīn yì fù rú shì xī yǒu rú lái chéngděngzhèng jué guǎng dà zhōu
心亦复如是， 悉有如来 成 等 正 觉， 广 大周

biàn wú chù bù yǒu bù lí bú duàn wú yǒu xiū xī rù bù sī yì
遍，无处不有，不离不 断，无有休息，入不思议

fāngbiàn fǎ mén fó zǐ pú sà mó hē sà yīng rú shì zhī rú lái
方 便法门。佛子！ 菩萨摩诃萨应如是知如来

chéngzhèng jué
成 正 觉。”

ěr shí pǔ xián pú sà mó hē sà yù chóngmíng cǐ yì ér shuō
尔时， 普贤菩萨摩诃萨欲 重 明此义而说

sòngyán
颂言：

zhèng jué liǎo zhī yī qiè fǎ wú èr lí èr xī píng děng
正 觉了知一切法 无二离二悉平 等

zì xìng qīng jìng rú xū kōng wǒ yǔ fēi wǒ bù fēn bié
自 性 清 净 如 虚 空 我 与 非 我 不 分 别

rú hǎi yìn xiàn zhòng shēng shēn yǐ cǐ shuō qí wéi dà hǎi
如海印现 众 生 身 以此说其为大海

pú tí pǔ yìn zhū xīn xíng shì gù shuō míng wéi zhèng jué
菩 提 普 印 诸 心 行 是故说名为正 觉

pì rú shì jiè yǒu chéng bài ér yú xū kōng bù zēng jiǎn
譬 如 世 界 有 成 败 而于虚 空 不 增 减

yī qiè zhū fó chū shì jiān pú tí yī xiàng héng wú xiàng
一 切 诸 佛 出 世 间 菩提一 相 恒 无 相

rú rén huà xīn huà zuò fó　huà yǔ bú huà xìng wú yì
如人化心化作佛　化与不化性无异

yī qiè zhòng shēng chéng pú tí　chéng yǔ bù chéng wú zēngjiǎn
一切众生成菩提　成与不成无增减

fó yǒu sān mèi míng shàn jué　pú tí shù xià rù cǐ dìng
佛有三昧名善觉　菩提树下入此定

fàngzhòngshēngděng wú liàngguāng　kāi wù qún pǐn rú lián fū
放众生等无量光　开悟群品如莲敷

rú sān shì jié chà zhòng shēng　suǒ yǒu xīn niàn jí gēn yù
如三世劫刹众生　所有心念及根欲

rú shì shù děng shēn jiē xiàn　shì gù zhèng jué míng wú liàng
如是数等身皆现　是故正觉名无量

fó zǐ　pú sà mó hē sà yīngyún hé zhī rú lái yīng zhèng
“佛子！菩萨摩诃萨应云何知如来、应、正

děng jué zhuàn fǎ lún　fó zǐ　pú sà mó hē sà yīng rú shì zhī rú
等觉转法轮？佛子！菩萨摩诃萨应如是知如

lái yǐ xīn zì zài lì wú qǐ wú zhuàn ér zhuàn fǎ lún　zhī yī qiè fǎ
来以心自在力无起无转而转法轮，知一切法

héng wú qǐ gù　yǐ sānzhǒngzhuànduànsuǒ yīngduàn ér zhuàn fǎ lún
恒无起故；以三种转断所应断而转法轮，

zhī yī qiè fǎ lí biānjiàn gù　lí yù jì　fēi jì ér zhuàn fǎ lún
知一切法离边见故；离欲际、非际而转法轮，

rù yī qiè fǎ xū kōng jì gù　wú yǒuyánshuō ér zhuàn fǎ lún　zhī yī
入一切法虚空际故；无有言说而转法轮，知一

qiè fǎ bù kě shuō gù　jiū jìng jì miè ér zhuàn fǎ lún　zhī yī qiè fǎ
切法不可说故；究竟寂灭而转法轮，知一切法

niè pánxìng gù　yǐ yī[21] qiè wén zì　yī qiè yán yǔ ér zhuàn fǎ lún
涅槃性故；以一切文字、一切言语而转法轮，

rú lái yīn shēng wú chù bú zhì gù　zhī shēng rú xiǎng ér zhuàn fǎ lún
如来音声无处不至故；知声如响而转法轮，

liǎo yú zhū fǎ zhēn shí xìng gù　yú yī yīn zhōngchū yī qiè yīn ér zhuàn
了于诸法真实性故；于一音中出一切音而转

fǎ lún　bì jìng wú zhǔ gù　wú yí wú jìn ér zhuàn fǎ lún　nèi wài wú
法轮，毕竟无主故；无遗无尽而转法轮，内外无

zhuó gù　fó zǐ　pì rú yī qiè wén zì yǔ yán　jìn wèi lái jié shuō
著故。佛子！譬如一切文字语言，尽未来劫说

[21] 丽本：一；永乐北藏本及龙藏本：以一

bù kě jìn fó zhuàn fǎ lún yì fù rú shì yī qiè wén zì ān lì xiǎn
不可尽；佛 转 法轮亦复如是，一切文字安立显

shì wú yǒu xiū xī wú yǒu qióng jìn fó zǐ rú lái fǎ lún xī rù
示，无有休息，无有 穷 尽。佛子！ 如来法轮悉入

yī qiè yǔ yánwén zì ér wú suǒ zhù pì rú shū zì pǔ rù yī qiè shì
一切语言文字而无所住。譬如书字，普入一切事、

yī qiè yǔ yī qiè suàn shǔ yī qiè shì jiān chū shì jiān chù ér wú suǒ zhù
一切语、一切 算 数、一切世间出世间处而无所住；

rú lái yīn shēng yì fù rú shì pǔ rù yī qiè chù yī qiè zhòngshēng
如来音 声 亦复如是，普入一切处、一切 众 生 、

yī qiè fǎ yī qiè yè yī qiè bàozhōng ér wú suǒ zhù yī qiè zhòng
一切法、一切业、一切报 中 而无所住。一切 众

shēngzhǒngzhǒng yǔ yán jiē xī bù lí rú lái fǎ lún hé yǐ gù
生 种 种 语言，皆悉不离如来法轮。何以故？

yán yīn shí xiàng jí fǎ lún gù fó zǐ pú sà mó hē sà yú rú lái
言音实 相 即法轮故。佛子！ 菩萨摩诃萨于如来

zhuàn fǎ lún yīng rú shì zhī
转 法轮应如是知。

fù cì fó zǐ pú sà mó hē sà yù zhī rú lái suǒzhuàn
“复次，佛子！ 菩萨摩诃萨欲知如来所 转

fǎ lún yīng zhī rú lái fǎ lún suǒ chūshēngchù hé děngwéi rú lái fǎ
法轮，应知如来法轮所出 生 处。何 等 为如来法

lún suǒ chūshēngchù fó zǐ rú lái suí yī qiè zhòngshēng xīn xíng
轮所出 生 处？ 佛子！ 如来随一切 众 生 心行

yù yào wú liàngchā bié chū ruò gān yīn shēng ér zhuàn fǎ lún fó zǐ
欲乐无 量 差别，出若干音 声 而 转 法轮。佛子！

rú lái yīng zhèngděng jué yǒu sān mèi míng jiū jìng wú ài wú wèi
如来、应、 正 等 觉有三昧，名 究竟无碍无畏，

rù cǐ sān mèi yǐ yú chéngzhèng jué yī yī shēn yī yī kǒu gè chū
入此三昧已，于 成 正 觉一一身、一一口，各出

yī qiè zhòngshēng shù děngyán yīn yī yī yīn zhōngzhòng yīn jù zú gè
一切 众 生 数 等 言音，一一音 中 众 音具足，各

gè chā bié ér zhuàn fǎ lún lìng yī qiè zhòngshēng jiē shēnghuān xǐ
各差别而 转 法轮，令一切 众 生 皆 生 欢 喜。

néng rú shì zhī zhuàn fǎ lún zhě dāng zhī cǐ rén zé wéi suí shùn yī qiè
能 如是知 转 法轮者， 当 知此人则为随 顺一切

fó fǎ bù rú shì zhī zé fēi suí shùn fó zǐ zhū pú sà mó hē
佛法；不如是知，则非随 顺。佛子！ 诸菩萨摩诃

sà yīng rú shì zhī fó zhuàn fǎ lún pǔ rù wú liàngzhòngshēng jiè
萨应如是知佛 转 法轮，普入无量 众 生 界
gù
故。”

ěr shí pǔ xián pú sà mó hē sà yù chóngmíng cǐ yì ér shuō
尔时，普贤菩萨摩诃萨欲 重 明此义而说
sòngyán
颂言：

rú lái fǎ lún wú suǒ zhuàn sān shì wú qǐ yì wú dé
如来法轮无所 转 三世无起亦无得
pì rú wén zì wú jìn shí shí lì fǎ lún yì rú shì
譬如文字无尽时 十力法轮亦如是
rú zì pǔ rù ér wú zhì zhèng jué fǎ lún yì fù rán
如字普入而无至 正觉法轮亦复然
rù zhū yán yīn wú suǒ rù néng lìng zhòngshēng xī huān xǐ
入诸言音无所入 能令众生悉欢喜
fó yǒu sān mèi míng jiū jìng rù cǐ dìng yǐ nǎi shuō fǎ
佛有三昧名究竟 入此定已乃说法
yī qiè zhòng shēng wú yǒu biān pǔ chū qí yīn lìng wù jiě
一切众生无有边 普出其音令悟解
yī yī yīn zhōng fù gèng yǎn wú liàng yán yīn gè chā bié
一一音中复更演 无量言音各差别
yú shì zì zài wú fēn bié suí qí yù yào pǔ shǐ wén
于世自在无分别 随其欲乐普使闻
wén zì bù cóng nèi wài chū yì bù shī huài wú jī jù
文字不从内外出 亦不失坏无积聚
ér wèizhòngshēngzhuàn fǎ lún rú shì zì zài shèn qí tè
而为众生转法轮 如是自在甚奇特

fó zǐ pú sà mó hē sà yīngyún hé zhī rú lái yīng zhèng
“佛子！菩萨摩诃萨应云何知如来 应 正
děngjué bō niè pán fó zǐ pú sà mó hē sà yù zhī rú lái dà niè
等觉般涅槃？佛子！菩萨摩诃萨欲知如来大涅
pánzhě dāng xū liǎo zhī gēnběn zì xìng rú zhēn rú niè pán rú lái
槃者，当须了知根本自性。如真如涅槃，如来
niè pán yì rú shì rú shí jì niè pán rú lái niè pán yì rú shì rú
涅槃亦如是；如实际涅槃，如来涅槃亦如是；如
fǎ jiè niè pán rú lái niè pán yì rú shì rú xū kōng niè pán rú lái
法界涅槃，如来涅槃亦如是；如虚空涅槃，如来

niè pán yì rú shì rú fǎ xìng niè pán rú lái niè pán yì rú shì rú
涅槃亦如是；如法性涅槃，如来涅槃亦如是；如

lí yù jì niè pán rú lái niè pán yì rú shì rú wú xiàng jì niè pán
离欲际涅槃，如来涅槃亦如是；如无相际涅槃，

rú lái niè pán yì rú shì rú wǒ xìng jì niè pán rú lái niè pán yì rú
如来涅槃亦如是；如我性际涅槃，如来涅槃亦如

shì rú yī qiè fǎ xìng jì niè pán rú lái niè pán yì rú shì rú zhēn
是；如一切法性际涅槃，如来涅槃亦如是；如真

rú jì niè pán rú lái niè pán yì rú shì hé yǐ gù niè pán wú
如际涅槃，如来涅槃亦如是。何以故？涅槃无

shēng wú chū gù ruò fǎ wú shēng wú chū zé wú yǒu miè fó zǐ
生无出故；若法无生无出，则无有灭。佛子！

rú lái bú wèi pú sà shuō zhū rú lái jiū jìng niè pán yì bú wèi bǐ shì
如来不为菩萨说诸如来究竟涅槃，亦不为彼示

xiàn qí shì hé yǐ gù wèi yù lìng jiàn yī qiè rú lái cháng zhù qí qián
现其事。何以故？为欲令见一切如来常住其前，

yú yī niànzhōng jiàn guò qù wèi lái yī qiè zhū fó sè xiàng yuán mǎn jiē
于一念中见过去、未来一切诸佛色相圆满皆

rú xiàn zài yì bù qǐ èr bú èr xiǎng hé yǐ gù pú sà mó hē
如现在，亦不起二、不二想。何以故？菩萨摩诃

sà yǒng lí yī qiè zhū xiǎngzhuó gù fó zǐ zhū fó rú lái wèi lìng
萨永离一切诸想著故。佛子！诸佛如来为令

zhòngshēngshēng xīn yào gù chūxiàn yú shì yù lìng zhòngshēngshēnglián
众生生欣乐故，出现于世；欲令众生生恋

mù gù shì xiàn niè pán ér shí rú lái wú yǒu chū shì yì wú niè pán
慕故，示现涅槃；而实如来无有出世，亦无涅槃。

hé yǐ gù rú lái cháng zhù qīng jìng fǎ jiè suí zhòngshēng xīn shì xiàn
何以故？如来常住清净法界，随众生心示现

niè pán fó zǐ pì rú rì chū pǔ zhào shì jiān yú yī qiè jìng shuǐ
涅槃。佛子！譬如日出，普照世间，于一切净水

qì zhōng yǐng wú bú xiàn pǔ biànzhòng chù ér wú lái wǎng huò yī qì
器中影无不现，普遍众处而无来往，或一器

pò biàn bú xiàn yǐng fó zǐ yú rǔ yì yún hé bǐ yǐng bú xiàn wéi rì
破便不现影。佛子！于汝意云何，彼影不现为日

jiù fǒu dá yán fú yě dàn yóu qì huài fēi rì yǒu jiù
咎不？”答言：“不也。但由器坏，非日有咎。”

fó zǐ rú lái zhì rì yì fù rú shì pǔ xiàn fǎ jiè wú qián wú
“佛子！如来智日亦复如是，普现法界无前无

hòu yī qiè zhòng shēng jìng xīn qì zhōng fó wú bú xiàn xīn qì cháng jìng
后，一切众生净心器中佛无不现，心器常净
cháng jiàn fó shēn ruò xīn zhuó qì pò zé bù dé jiàn fó zǐ ruò yǒu
常见佛身，若心浊器破则不得见。佛子！若有
zhòng shēng yīng yǐ niè pán ér dé dù zhě rú lái zé wèi shì xiàn niè pán
众生应以涅槃而得度者，如来则为示现涅槃，
ér shí rú lái wú shēng wú mò wú yǒu miè dù fó zǐ pì rú huǒ
而实如来无生、无殁、无有灭度。佛子！譬如火
dà yú yī qiè shì jiān néng wéi huǒ shì huò shí yī chù qí huǒ xī miè
大，于一切世间能为火事，或时一处其火息灭。
yú yì yún hé qǐ yī qiè shì jiān huǒ jiē miè yé dá yán fú
于意云何，岂一切世间火皆灭耶？”答言：“不
yě fó zǐ rú lái yīng zhèng děng jué yì fù rú shì
也。”“佛子！如来、应、正等觉亦复如是，
yú yī qiè shì jiè shī zuò fó shì huò yú yī shì jiè néng shì yǐ bì shì
于一切世界施作佛事，或于一世界能事已毕示
rù niè pán qǐ yī qiè shì jiè zhū fó rú lái xī jiē miè dù fó zǐ
入涅槃，岂一切世界诸佛如来悉皆灭度？佛子！
pú sà mó hē sà yīng rú shì zhī rú lái yīng zhèng děng jué dà bō niè
菩萨摩诃萨应如是知如来、应、正等觉大般涅
pán
槃。

fù cì fó zǐ pì rú huàn shī shàn míng huàn shù yǐ huàn
“复次，佛子！譬如幻师善明幻术，以幻
shù lì yú sān qiān dà qiān shì jiè yī qiè guó tǔ chéng yì jù luò
术力，于三千大千世界一切国土、城邑、聚落
shì xiàn huàn shēn yǐ huàn lì chí jīng jié ér zhù rán yú yú chù huàn
示现幻身，以幻力持经劫而住；然于余处，幻
shì yǐ qì yǐn shēn bú xiàn fó zǐ yú rǔ yì yún hé bǐ dà huàn
事已讫，隐身不现。佛子！于汝意云何，彼大幻
shī qǐ yú yī chù yǐn shēn bú xiàn biàn yī qiè chù jiē yǐn miè yé
师岂于一处隐身不现，便一切处皆隐灭耶？”
dá yán fú yě fó zǐ rú lái yīng zhèng děng jué
答言：“不也。”“佛子！如来、应、正等觉
yì fù rú shì shàn zhī wú liàng zhì huì fāng biàn zhǒng zhǒng huàn shù yú
亦复如是，善知无量智慧方便种种幻术，于
yī qiè fǎ jiè pǔ xiàn qí shēn chí lìng cháng zhù jìn wèi lái jì huò yú
一切法界普现其身，持令常住尽未来际；或于

yī chù suí zhòngshēng xīn suǒ zuò shì qì shì xiàn niè pán qǐ yǐ
一处，随众生心，所作事讫，示现涅槃。岂以
yī chù shì rù niè pán biànwèi yī qiè xī jiē miè dù fó zǐ pú
一处示入涅槃，便谓一切悉皆灭度？佛子！菩
sà mó hē sà yīng rú shì zhī rú lái yīng zhèngděng jué dà bō niè
萨摩诃萨应如是知如来、应、正等觉大般涅
pán
槃。

fù cì fó zǐ rú lái yīng zhèngděng jué shì niè pán
“复次，佛子！如来、应、正等觉示涅槃
shí rù bú dòngsānmèi rù cǐ sānmèi yǐ yú yī yī shēn gè fàng
时，入不动三昧；入此三昧已，于一一身各放
wú liàng bǎi qiān yì nà yóu tā dà guāngmíng yī yī guāngmíng gè chū
无量百千亿那由他大光明，一一光明各出
ē sēng qí liánhuā yī yī liánhuā gè yǒu bù kě shuōmiàobǎohuā ruǐ
阿僧祇莲华，一一莲华各有不可说妙宝华蘂，
yī yī huā ruǐ yǒu shī zǐ zuò yī yī zuòshàng jiē yǒu rú lái jié jiā fū
一一华蘂有师子座，一一座上皆有如来结跏趺
zuò qí fó shēnshù zhèng yǔ yī qiè zhòngshēngshù děng jiē jù shàng
坐，其佛身数正与一切众生数等，皆具上
miàogōng dé zhuāngyán cóngběnyuàn lì zhī suǒshēng qǐ ruò yǒuzhòng
妙功德庄严，从本愿力之所生起。若有众
shēngshàngēn shú zhě jiàn fó shēn yǐ zé jiē shòuhuà rán bǐ fó shēn
生善根熟者，见佛身已，则皆受化。然彼佛身，
jìn wèi lái jì jiū jìng ān zhù suí yí huà dù yī qiè zhòngshēngwèicéng
尽未来际究竟安住，随宜化度一切众生未曾
shī shí fó zǐ rú lái shēnzhě wú yǒufāngchù fēi shí fēi xū
失时。佛子！如来身者，无有方处，非实非虚，
dàn yǐ zhū fó běn shì yuàn lì zhòngshēngkān dù zé biànchūxiàn pú
但以诸佛本誓愿力，众生堪度则便出现。菩
sà mó hē sà yīng rú shì zhī rú lái yīng zhèngděng jué dà bō niè pán
萨摩诃萨应如是知如来、应、正等觉大般涅槃。
fó zǐ rú lái zhù yú wú liàng wú ài jiū jìng fǎ jiè xū kōng jiè
佛子！如来住于无量无碍究竟法界、虚空界，
zhēn rú fǎ xìng wú shēng wú miè jí yǐ shí jì wèi zhū zhòngshēng suí shí
真如法性无生无灭及以实际，为诸众生随时
shì xiàn běnyuàn chí gù wú yǒu xiū xī bù shě yī qiè zhòngshēng
示现；本愿持故，无有休息，不舍一切众生、

yī qiè chà yī qiè fǎ
一切刹、一切法。”

ěr shí pǔ xián pú sà mó hē sà yù chóngmíng cǐ yì ér shuō
尔时，普贤菩萨摩诃萨欲 重 明此义而说

sòngyán
颂言：

rú rì shū guāng zhào fǎ jiè qì huài shuǐ lòu yǐng suí miè
如日舒 光 照法界 器坏水漏影随灭

zuì shèng zhì rì yì rú shì zhòngshēng wú xìn jiàn niè pán
最 胜 智日亦如是 众 生 无信见涅槃

rú huǒ shì jiān zuò huǒ shì yú yī chéng yì huò shí xī
如火世间作火事 于一 城 邑或时息

rén zhōng zuì shèngbiàn fǎ jiè huà shì qì chù shì zhōng jìn
人中最胜遍法界 化事讫处示 终 尽

huàn shī xiàn shēn yī qiè chà néng shì bì chù zé biàn xiè
幻师现身一切刹 能事毕处则便谢

rú lái huà qì yì fù rán yú yú guó tǔ cháng jiàn fó
如来化讫亦复然 于余国土 常 见佛

fó yǒu sān mèi míng bú dòng huàzhòngshēng qì rù cǐ dìng
佛有三昧名不动 化众 生 讫入此定

yī niànshēnfàng wú liàngguāng guāng chū lián huā huā yǒu fó
一念身放无量 光 光 出莲华华有佛

fó shēn wú shù děng fǎ jiè yǒu fú zhòngshēngsuǒnéngjiàn
佛身无数等法界 有福众 生所能见

rú shì wú shù yī yī shēn shòumìngzhuāngyán jiē jù zú
如是无数一一身 寿命 庄 严皆具足

rú wú shēng xìng fó chū xīng rú wú miè xìng fó niè pán
如无 生 性佛出兴 如无灭性佛涅槃

yán cí pì yù[22] xī jiē duàn yī qiè yì chéng wú yǔ děng
言辞譬喻[22]悉皆断 一切义 成 无与等

fó zǐ pú sà mó hē sà yīngyún hé zhī yú rú lái yīng
“佛子！菩萨摩诃萨应云何知于如来、应、

zhèngděng jué jiànwén qīn jìn suǒzhòngshàngēn fó zǐ pú sà mó
正 等觉见闻亲近所 种 善根？佛子！菩萨摩

hē sà yīng zhī yú rú lái suǒ jiànwén qīn jìn suǒzhòngshàngēn jiē xī bù
诃萨应知于如来所见闻亲近所 种 善根皆悉不

[22] 丽本：諭；永乐北藏本及龙藏本：喻

xū chūshēng wú jìn jué huì gù lí yú yī qiè zhàngnán gù jué dìng
虚，出生无尽觉慧故，离于一切障难故，决定

zhì yú jiū jìng gù wú yǒu xū kuáng gù yī qiè yuànmǎn gù bú jìn
至于究竟故，无有虚诳故，一切愿满故，不尽

yǒu wéixíng gù suí shùn wú wéi zhì gù shēngzhū fó zhì gù jìn wèi
有为行故，随顺无为智故，生诸佛智故，尽未

lái jì gù chéng yī qiè zhǒngshèngxíng gù dào wú gōngyòng zhì dì gù
来际故，成一切种胜行故，到无功用智地故。

fó zǐ pì rú zhàng fū shí shǎo jīn gāng zhōng jìng bù xiāo yào
佛子！譬如丈夫，食少金刚，终竟不消，要

chuān qí shēn chū zài yú wài hé yǐ gù jīn gāng bù yǔ ròu shēn zá
穿其身，出在于外。何以故？金刚不与肉身杂

huì ér tóng zhǐ gù yú rú lái suǒzhòngshǎoshàngēn yì fù rú shì yào
秽而同止故。于如来所种少善根亦复如是，要

chuān yī qiè yǒu wéi zhū xíng fán nǎoshēnguò dào yú wú wéi jiū jìng zhì
穿一切有为诸行烦恼身过，到于无为究竟智

chù hé yǐ gù cǐ shǎoshàngēn bù yǔ yǒu wéi zhū xíng fán nǎo ér gòng
处。何以故？此少善根不与有为诸行烦恼而共

zhù gù fó zǐ jiǎ shǐ gāncǎo zì tóng xū mí tóu huǒ yú zhōng rú
住故。佛子！假使干草藉同须弥，投火于中如

jiè zǐ xǔ bì jiē shāo jìn hé yǐ gù huǒnéngshāo gù yú rú
芥子许，必皆烧尽。何以故？火能烧故。于如

lái suǒzhòngshǎoshàngēn yì fù rú shì bì néngshāo jìn yī qiè fán nǎo
来所种少善根亦复如是，必能烧尽一切烦恼，

jiū jìng dé yú wú yú niè pán hé yǐ gù cǐ shǎoshàngēnxìng jiū jìng
究竟得于无余涅槃。何以故？此少善根性究竟

gù fó zǐ pì rú xuěshānyǒuyàowángshù míngyuēshànjiàn ruò
故。佛子！譬如雪山有药王树，名曰善见。若

yǒu jiàn zhě yǎn dé qīngjìng ruò yǒuwénzhě ěr dé qīngjìng ruò yǒu
有见者，眼得清净；若有闻者，耳得清净；若有

xiù zhě bí dé qīngjìng ruò yǒu cháng zhě shé dé qīngjìng ruò yǒu
嗅者，鼻得清净；若有尝者，舌得清净；若有

chù zhě shēn dé qīngjìng ruò yǒuzhòngshēng qǔ bǐ dì tǔ yì néng
触者，身得清净；若有众生取彼地土，亦能

wèi zuò chúbìng lì yì fó zǐ rú lái yīng zhèngděng jué wú shàng
为作除病利益。佛子！如来、应、正等觉无上

yàowáng yì fù rú shì néngzuò yī qiè ráo yì zhòngshēng ruò yǒu dé
药王亦复如是，能作一切饶益众生。若有得

jiàn rú lái sè shēn yǎn dé qīngjìng ruò yǒu dé wén rú lái mínghào
见如来色身，眼得清净；若有得闻如来名号，

ěr dé qīngjìng ruò yǒu dé xiù rú lái jiè xiāng bí dé qīngjìng ruò yǒu
耳得清净；若有得嗅如来戒香，鼻得清净；若有

dé cháng rú lái fǎ wèi shé dé qīngjìng jù guǎngchángshé jiě yǔ
得尝如来法味，舌得清净，具广长舌，解语

yán fǎ ruò yǒu dé chù rú lái guāngzhě shēn dé qīngjìng jiū jìnghuò
言法；若有得触如来光者，身得清净，究竟获

dé wú shàng fǎ shēn ruò yú rú lái shēng yì niànzhě zé dé niàn fó sān
得无上法身；若于如来生忆念者，则得念佛三

mèiqīngjìng ruò yǒuzhòngshēnggòngyǎng rú lái suǒ jīng tǔ dì jí tǎ
昧清净；若有众生供养如来所经土地及塔

miàozhě yì jù shàngēn miè chú yī qiè zhū fán nǎohuàn dé xiánshèng
庙者，亦具善根，灭除一切诸烦恼患，得贤圣

lè fó zǐ wǒ jīn gào rǔ shè yǒuzhòngshēngjiànwén yú fó yè
乐。佛子！我今告汝，设有众生见闻于佛，业

zhàngchán fù bù shēng xìn yào yì zhòngshàngēn wú kōngguòzhě nǎi zhì
障缠覆不生信乐，亦种善根无空过者，乃至

jiū jìng rù yú niè pán fó zǐ pú sà mó hē sà yīng rú shì zhī yú rú
究竟入于涅槃。佛子！菩萨摩诃萨应如是知于如

lái suǒ jiànwén qīn jìn suǒzhòngshàngēn xī lí yī qiè zhū bú shàn fǎ
来所见闻亲近所种善根，悉离一切诸不善法，

jù zú shàn fǎ
具足善法。

fó zǐ rú lái yǐ yī qiè pì yù shuōzhǒngzhǒng shì wú
“佛子！如来以一切譬喻[23]说种种事，无

yǒu pì yù néngshuō cǐ fǎ hé yǐ gù xīn zhì lù jué bù sī yì
有譬喻[24]能说此法。何以故？心智路绝，不思议

gù zhū fó pú sà dàn suí zhòngshēng xīn lìng qí huān xǐ wèishuō
故。诸佛菩萨但随众生心，令其欢喜，为说

pì yù fēi shì jiū jìng fó zǐ cǐ fǎ ménmíngwéi rú lái mì mì
譬喻[25]，非是究竟。佛子！此法门名为如来秘密

zhī chù míng yī qiè shì jiān suǒ bù néng zhī míng rù rú lái yìn míng
之处，名一切世间所不能知，名入如来印，名

[23] 丽本：諭；永乐北藏本及龙藏本：喻
[24] 丽本：諭；永乐北藏本及龙藏本：喻
[25] 丽本：諭；永乐北藏本及龙藏本：喻

kāi dà zhì mén míng shì xiàn rú lái zhǒngxìng míngchéng jiù yī qiè pú
开大智门，名示现如来种性，名成就一切菩

sà míng yī qiè shì jiān suǒ bù nénghuài míng yī xiàng suí shùn rú lái jìng
萨，名一切世间所不能坏，名一向随顺如来境

jiè míngnéng jìng yī qiè zhū zhòngshēng jiè míngyǎnshuō rú lái gēnběn
界，名能净一切诸众生界，名演说如来根本

shí xìng bù sī yì jiū jìng fǎ fó zǐ cǐ fǎ mén rú lái bú wèi yú
实性不思议究竟法。佛子！此法门，如来不为余

zhòngshēngshuō wéi wèi qù xiàng dà shèng pú sà shuō wéi wèi chéng bù
众生说，唯为趣向大乘菩萨说，唯为乘不

sī yì shèng pú sà shuō cǐ fǎ mén bú rù yī qiè yú zhòngshēngshǒu
思议乘菩萨说；此法门不入一切余众生手，

wéi chú zhū pú sà mó hē sà fó zǐ pì rú zhuàn lún shèngwángsuǒ
唯除诸菩萨摩诃萨。佛子！譬如转轮圣王所

yǒu qī bǎo yīn cǐ bǎo gù xiǎn shì lún wáng cǐ bǎo bú rù yú zhòng
有七宝，因此宝故显示轮王，此宝不入余众

shēngshǒu wéi chú dì yī fū rén suǒshēng tài zǐ jù zú chéng jiù shèng
生手，唯除第一夫人所生太子，具足成就圣

wángxiàngzhě ruò zhuàn lún wáng wú cǐ tài zǐ jù zhòng dé zhě wáng
王相者。若转轮王无此太子具众德者，王

mìngzhōnghòu cǐ zhū bǎoděng yú qī rì zhōng xī jiē sànmiè fó zǐ
命终后，此诸宝等于七日中悉皆散灭。佛子！

cǐ jīngzhēnbǎo yì fù rú shì bú rù yī qiè yú zhòngshēngshǒu wéi
此经珍宝亦复如是，不入一切余众生手，唯

chú rú lái fǎ wángzhēn zǐ shēng rú lái jiā zhòng rú lái xiàngzhū shàn
除如来法王真子，生如来家，种如来相诸善

gēnzhě fó zǐ ruò wú cǐ děng fó zhī zhēn zǐ rú shì fǎ mén bù
根者。佛子！若无此等佛之真子，如是法门不

jiǔ sànmiè hé yǐ gù yī qiè èr shèng bù wén cǐ jīng hé kuàngshòu
久散灭。何以故？一切二乘不闻此经，何况受

chí dú sòng shū xiě fēn bié jiě shuō wéi zhū pú sà nǎi néng rú
持、读诵、书写、分别解说！唯诸菩萨乃能如

shì shì gù pú sà mó hē sà wén cǐ fǎ ményīng dà huān xǐ yǐ
是。是故，菩萨摩诃萨闻此法门应大欢喜，以

zūnzhòng xīn gōngjìng dǐngshòu hé yǐ gù pú sà mó hē sà xìn yào
尊重心恭敬顶受。何以故？菩萨摩诃萨信乐

cǐ jīng jí dé ē nòuduō luó sānmiǎosān pú tí gù fó zǐ shè yǒu
此经，疾得阿耨多罗三藐三菩提故。佛子！设有

pú sà yú wú liàng bǎi qiān yì nà yóu tā jié xíng liù bō luó mì xiū xí
菩萨于无量百千亿那由他劫行六波罗蜜，修习
zhǒngzhǒng pú tí fēn fǎ ruò wèiwén cǐ rú lái bù sī yì dà wēi dé
种种菩提分法。若未闻此如来不思议大威德
fǎ mén huò shí wén yǐ bú xìn bù jiě bú shùn bú rù bù dé
法门，或时闻已不信、不解、不顺、不入，不得
míngwéizhēn shí pú sà yǐ bù néngshēng rú lái jiā gù ruò dé wén cǐ
名为真实菩萨，以不能生如来家故。若得闻此
rú lái wú liàng bù kě sī yì wú zhàng wú ài zhì huì fǎ mén wén yǐ
如来无量不可思议无障无碍智慧法门，闻已
xìn jiě suí shùn wù rù dāng zhī cǐ rén shēng rú lái jiā suí shùn yī
信解，随顺悟入，当知此人生如来家，随顺一
qiè rú lái jìng jiè jù zú yī qiè zhū pú sà fǎ ān zhù yī qiè zhǒng zhì
切如来境界，具足一切诸菩萨法，安住一切种智
jìng jiè yuǎn lí yī qiè zhū shì jiān fǎ chūshēng yī qiè rú lái suǒxíng
境界，远离一切诸世间法，出生一切如来所行，
tōng dá yī qiè pú sà fǎ xìng yú fó zì zài xīn wú yí huò zhù wú shī
通达一切菩萨法性，于佛自在心无疑惑，住无师
fǎ shēn rù rú lái wú ài jìng jiè fó zǐ pú sà mó hē sà wén cǐ
法，深入如来无碍境界。佛子！菩萨摩诃萨闻此
fǎ yǐ zé néng yǐ píngděng zhì zhī wú liàng fǎ zé néng yǐ zhèng zhí
法已，则能以平等智知无量法，则能以正直
xīn lí zhū fēn bié zé néng yǐ shèng yù yàoxiànjiàn zhū fó zé néng yǐ
心离诸分别，则能以胜欲乐现见诸佛，则能以
zuò yì lì rù píngděng xū kōng jiè zé néng yǐ zì zài niànxíng wú biān
作意力入平等虚空界，则能以自在念行无边
fǎ jiè zé néng yǐ zhì huì lì jù yī qiè gōng dé zé néng yǐ zì rán
法界，则能以智慧力具一切功德，则能以自然
zhì lí yī qiè shì jiāngòu zé néng yǐ pú tí xīn rù yī qiè shí fāngwǎng
智离一切世间垢，则能以菩提心入一切十方网，
zé néng yǐ dà guānchá zhī sān shì zhū fó tóng yī tǐ xìng zé néng yǐ
则能以大观察知三世诸佛同一体性，则能以
shàngēn huí xiàng zhì pǔ rù rú shì fǎ bú rù ér rù bú yú yī fǎ
善根回向智普入如是法，不入而入；不于一法
ér yǒupānyuán héng yǐ yī fǎ guān yī qiè fǎ fó zǐ pú sà mó
而有攀缘，恒以一法观一切法。佛子！菩萨摩
hē sà chéng jiù rú shì gōng dé shǎozuògōng lì dé wú shī zì rán
诃萨成就如是功德，少作功力，得无师自然

zhì
智。”

ěr shí pǔ xián pú sà yù chóngmíng cǐ yì ér shuōsòngyán
尔时，普贤菩萨欲重明此义而说颂言：

jiàn wén gòng yǎng zhū rú lái suǒ dé gōng dé bù kě liàng
见闻供养诸如来　所得功德不可量

yú yǒu wéi zhōngzhōng bú jìn yào miè fán nǎo lí zhòng kǔ
于有为中终不尽　要灭烦恼离众苦

pì rén tūn fú shǎo jīn gāng zhōng jìng bù xiāo yào dāng chū
譬人吞服少金刚　终竟不消要当出

gòng yǎng shí lì zhū gōng dé miè huò bì zhì jīn gāng zhì
供养十力诸功德　灭惑必至金刚智

rú gān cǎo zì děng xū mí tóu jiè zǐ huǒ xī shāo jìn
如干草藉等须弥　投芥子火悉烧尽

gòng yǎng zhū fó shǎo gōng dé bì duàn fán nǎo zhì niè pán
供养诸佛少功德　必断烦恼至涅槃

xuě shān yǒu yào míng shàn jiàn jiàn wén xiù chù xiāo zhòng jí
雪山有药名善见　见闻嗅触消众疾

ruò yǒu jiàn wén yú shí lì dé shèng gōng dé dào fó zhì
若有见闻于十力　得胜功德到佛智

ěr shí fó shén lì gù fǎ rú shì gù shí fāng gè yǒu shí bù
尔时，佛神力故，法如是故，十方各有十不

kě shuō bǎi qiān yì nà yóu tā shì jiè liù zhǒngzhèndòng suǒ wèi dōng
可说百千亿那由他世界六种震动，所谓东

yǒng[26] xī mò xī yǒng[27] dōng mò nányǒng[28] běi mò běi yǒng[29] nán mò
踊西没，西踊东没，南踊北没，北踊南没，

biānyǒng[30] zhōng mò zhōngyǒng[31] biān mò shí bā xiàngdòng suǒ wèi
边踊中没，中踊边没。十八相动，所谓

dòng biàndòng děngbiàndòng qǐ biàn qǐ děngbiàn qǐ yǒng
动、遍动、等遍动，起、遍起、等遍起，踊、

biànyǒng děngbiànyǒng zhèn biànzhèn děngbiànzhèn hǒu
遍踊、等遍踊，震、遍震、等遍震，吼、

[26] 丽本：涌；永乐北藏本及龙藏本：踊
[27] 丽本：涌；永乐北藏本及龙藏本：踊
[28] 丽本：涌；永乐北藏本及龙藏本：踊
[29] 丽本：涌；永乐北藏本及龙藏本：踊
[30] 丽本：涌；永乐北藏本及龙藏本：踊
[31] 丽本：涌；永乐北藏本及龙藏本：踊

biànhǒu děngbiànhǒu jī biàn jī děngbiàn jī yù chūguò zhū
遍吼、等遍吼，击、遍击、等遍击。雨出过诸

tiān yī qiè huāyún yī qiè gài yún chuángyún fān yún xiāngyún
天一切华云、一切盖云、幢云、幡云、香云、

mányún tú xiāngyún zhuāngyán jù yún dà guāngmíng mó ní bǎoyún
鬘云、涂香云、庄严具云、大光明摩尼宝云、

zhū pú sà zàn tàn yún bù kě shuō pú sà gè chā bié shēnyún yù chéng
诸菩萨赞叹云、不可说菩萨各差别身云，雨成

zhèng jué yún yán jìng bù sī yì shì jiè yún yù rú lái yán yǔ yīn shēng
正觉云、严净不思议世界云，雨如来言语音声

yún chōngmǎn wú biān fǎ jiè rú cǐ sì tiān xià rú lái shén lì rú
云，充满无边法界。如此四天下，如来神力如

shì shì xiàn lìng zhū pú sà jiē dà huān xǐ zhōubiàn shí fāng yī qiè shì
是示现，令诸菩萨皆大欢喜；周遍十方一切世

jiè xī yì rú shì
界，悉亦如是。

shì shí shí fāng gè guò bā shí bù kě shuō bǎi qiān yì nà yóu tā
是时，十方各过八十不可说百千亿那由他

fó chà wēi chén shù shì jiè wài gè yǒu bā shí bù kě shuō bǎi qiān yì nà
佛刹微尘数世界外，各有八十不可说百千亿那

yóu tā fó chà wēi chén shù rú lái tóngmíng pǔ xián jiē xiàn qí qián ér
由他佛刹微尘数如来，同名普贤，皆现其前而

zuò shì yán shàn zāi fó zǐ nǎi néngchéng fó wēi lì suí shùn
作是言：“善哉！佛子！乃能承佛威力，随顺

fǎ xìng yǎnshuō rú lái chūxiàn bù sī yì fǎ fó zǐ wǒ děng shí
法性，演说如来出现不思议法。佛子！我等十

fāng bā shí bù kě shuō bǎi qiān yì nà yóu tā fó chà wēi chén shù tóngmíng
方八十不可说百千亿那由他佛刹微尘数同名

zhū fó jiē shuō cǐ fǎ rú wǒ suǒshuō shí fāng shì jiè yī qiè zhū fó
诸佛皆说此法；如我所说，十方世界一切诸佛

yì rú shì shuō fó zǐ jīn cǐ huì zhōng shí wàn fó chà wēi chén shù
亦如是说。佛子！今此会中，十万佛刹微尘数

pú sà mó hē sà dé yī qiè pú sà shéntōng sān mèi wǒ děng jiē yǔ
菩萨摩诃萨，得一切菩萨神通三昧；我等皆与

shòu jì yī shēngdāng dé ē nòuduō luó sānmiǎosān pú tí fó chà
授记，一生当得阿耨多罗三藐三菩提。佛刹

wēi chén shù zhòngshēng fā ē nòuduō luó sānmiǎosān pú tí xīn wǒ
微尘数众生，发阿耨多罗三藐三菩提心；我

děng yì yǔ shòu jì yú dāng lái shì jīng bù kě shuō fó chà wēi chén shù
等亦与授记，于当来世经不可说佛刹微尘数
jié jiē dé chéng fó tónghào fó shū shèng jìng jiè wǒ děng wèi lìng
劫，皆得成佛，同号佛殊胜境界。我等为令
wèi lái zhū pú sà wén cǐ fǎ gù jiē gòng hù chí rú cǐ sì tiān xià suǒ
未来诸菩萨闻此法故，皆共护持。如此四天下所
dù zhòngshēng shí fāng bǎi qiān yì nà yóu tā wú shù wú liàng nǎi zhì
度众生，十方百千亿那由他无数无量，乃至
bù kě shuō bù kě shuō fǎ jiè xū kōngděng yī qiè shì jiè zhōng suǒ dù
不可说不可说法界虚空等一切世界中所度
zhòngshēng jiē yì rú shì
众生，皆亦如是。”

ěr shí shí fāngzhū fó wēishén lì gù pí lú zhēnuóběnyuàn
尔时，十方诸佛威神力故，毗卢遮那本愿
lì gù fǎ rú shì gù shàngēn lì gù rú lái qǐ zhì bú yuènián gù
力故，法如是故，善根力故，如来起智不越念故，
rú lái yìngyuán bù shī shí gù suí shí jué wù zhū pú sà gù wǎng xī
如来应缘不失时故，随时觉悟诸菩萨故，往昔
suǒ zuò wú shī huài gù lìng dé pǔ xiánguǎng dà hèng gù xiǎnxiàn yī qiè
所作无失坏故，令得普贤广大行故，显现一切
zhì zì zài gù shí fāng gè guò shí bù kě shuō bǎi qiān yì nà yóu tā fó
智自在故，十方各过十不可说百千亿那由他佛
chà wēi chén shù shì jiè wài gè yǒu shí bù kě shuō bǎi qiān yì nà yóu tā
刹微尘数世界外，各有十不可说百千亿那由他
fó chà wēi chén shù pú sà lái yì yú cǐ chōngmǎn shí fāng yī qiè fǎ
佛刹微尘数菩萨来诣于此，充满十方一切法
jiè shì xiàn pú sà guǎng dà zhuāngyán fàng dà guāngmíngwǎng zhèn
界，示现菩萨广大庄严，放大光明网，震
dòng yī qiè shí fāng shì jiè huàisàn yī qiè zhū mó gōngdiàn xiāomiè yī
动一切十方世界，坏散一切诸魔宫殿，消灭一
qiè zhū è dào kǔ xiǎnxiàn yī qiè rú lái wēi dé gē yǒngzàn tàn rú lái
切诸恶道苦，显现一切如来威德，歌咏赞叹如来
wú liàngchā bié gōng dé fǎ pǔ yù yī qiè zhǒngzhǒng yǔ shì xiàn wú
无量差别功德法，普雨一切种种雨，示现无
liàngchā bié shēn lǐng shòu wú liàngzhū fó fǎ yǐ fó shén lì gè zuò shì
量差别身，领受无量诸佛法，以佛神力各作是
yán shàn zāi fó zǐ nǎi néngshuō cǐ rú lái bù kě huài fǎ
言：“善哉！佛子！乃能说此如来不可坏法。

fó zǐ wǒ děng yī qiè jiē míng pǔ xián gè cóng pǔ guāngmíng shì jiè
佛子！我等一切皆名普贤，各从普光明世界

pǔ chuáng zì zài rú lái suǒ ér lái yú cǐ bǐ yī qiè chù yì shuō shì
普幢自在如来所而来于此，彼一切处亦说是

fǎ rú shì wén jù rú shì yì lǐ rú shì xuānshuō rú shì jué
法，如是文句，如是义理，如是宣说，如是决

dìng jiē tóng yú cǐ bù zēng bù jiǎn wǒ děng jiē yǐ fó shén lì gù
定，皆同于此，不增不减。我等皆以佛神力故，

dé rú lái fǎ gù lái yì cǐ chùwèi rǔ zuòzhèng rú wǒ lái cǐ shí
得如来法故，来诣此处为汝作证。如我来此，十

fāngděng xū kōngbiàn fǎ jiè yī qiè shì jiè zhū sì tiān xià yì fù rú
方等虚空遍法界一切世界诸四天下亦复如

shì
是。”

ěr shí pǔ xián pú sà chéng fó shén lì guānchá yī qiè pú sà
尔时，普贤菩萨承佛神力，观察一切菩萨

dà zhòng yù chóngmíng rú lái chūxiànguǎng dà wēi dé rú lái zhèng
大众，欲重明如来出现广大威德，如来正

fǎ bù kě jǔ huài wú liàngshàngēn jiē xī bù kōng zhū fó chū shì bì
法不可沮坏，无量善根皆悉不空，诸佛出世必

jù yī qiè zuì shèng zhī fǎ shànnéngguānchá zhū zhòngshēng xīn suí yìng
具一切最胜之法，善能观察诸众生心，随应

shuō fǎ wèi céng shī shí shēngzhū pú sà wú liàng fǎ guāng yī qiè zhū
说法未曾失时，生诸菩萨无量法光，一切诸

fó zì zài zhuāngyán yī qiè rú lái yī shēn wú yì cóngběn dà hèng
佛自在庄严，一切如来一身无异，从本大行

zhī suǒshēng qǐ ér shuōsòngyán
之所生起，而说颂言：

yī qiè rú lái zhū suǒ zuò shì jiān pì yù wú néng jí
一切如来诸所作　世间譬喻[32]无能及

wèi lìng zhòngshēng dé wù jiě fēi yù wéi yù ér xiǎn shì
为令众生得悟解　非喻为喻[33]而显示

rú shì wēi mì shèn shēn fǎ bǎi qiān wàn jié nán kě wén
如是微密甚深法　百千万劫难可闻

jīng jìn zhì huì tiáo fú zhě nǎi dé wén cǐ mì ào yì
精进智慧调伏者　乃得闻此秘奥义

[32] 丽本：諭；永乐北藏本及龙藏本：喻
[33] 丽本：諭；永乐北藏本及龙藏本：喻

ruò wén cǐ fǎ shēng xīn qìng　　bǐ cénggòngyǎng wú liàng fó
若闻此法生欣庆　　彼曾供养无量佛

wéi fó jiā chí suǒ shè shòu　　rén tiānzàn tàn chánggòngyǎng
为佛加持所摄受　　人天赞叹常供养

cǐ wéi chāo shì dì yī cái　　cǐ néng jiù dù zhū qún pǐn
此为超世第一财　　此能救度诸群品

cǐ néngchūshēngqīngjìngdào　　rǔ děngdāng chí mò fàng yì
此能出生清净道　　汝等当持莫放逸

大方广佛华严经卷第五十二

bǔ quēzhēnyán

补阙真言

（三遍）

ná mó sānmǎnduō mò tuó nán ē bō là dì hē duōzhé zhé
南无三满哆.没驮喃.阿钵啰帝.喝多折.折

nà mí ǎn jī mí jī mí dá tǎ gě tǎ nán mò wǎ shān dìng
捺弥.唵.鸡弥鸡弥.怛塔葛塔喃.末瓦山.矴

bō là dì wū dá mó dá mó dá tǎ gě tǎ nán mò wǎ hòng pō
钵啰帝.乌怛摩怛摩.怛塔葛塔喃.末瓦吽.婆

suō hē
莎诃.

jǔ zàn

举赞

pǔ guāng zài huì dà fǎ chóngxuān gāochāo shí shèng yǔ sān
普光再会.大法重宣.高超十圣与三

xián děng jué yì yōuxuán xīn yuè gū yuán jiū jìng lí yánquán
贤.等觉义幽玄.心月孤圆.究竟离言诠.

jǔ zì mǔzàn

举字母赞

（一遍）

huāyán zì mǔ zhòng yì qīnxuān shàn cái tóng zǐ dé zhēnchuán
华严字母.众艺亲宣.善财童子得真传.

mì mì yì yōuxuán gōng dé wú biān chàngsòng lì rén tiān
秘密义幽玄.功德无边.唱诵利人天.

huāyán zì mǔ

华严字母

（一遍）

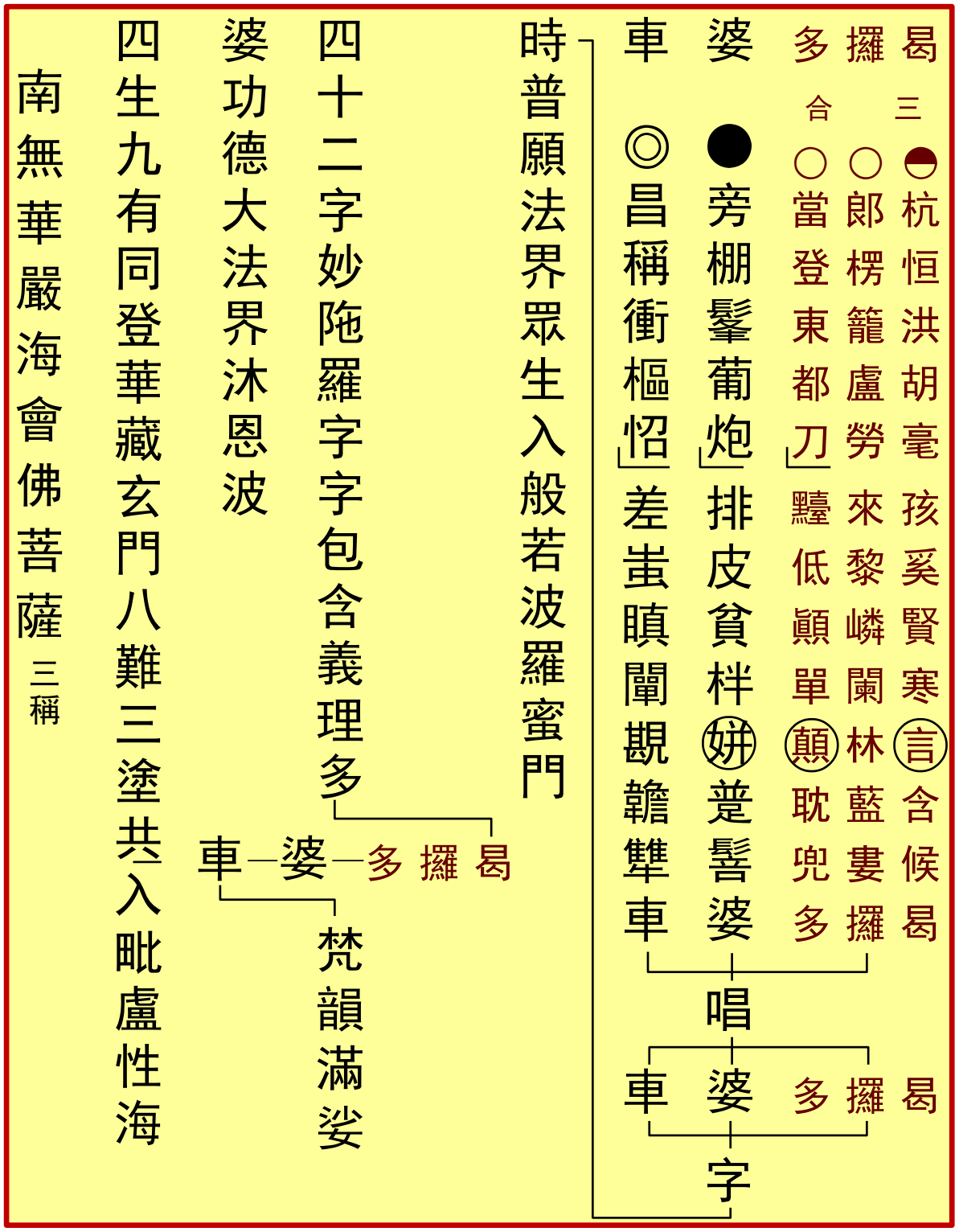

hao lao dao

28. 曷擺多（三合）

hanglangdang henglengdeng honglong

杭郎當.恒楞登.洪籠

dong hu lu du hao lao dao hai lai dai hi li di hin lin din han

東.胡盧都.毫勞刀.孩來驢.奚黎低.賢嶙顛.寒

lan dan hin lin din han lan dan hou lou dou hao lao dao

闌單.言林顛.含藍耽.候婁兜.曷擺多

chàng hao lao dao zì shí pǔ yuàn fǎ jiè zhòng shēng rù bō rě bō luó
唱 曷攞多字时. 普愿法界众 生. 入般若波罗
mì mén
蜜门.

pao pang peng pong pu pao pai pi pin pan pin pan pou pao
29. 婆 旁 棚 鬈 葡炮排皮貧柈姘蓫髻婆
chàng pao zì shí pǔ yuàn fǎ jiè zhòng shēng rù bō rě bō luó mì
唱 婆字时. 普愿法界众 生. 入般若波罗蜜
mén
门.

chao chang cheng chong chu chao chai chi chin chan chin chan
30. 車 昌 稱 衝 樞 怊 差 蚩 瞋 闡 覞 韽
chou chao chàng chao zì shí pǔ yuàn fǎ jiè zhòng shēng rù bō rě
犨 車 唱 車字时. 普愿法界众 生. 入般若
bō luó mì mén
波罗蜜门.

sì shí èr zì miào tuó luó zì zì bāo hán yì lǐ duō hao lao
四十二字妙陀罗. 字字包含义理多. 曷攞
dao pao chao fàn yùn mǎn suō pó gōng dé dà fǎ jiè mù ēn bō
多. 婆. 車. 梵韵满娑婆. 功德大.法界沐恩波.

sì shēng jiǔ yǒu tóng dēng huā zàng xuán mén bā nán sān tú
四生九有. 同登华藏玄门. 八难三途.
gòng rù pí lú xìng hǎi
共入毗卢性海.

ná mó huā yán hǎi huì fó pú sà
南无华严海会佛菩萨（合掌三称）

huí xiàng jì
回向偈

（一遍）

yuàn yǐ cǐ gōng dé pǔ jí yú yī qiè
愿以此功德 普及于一切
wǒ děng yǔ zhòng shēng jiē gòng chéng fó dào
我等与众生 皆共成佛道

此咒置经书中可灭误跨之罪

仁・慧・草・堂

www.renhuicaotang.com